

Protocol local per a l'abordatge integral de la violència masclista

Ajuntament d'Esplugues de Llobregat

2022

Coordinació del treball:
Oficina de Polítiques d'Igualtat

Autora:
Maria Ferré Espín, consultora

Amb la col·laboració de:
Ajuntament d'Esplugues de Llobregat

Diputació de Barcelona
Juliol, 2022

Índex

PRESENTACIÓ	6
--------------------------	----------

INTRODUCCIÓ	7
--------------------------	----------

1. OBJECTIUS DEL PROTOCOL.....	7
---------------------------------------	----------

- 1.1. Objectius generals
- 1.2. Objectius específics

2.COMISSIÓ TÈCNICA	8
---------------------------------	----------

3.MARC LEGAL	9
---------------------------	----------

Àmbit Estatal

- 3.1 Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere
- 3.2 Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal
- 3.3 Marc normatiu amb relació a les dones immigrades víctimes de violència de gènere
- 3.4 Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes
- 3.5 Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes, i es regulen les Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delictes
- 3.6 Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència
- 3.7 Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere
- 3.8 Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.

Àmbit Autonòmic i Local

- 3.9 Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'erradicació de la violència masclista
- 3.10 Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes
- 3.11 Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

4. MARC CONCEPTUAL. Conceptualització segons la Llei 17/2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.....23

- 4.1. Conceptualització segons la Llei 17//2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista
 - 4.1.1 Conceptes bàsics
 - 4.1.2 Formes de violència
 - 4.1.3 Àmbits de la violència masclista
- 4.2. Comprensió del fenomen
- 4.3. Model d'intervenció
 - 4.3.1 Abordatge Integral (prevenció, detecció, atenció, recuperació i reparació)
 - 4.3.2 Xarxa d'atenció i recuperació integral
 - 4.3.3 Principis orientadors de les intervencions
 - 4.3.4 Treball en xarxa
 - 4.3.5 Protecció de dades
 - 4.3.6 Valoració del risc
 - 4.3.7 Acreditació de la situació de violència masclista

5. LA XARXA LOCAL54

- 5.1 La Comissió Tècnica

6. CIRCUIT LOCAL D'ATENCIÓ57

Protocols d'actuació en els àmbits professionals

7. COSSOS DE SEGURETAT59

- 7.1 Mossos d'Esquadra
- 7.2 Policia Local

8. SANITAT.....66

- 8.1 ABS
- 8.2 ASSIR
- 8.3 CSMIJ
- 8.4 Hospital Moisès Broggi

9. DONES76

- 9.1 CIRD
- 9.2 Servei d'atenció psicològica
- 9.3 Servei d'atenció jurídica

10. SERVEIS SOCIALS85

11. JOVENTUT87

12. EDUCACIÓ	89
13. INTERCULTURALITAT I NOVA CIUTADANIA	95
14. OCUPACIÓ	98
15. PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN L'ATENCIÓ A DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A LES OFICINES DE TREBALL DEL SOC.....	99
16. ÀMBIT JUDICIAL	102
16.1. Jutjat de violència contra les dones (VIDO)	
16.2 SOJ	
16.3 Ministeri Fiscal	
16.4 Metges forenses	
16.5 Equips tècnics:	
16.5.1 EATP (penal)	
16.5.2 EATF (família)	
16.6 Oficina d'atenció a la víctima del delicte	
16.7 Punt de trobada	
17. RECURSOS FORA DEL MUNICIPI	113
17.1 SIAD. Consell Comarcal del Baix Llobregat	
17.2 Servei d'atenció integral (SAI) del Consell Comarcal del Baix Llobregat	
17.3 Servei d'Intervenció Especialitzada. SIE Baix Llobregat	
17.4 SAR Baix Llobregat	
17.5 CUESB	
18. SERVEI D'INTERVENCIÓ EN CRISIS GREUS	118
19. INTERVENCIÓ AMB HOMES QUE EXERCEIXEN VIOLÈNCIA.....	119
ANNEXES	120
1.- Directori de serveis	
2.- Formulari d'informació i consentiment a la usuària en el Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD)	
3.- Dades estadístiques	
4.- Fitxa de recollida de dades	
5.- Acreditació de la situació de violència	
6.- Valoració del risc RVD-BCN	
7.- Indicadors de violència	
8.- Pla de seguretat	
9.- Fitxes de derivació	
10.- Glossari de violència masclista	

PRESENTACIÓ

Nous temps, noves mesures

El nou Protocol Local per a l'abordatge integral de la violència masclista d'Esplugues, que hem elaborat en col·laboració amb la Diputació de Barcelona, incorpora les novetats en la legislació vigent i en les inquietuds i preocupacions de la societat.

En aquest sentit, la nova llei contra la violència masclista aprovada a l'any 2020, inclou també conceptes com el de violència vicària, interseccionalitat o victimització secundària. Conceptes que ja estan al carrer.

Aquest document dona continuïtat a línies de treball anterior per donar una resposta coordinada a les necessitats i drets de la dona. Incideix, per tant, en la importància del treball en xarxa i posa de manifest el compromís de l'Ajuntament per treballar conjuntament amb altres administracions, els diferents serveis d'atenció o el Consell Municipal de les Dones d'Esplugues.

Els protocols no serien més que un paper en un calaix si l'Ajuntament no comptés amb múltiples complicitats. Els municipis estem a la primera línia de foc en l'atenció a les dones en risc de violència, però les nostres mans necessiten la implicació dels centres sanitaris, dels cossos judicials i de seguretat, i de la resta d'estaments que formen part dels mecanismes de prevenció, detecció i intervenció.

La nova llei de violència explicita específicament la importància de treballar amb persones joves. Al cap i a la fi, tenen la clau d'un futur lliure de violència masclista, en què dones i homes siguin iguals.

Pilar Díaz
Alcaldessa

INTRODUCCIÓ

El protocol que presentem respon a la necessitat d'actualitzar el protocol local per l'abordatge de la violència masclista que es va presentar el 2018.

Moltes de les professionals que van col·laborar en la creació d'aquell document, continuen formant part de la Comissió Tècnica, d'altres son companyes i companys que han aportat el seu saber i compartit les bones pràctiques professionals del seu sector.

Comprovareu que s'han incorporat nous serveis professionals, a partir de les necessitats que es detecten i també per donar evidència de la necessitat de reforçar, en tot moment, el treball en xarxa.

Tanmateix, recuperen algunes descripcions de principis, intervencions i serveis que creien imprescindibles per l'atenció diària a les dones que es troben en situació de violència.

Recordar aquella frase que acostumen a citar “ el protocol es un document viu”, es a dir, a partir de la implementació diària de les actuacions aquí ressenyades es com s'ha de poder avaluar la seva solidesa i, com no, també poder detectar les carències, per anar millorar les intervencions professionals.

1. OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Un protocol d'actuació en casos de violència recull els acords dins i entre institucions i agents socials, per tal de garantir l'atenció coordinada i eficaç a les dones, adolescents i infants que estan en situació de violència, tot definint les competències respectives. Tanmateix el protocol ha d'establir les mesures adreçades a la prevenció, la detecció de casos o la recuperació de les dones, adolescents i infants, així com la reparació dels aspectes danyats per la situació viscuda

L'actual protocol té, com a objectiu prioritari, l'actualització del protocol elaborat i consensuat per la xarxa local l'any 2018. Manté la mateixa filosofia de treball, i vol destacar la necessitat de continuar treballant, conjuntament, des de tots els serveis i àmbits municipals, amb la finalitat d'erradicar la violència masclista dels nostres espais vivencials. Per tant, caldrà fer recordatori d'aquell primer document, però descrivim aquí els objectius generals i específics que guiaran la nostra tasca professional.

1.1 Objectius generals

1. Establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluïda entre els organismes implicats.
2. Aplicar metodologies d'intervenció que evitin la revictimització de les dones.
3. Garantir els recursos necessaris per a l'execució i la continuïtat del protocol.
4. Contribuir decisivament a l'erradicació de la violència masclista a partir d'un model d'abordatge consensuat, i en avaluació i millora constant.

5. Donar una resposta social i institucional integrada i satisfactòria a les dones, adolescents i infants afectades de violència masclista.
6. Establir una xarxa coordinada que vetlli pel desplegament i la millora d'un model d'intervenció integral, tot minimitzant la victimització secundària i considerant les dones subjectes actius.

1.2 Objectius específics

1. Generar un llenguatge compartit i fomentar una comprensió i una aproximació comunes al fenomen de la violència masclista per part dels diversos agents interdisciplinaris.
2. Implementar un model que faciliti l'emergència de diversos itineraris d'intervenció adaptats a les necessitats de cada dona, potenciant la seva autonomia.
3. Identificar els recursos existents que intervenen en els casos de violència masclista i definir els circuits de coordinació i els criteris de derivació, i fer-los públics per al conjunt de la xarxa, tot establint els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin desplegar actuacions conjuntes i eficaces per part dels diversos organismes i agents socials implicats.
4. Facilitar al conjunt de professionals i entitats una formació específica i diversificada sobre el fenomen de la violència masclista i promoure l'intercanvi d'experiències i bones pràctiques.

2. COMISSIÓ TÈCNICA

Aquest protocol ha estat elaborat a partir del treball realitzat des de la Comissió Tècnica, formada per:

Carme Manzanal Villanueva
 Montse Lladó Armengol
 Rosa Guillen Ferrer
 Mònica Blanco Bueno
 Cristina Blasco Galavis
 M. Jesús Rodríguez Carrero
 ITG 433

Roser Serrano Garcia
 Ana Eva Gambero Muñoz
 Elena Sánchez Ballesteros
 Agent TIP10108
 Caporal TIP 12836
 Xavier Souto Carbonell
 Lucia Parra
 Kira Blan Fite

Tècnica de Polítiques de Dones, CIRD
 Assessoria jurídica CIRD
 Assessoria psicològica CIRD
 Tècnica d'Ocupació- Promoció Econòmica
 Treballadora Social Serveis Socials Municipals
 Directora SIE Baix Llobregat
 Sergent Policia Local
 Director Policia Local
 Treballadora Social. EAP Salut Lluís Millet
 Treballadora Social. CAP Salut Can Vidalet
 Treballadora Social. Hospital Moisès Broggi
 Grup atenció a la víctima. Mossos d'Esquadra
 Grup atenció a la víctima. Mossos d'Esquadra
 Tècnic de Joventut. Departament de Joventut
 Tècnica d'Interculturalitat i Nova Ciutadania
 Directora d'Educació

Gloria Fabra	Tècnica d'Educació
Sara Ariza Cerezo	ASSIR BLL
Jessica Herrera Palmero	ASSIR BLL
Alicia Rejano Molina	Tècnica d'Orientació ocupacional OT. Esplugues
Monica Coca Nuñez	Tècnica. Àrea de Serveis a l'Ocupació. OT
Maria Teresa Richart Caballero	Treballadora Social CSMIJ Cornellà
SAR Baix Llobregat	Tècniques
Alfred Matamala Xicota	Tècnic. Diputació de Barcelona.
Maria Ferré Espín	Consultora externa

3.MARC LEGAL

Per explicitar el marc legal amb relació a la violència contra les dones i descriure el protocol d'actuació ens basem en la següent normativa legal:

- Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista
- Llei 17/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

3.1 Àmbit Estatal

3.1 Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere

Aquesta Llei suposa una fita sense precedents en el nostre ordenament jurídic. Implica el reconeixement legal de la violència de gènere com un problema social de gran rellevància i fa palès el compromís dels poders públics a intervenir de forma coordinada per la salvaguarda dels drets de les dones que en són víctimes. La Llei estableix que totes les dones víctimes de violència de gènere han de rebre informació, assessorament i atenció integral adequada a la seva situació personal, i incloent-hi també l'atenció als/a les menors que es troben sota la pàtria potestat o la guarda i custòdia de la dona agredida.

La Llei estableix que el subjecte passiu és la dona, però estableix la necessitat que es mantingui o s'hagi mantingut matrimoni o relació d'anàloga afectivitat, encara que sense convivència. L'Ordre de Protecció implica el reconeixement de la condició de víctima de violència de gènere a tots els efectes i permet a la dona gaudir de drets econòmics, laborals i de prestacions de la Seguretat Social previstos en la mateixa Llei:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic.

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les Administracions Públiques. Aquesta informació comprèn les mesures recollides a la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, relatives a la seva protecció i seguretat, i els drets i ajuts previstos en la mateixa, així com el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El telèfon de la Línia d'Atenció contra la Violència Masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

2. Dret a l'assistència jurídica.

En virtut de l'article 20 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin participants en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formulí denúncia o querella, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral.

En virtut de l'article 19 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret a l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral, que han de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, pal·liar els seus efectes.

A través dels mateixos es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.

- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.) en els quals està garantida la seva seguretat i cobertes les seves necessitats bàsiques.
- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral, i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

4. Drets laborals i de la Seguretat Social.

En virtut de l'article 21 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliena o per compte propi tenen els següents drets en funció de la modalitat de treball que es realitzi, per compte d'altri o per compte propi:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a realitzar el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest fos el sistema establert.
- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de Salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.
- Nul·litat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.

- Nul·litat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere, i reuneixin els requisits exigits.
- Dret a la pensió de viduitat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.
- Per a tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliena es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Per a tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials.

D'acord amb l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els següents requisits tenen dret a un ajut econòmic:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir especials dificultats per obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina, les dones víctimes de violència de gènere que compleixi els següents requisits pot tenir dret a aquest ajut econòmic:

- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.
- No conviure amb el seu agressor.
- Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.

- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril del dret a els dons a erradicar les violències masclistes, les dones que com conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin lesions seqüeles lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen de dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els següents requisits:

- Residir o treballar a Catalunya
- Aportar una sentència definitiva que acrediti que ha estat víctima de qualsevol de les formes de violència masclista especificades en la Llei 5/2008 i que li ha generat seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica.
- Si la sentència no concreta l'abast de la seqüeles haurà d'aportar abast de les seqüeles: Informe forense, Informe mèdic o d'alta mèdica de la xarxa pública de salut o informe de Servei Especialitzat en violències masclistes.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors.

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.
- Possibilitat d'accedir al Fons Social d'Habitatges de Lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
- Tenen la consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge.
- Programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució habitacional immediata. La Comunitat Autònoma posarà a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús, o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció.

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delictes.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delictes, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

3.2 Llei Orgànica 1/2015, de 30 de març, per la qual es modifica la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal

Aquesta Llei Orgànica introdueix algunes modificacions per reforçar la protecció específica a les víctimes de violència masclista i de tracta d'éssers humans. Incorpora el gènere com a motiu de discriminació en l'agreujant de comissió del delictes. Tipifica com a delictes lleus determinades faltes en casos de violència de gènere, com: la falta d'injúria o vexació injusta de caràcter lleu, la falta d'amenaça de caràcter lleu i la falta de coacció de caràcter lleu. També introdueix nous tipus penals relacionats amb la violència de gènere, com el **delictes de fustigació** (es castiga la conducta de qui assetja a una persona de forma insistent i reiterada), el **delictes de "ciberassetjament"** (consistent en difondre, revelar o cedir a tercers imatges o gravacions audiovisuals d'una persona, sense la seva autorització, obtingudes en un domicili o lloc privat) i el **delictes de manipulació del funcionament normal dels dispositius tècnics** utilitzats per controlar el compliment de penes, mesures cautelars o de seguretat, com a modalitat del delictes de trencament de condemna.

Inclusió de gènere com motiu de discriminació en l'agreujant de l'article 22.4 CP.

Delictes de maltractament: Article 153.1

Delictes de maltractament habitual Article 173: Es modifica l'apartat 2 i s'introdueix un nou apartat 4 a l'article 173

Delictes d'amenaçes Art. 171.1

Delictes de coaccions Art 172.3

Matrimoni forçat Art 172 bis

Stalking (assetjament) Art 172 Ter

Sexting Art 197.7 i 183 Ter

Trencament de Condemna Art 469 apart 3

3.3 Marc normatiu amb relació a les dones immigrades víctimes de violència de gènere

Reial Decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la seva reforma per Llei Orgànica 2/2009.

D'acord amb aquesta legislació, les dones estrangeres víctimes de violència de gènere i els seus fills i/o filles menors d'edat que es trobin a Espanya en situació irregular podran obtenir **autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals**.

Amb l'ordre de Protecció, dictada per l'autoritat judicial competent en el marc del procés penal o bé informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indis de violència de gènere, es concedirà d'ofici una autorització provisional de residència i treball. Per a la concessió definitiva de l'autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals es requerirà la sentència condemnatòria o resolució judicial de la qual es dedueixi que la dona ha estat víctima de violència de gènere i amb la qual conclogui el procediment penal. El permís de residència per circumstàncies excepcionals tindrà una durada de 5 anys. En el cas que el procediment penal conclogui amb sentència no condemnatòria, es produirà l'automàtica pèrdua d'eficàcia de l'autorització provisional i, si s'escau, s'iniciarà o continuarà el procediment sancionador suspès.

3.4. Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict.

Amb aquesta llei, el que es pretén és crear una llei que estableixi l'estatut jurídic de la víctima del delict, així com donar una resposta per part dels poders públics més àmplia a les víctimes amb una finalitat reparadora i de minimitzar la victimització secundària. Amb aquest fins, s'estableix un catàleg dels drets processals i extraprocessals de totes les víctimes, tenint especial atenció a les víctimes especialment vulnerables.

3.5. Reial Decret 1109/2015, d'11 de desembre, pel qual es desenvolupa la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict, i es regulen les Oficines d'Assistència a les Víctimes del Delict

Cal destacar els drets extraprocessals que preveu la Llei Orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'estatut de la víctima de delict, ja que regula mecanismes per a facilitar a la víctima l'exercici dels seus drets, agilitzant tràmits i informant en tot moment a la víctima. Es preveu també la notificació a la víctima de les resolucions de sobreseïment i arxiu del procés, amb possibilitat d'impugnar-les dins d'un termini de

temps suficient des que li hagi estat comunicada la resolució. Finalment, entre altres mesures, també impulsa la tasca de les Oficines d'Assistència a les Víctimes de delictes.

3.6. Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència

És una llei que modifica el sistema de protecció a la infància i adolescència i que augmenta la consideració vers la infància. Té en tot moment un paper central l'interès superior del i de la menor, un concepte que engloba una sèrie de criteris que cal mencionar i tenir presents:

- La satisfacció de les necessitats bàsiques;
- La consideració dels seus desitjos, sentiments i opinions;
- La conveniència que la seva vida i desenvolupament tingui lloc en un entorn familiar adequat i lliure de violència.

Aquests criteris van correlacionats directament amb l'edat i la maduresa del i de la menor; la necessitat de garantir la igualtat i no discriminació tenint en compte l'especial vulnerabilitat; i l'estabilitat de les decisions que s'adoptin.

A més la Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència remarca la importància de les garanties processals cap als i a les menors, en particular als drets a ser informada i escoltada en tot moment, i la intervenció de professionals ben formats i qualificats.

Concretament el dret del i de la menor a ser escoltada fa referència al fet que en tot moment la persona menor hagi de ser escoltada en l'àmbit familiar, judicial, sense discriminació d'edat, de diversitat funcional o qualsevol altra circumstància. Referent a això, es considerarà que el i la menor tindrà la maduresa suficient a partir dels 12 anys.

Pel que fa als menors i la violència masclista, cal mencionar que aquesta llei modifica certs articles de la Llei Orgànica 1/2004. El més important a destacar és la modificació de l'article 1.2, el qual incorpora als fills i filles menors d'edat o menors sota la tutela de dones que han patit violència de gènere com a víctimes de la violència de gènere. I conseqüentment obliga als jutges i jutgesses a pronunciar-se sobre les mesures de protecció que afecten els menors. També es clarifica el sistema de la suspensió de la pàtria potestat, la custòdia i el règim d'estança de l'home inculpat pel delictes de violència de gènere.

S'estableix l'obligació de totes les persones que tinguin coneixement d'una situació relacionada amb delictes contra la llibertat i indemnitat sexual, tràfic d'éssers humans i explotació de menors de posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal.

3.7. Reial decret llei 9/2018, de 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere.

Una de les mesures més urgents de portar a terme en el marc del Pacte d'Estat contra la violència de gènere és la que planteja la necessitat d'adoptar les modificacions legals oportunes perquè l'Administració local pugui portar a terme actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones, així com contra la violència de gènere, ja que es tracta de l'Administració més pròxima a la ciutadania i, per tant, a les víctimes.

La protecció dels menors, filles i fills de les dones víctimes de violència de gènere, constitueix un dels eixos del Pacte d'Estat que exigeix una resposta més urgent.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, queda modificada en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 4 i s'afegeixen tres nous apartats 5, 6 i 7 a l'article 20, que queda redactat de la manera següent:

4. Igualment, els col·legis d'advocats han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un lletrat o lletrada d'ofici en els procediments que se segueixin per violència de gènere i per assegurar la seva immediata presència i assistència a les víctimes.

5. Els col·legis de procuradors han d'adoptar les mesures necessàries per a la designació urgent d'un procurador o procuradora en els procediments que se segueixin per violència de gènere quan la víctima es vulgui personar com a acusació particular.

6. L'advocat o l'advocada designat per a la víctima també ha de tenir habilitació legal per a la representació processal d'aquella fins a la designació del procurador o la procuradora, mentre la víctima no s'hagi personat com a acusació d'acord amb el que disposa l'apartat següent. Fins llavors l'advocat o l'advocada ha de complir el deure d'assenyalament de domicili als efectes de notificacions i trasllats de documents.

7. Les víctimes de violència de gènere es poden personar com a acusació particular en qualsevol moment del procediment si bé això no permet retrotreure ni reiterar les actuacions ja practicades abans de la seva personació, ni pot suposar una minva del dret de defensa de l'acusat.»

Dos. Es modifica l'article 23, que queda redactat de la manera següent:

«Article 23. Acreditació de les situacions de violència de gènere.

Les situacions de violència de gènere que donen lloc al reconeixement dels drets que regula aquest capítol s'acrediten mitjançant una sentència condemnatòria per un delictes de violència de gènere, una ordre de protecció o qualsevol altra resolució judicial que acordi una mesura cautelar a favor de la víctima, o bé per l'informe del Ministeri Fiscal que indiqui l'existència d'indisidències que la demandant és víctima de violència de gènere. També es poden acreditar les situacions de violència de gènere

mitjançant un informe dels serveis socials, dels serveis especialitzats, o dels serveis d'acollida destinats a víctimes de violència de gènere de l'Administració pública competent; o per qualsevol altre títol, sempre que això estigui previst a les disposicions normatives de caràcter sectorial que regulin l'accés a cadascun dels drets i recursos.

Modificació de l'article 156 del Codi civil.

S'afegeix un nou paràgraf segon a l'article 156 del Codi civil amb la redacció següent: «Dictada una sentència condemnatòria i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal o iniciat un procediment penal contra un dels progenitors per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual dels fills o filles comuns menors d'edat, o per atemptar contra l'altre progenitor, és suficient el consentiment d'aquest per a l'atenció i assistència psicològica dels fills i filles menors d'edat, i el primer ha de ser informat prèviament. Si l'assistència s'ha de prestar als fills i filles majors de setze anys es requereix en tot cas el consentiment exprés d'aquests.»

3.8. Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.

La Llei té per objecte garantir els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents a la seva integritat física, psíquica, psicològica i moral davant de qualsevol forma de violència, assegurant el lliure desenvolupament de la seva personalitat i establint mesures de protecció integral, que incloguin la sensibilització, la prevenció, la detecció precoç, la protecció i la reparació de el dany en tots els àmbits en què es desenvolupa la seva vida.

A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per violència tota acció, omissió o tracte negligent que priva les persones menors d'edat dels seus drets i benestar, que amenaça o interfereix el seu ordenat desenvolupament físic, psíquic o social, amb independència de seva forma i mig de comissió, inclosa la realitzada a través de les tecnologies de la informació i la comunicació, especialment la violència digital.

En qualsevol cas, s'entendrà per violència el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, la negligència o tracte negligent, les amenaces, injúries i calúmnies, l'explotació, incloent-hi la violència sexual, la corrupció, la pornografia infantil, la prostitució, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, la tracta d'éssers humans amb qualsevol finalitat, el matrimoni forçat, el matrimoni infantil, l'accés no sol·licitat a pornografia, la extorsió sexual, la difusió pública de dades privades així com la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.

S'entén per bon tracte als efectes d'aquesta Llei aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la Llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents.

Àmbit Autonòmic i Local

3.9 Llei 5/2008 del dret de les dones per a l'erradicació de la violència masclista

La Llei vol contribuir a fer visibles totes les formes en què s'exerceix la violència masclista i tots els àmbits en què es pot produir, tot abordant-la de manera integral. Dona molta importància a la prevenció i estableix noves mesures adreçades a la sensibilització i la detecció precoç, per impulsar els canvis necessaris en la societat.

Es tracta d'una llei de drets que, alhora, defineix i ordena la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral així com les competències dels diferents organismes públics, algunes d'especial interès pel món local i per a la cooperació i coordinació indispensables per a l'abordatge integral que es proposa.

Drets de les Dones

Totes les dones que es troben en situacions de violència masclista, i també llurs fills i filles dependents, que visquin o treballin a Catalunya i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal, tenen garantits els drets que aquesta llei els reconeix, sens perjudici del que estableix la legislació en matèria d'estrangeria i de l'exigència de determinats requisits per a les diferents prestacions i serveis. Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen també les nenes i les adolescents, llevat que s'indiqui altrament. Aquests drets es concreten en:

- ☐ **Dret a la protecció integral, real i efectiva tant per mitjans tecnològics com per serveis policials o per qualsevol altre mitjà.**
- ☐ **Dret a l'atenció i a l'assistència jurídiques.**
- ☐ **Dret a l'atenció i l'assistència sanitàries**
- ☐ **Drets econòmics:**
 - ✓ Accés a l'habitatge
 - ✓ Renda garantida ciutadana
 - ✓ Renda per violència de gènere (SEPE)
 - ✓ Ajut econòmic de mesures de protecció integral contra la violència de gènere: que se sol·licita a la Generalitat.
 - ✓ Prestacions d'urgència social
 - ✓ Prestacions econòmiques extraordinàries
 - ✓ Indemnitzacions
 - ✓ Ajuts escolars
 - ✓ Fons de garantia de pensions i prestacions
 - ✓ Dret a l'ocupació i la formació ocupacional
- ☐ **Dret a la recuperació social integral**

Competències dels Municipis

Pel que fa als municipis, la llei estableix les següents competències:

- a) **Programar, prestar i gestionar els serveis d'informació i atenció a les dones** i efectuar la derivació als diferents serveis en els termes especificats per aquesta llei.
- b) **Prestar o gestionar altres serveis de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral**, d'acord amb el que s'estableixi per mitjà d'un conveni amb l'Administració de la Generalitat.
- c) Col·laborar en la **gestió de les prestacions econòmiques i les subvencions** que aquesta llei estableix.
- d) Complir totes les altres funcions establertes per aquesta llei que, per raó de les competències respectives, els correspongui assumir amb relació a les dones que pateixen o han patit violència masclista.
- e) Complir les altres competències atribuïdes per disposició legal.

Els municipis amb una població inferior a 20.000 habitants poden delegar llurs competències a una mancomunitat de municipis o a altres ens locals.

3.10 Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes

La llei pretén assolir una igualtat efectiva real, reconeixen que avui en dia encara hi ha una sèrie de desigualtat de drets, de polítiques, econòmiques i culturals entre homes i dones per raó de sexe. A més, com a l'article 1.2 apartat f) de la mateixa llei preveu, una de les finalitats de la norma és "abordar, prevenir i erradicar, d'acord amb el que disposa la normativa vigent en la matèria, tot tipus de violència masclista contra dones i infants", establint aquest objectiu com a principi rector de les actuacions dels poders públics.

La llei d'igualtat també recull la voluntat d'impulsar i fomentar la prevenció i accions de prevenció vers la violència masclista.

Una altra de les mesures que recull aquesta llei és la incorporació obligatòria d'activitats i actuacions dirigides a prevenir la violència masclista en l'àmbit educatiu.

3.11. Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

Aquesta llei s'inspira, principalment, en el Conveni d'Istanbul, que s'aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquin o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el

Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per a prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s'adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per a aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l'àmbit d'aplicació del Conveni.

La llei té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere, cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. Del resultat del treball parlamentari i de les modificacions i novetats introduïdes en són un exemple el tractament de qüestions com la violència contra les dones en la vida política, que pot tenir l'efecte de descoratjar la participació política de les dones i restringir llur capacitat d'influència en la vida pública. Una altra novetat és la regulació de la violència institucional com a àmbit, amb la definició de la diligència deguda i l'especificació que la dita violència es pot causar tant per acció com per omissió.

També s'introdueix la regulació de les violències digitals, ateses les nombroses agressions masclistes que es produeixen amb l'ús de les xarxes socials o de tota mena de dispositius electrònics o digitals, com les suplantacions d'identitat, la publicació de fotografies o vídeos sense consentiment, o els insults i les amenaces.

Entre les modificacions més significatives resulta rellevant la inclusió d'una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa. I, a l'últim, s'introdueixen modificacions en el sentit d'ampliar els tipus de violència en l'àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals

Les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen les nenes i les adolescents, i, per tant, també les dones, nenes i adolescents transgènere.

Les mesures que aquesta llei estableix tenen com a **finalitats**:

- a) Complir amb la diligència deguda les obligacions de sensibilització, prevenció, investigació, atenció, protecció, recuperació, reparació i sanció de la violència masclista, i també garantir la no repetició i la remoció de les estructures i pràctiques socials que l'originen i perpetuen, d'acord amb les competències atorgades a les administracions de Catalunya.
- b) Reconèixer els drets de les dones que pateixen violència masclista a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació, la reparació integral i la garantia de no revictimització.
- c) Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, l'autonomia de les dones, i la llibertat i l'efectivitat dels drets de les dones.
- d) Establir mecanismes per a fer recerca sobre violència masclista i difondre'n els resultats, i també establir mecanismes per a la sensibilització social i la informació destinada a les dones.

e) Dotar els poders públics de Catalunya de recursos suficients i d'instruments eficaços per a erradicar la violència masclista en els àmbits preventiu, educatiu, de salut, formatiu, de justícia i execució penal, de participació política, dels mitjans de comunicació, digital, laboral, social i esportiu, i en la vida política i l'esfera pública de les dones.

f) Establir el catàleg de drets de les dones que es troben en situació de violència masclista, exigibles davant les administracions públiques, i també per a llurs fills i filles, a més d'assegurar l'accés gratuït de les dones als serveis públics que s'estableixin.

g) Garantir drets econòmics per a les dones que es troben en situació de violència masclista, amb la finalitat de facilitar-los el procés de recuperació i reparació integrals.

h) Avaluar cada dos anys la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista, integrada per un conjunt de recursos i serveis públics per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integrals.

i) Establir mecanismes per a una intervenció integral i coordinada contra la violència masclista, i crear-ne d'específics per a abordar la violència de segon ordre, per mitjà de la col·laboració de les administracions públiques de Catalunya i de la participació de les entitats de dones, de professionals i d'organitzacions ciutadanes que actuen contra la violència masclista.

j) Assegurar la formació especialitzada, obligatòria i periòdica de tots els col·lectius professionals que intervenen en l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació destinades a les dones que pateixen violència masclista, a llurs fills i filles i a llur entorn familiar i comunitari, i també espais de reciclatge i supervisió.

k) Garantir el principi d'adequació de les mesures, per tal que a l'hora d'aplicar-les es tinguin en compte les necessitats i les demandes específiques de totes les dones que pateixen la violència masclista. El disseny i aplicació de les mesures ha de posar al centre els drets de les dones i ha de fomentar llur autonomia decisòria i la promoció de l'empoderament personal.

4. MARC CONCEPTUAL

4.1 Conceptualització segons la Llei 17/2020, del 22 de desembre, del dret de les dones a erradicar la violència masclista

4.1.1. Conceptes bàsics

A Catalunya, la Llei 17/2020, del dret de les dones a erradicar la violència masclista inclou les seves definicions:

Violència Masclista: violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Sensibilització: el conjunt d'accions educatives, pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions en l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista.

Prevenció: el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma ni manifestació de violència no és justificable ni tolerable.

Detecció: la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma esporàdica com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

Atenció: el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per la violència masclista en els àmbits personal, familiar, laboral i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments.

Recuperació: el procés de desvictimització en els àmbits afectats, realitzat per les mateixes dones i llurs fills i filles. Aquest procés comporta un cicle vital personal i social de la dona centrat en el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació de violència masclista viscuda.

Reparació: el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda, garantint l'acompanyament i l'assessorament necessaris.

Diligència deguda: l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes.

Victimització secundària o revictimització: el maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista i llurs fills i filles, com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitatius i qualitatius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades o negligents provinents d'altres agents implicats.

Consentiment sexual: la voluntat expressa, emmarcada en la llibertat sexual i en la dignitat personal, que dona pas a l'exercici de pràctiques sexuals i l'avalua. La prestació del consentiment sexual s'ha de fer des de la llibertat, ha de romandre vigent durant tota la pràctica sexual i està acotada a una persona o diverses persones, a unes determinades pràctiques sexuals i a unes determinades mesures de precaució, tant davant d'un embaràs no desitjat com d'infeccions de transmissió sexual. No hi ha consentiment si l'agressor crea unes condicions o s'aprofita d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense comptar amb la voluntat de la dona.

Interseccionalitat o intersecció d'opressions: concurrència de la violència masclista amb altres eixos de discriminació, com l'origen, el color de la pell, el fenotip, l'ètnia, la religió, la situació administrativa, l'edat, la classe social, la precarietat econòmica, la diversitat funcional o psíquica, les addiccions, l'estat serològic, la privació de llibertat o la diversitat sexual i de gènere, que fa que impactin de manera agreujada i diferenciada. La interacció d'aquestes discriminacions ha d'ésser tinguda en compte a la hora d'abordar la violència masclista.

Precarietat econòmica: la situació d'una persona que percep uns ingressos iguals o inferiors a l'indicador de renda de suficiència de Catalunya.

4.1.2 Formes de violència masclista

La violència masclista es configura per una continuïtat de situacions en què interactuen cadascuna de les formes de violència masclista amb els diferents àmbits en què es produeixen.

La violència masclista es pot exercir de manera puntual o de manera reiterada d'alguna de les formes següents:

- a) **Violència física:** comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omisió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació,

vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. La violència masclista també es pot dur a terme amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra l'entorn afectiu de la dona, especialment els fills i filles o altres familiars que hi convisquin o hi tinguin una relació directa, quan es dirigeixi a afligir la dona. També inclou la violència ambiental, que es duu a terme per mitjà de l'exercici de la violència sobre béns i propietats de la dona, amb valor econòmic o sentimental, o sobre els animals amb els quals té un vincle d'afecte, amb la finalitat d'afligir-la o de crear un entorn intimidatori.

- c) **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.
- d) **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.
- e) **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona..
- f) **Violència vicària:** consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.
- g) **Violència digital:** actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació.
- h) **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les

represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.

S'entén que les diverses formes de violència masclista són també violència contra la dona quan s'exerceixin amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra el seu entorn afectiu, especialment contra els fills i filles o altres familiars, amb la voluntat d'afligir la dona.

4.1.3 Àmbits de la violència masclista

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

a) Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

b) Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella.

c) Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Pot adoptar els tipus següents:

a) Assetjament per raó de sexe: consisteix en qualsevol comportament no desitjat, verbal o físic, relacionat amb el sexe o gènere de la dona, realitzat amb el propòsit o efecte d'atemptar contra la dignitat, la indemnitat o les condicions de treball de les dones pel fet d'ésser-ho, creant un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest que dificulti llur promoció, ocupació de funcions, accés a càrrecs directius, remuneració i reconeixement professional, en equitat amb els homes.

b) Assetjament sexual: consisteix en qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat i la llibertat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

c) Discriminació per embaràs o maternitat: consisteix en tot tracte desfavorable a les dones relacionat amb l'embaràs o la maternitat, existent o potencial, que comporti una discriminació directa i una vulneració dels drets fonamentals a la salut, a la integritat física i moral i al treball.

d) Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) Agressions sexuals: ús de la violència física i sexual contra les dones determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per a demostrar poder i abusar-ne.

b) **Assetjament sexual.**

c) **Tràfic de dones** amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere.

d) **Mutilació genital femenina o risc de patir-ne:** inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o que hi produeixi lesions, encara que consti el consentiment exprés o tàcit de la dona.

e) **Violència derivada de conflictes armats:** inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, la infecció intencionada de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

f) **Violència contra els drets sexuals i reproductius** de les dones, com els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

g) **Feminicidis:** els assassinats i homicidis de dones per raó de gènere, les induccions al suïcidi i els suïcidis com a conseqüència de la pressió i violència exercida cap a la dona.

h) **Agressions per raó de gènere.**

i) **Vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic.**

j) **Restriccions o privacions de llibertat** a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa.

k) **Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones** que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.

e) Violència en l'àmbit digital: violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredixin, localitzin o assetgin una dona.

f) Violència en l'àmbit institucional: accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de

violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es coneixi l'existència d'un perill real o imminent, i de les pràctiques o omissions revictimitzadores. La violència institucional inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.

g) Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones: la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.

h) Violència en l'àmbit educatiu: qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

4.2. COMPRENSIÓ DEL FENOMEN

La violència masclista **es pot exercir d'una manera puntual o d'una manera reiterada.**

Les diferents formes de conceptualitzar la violència vers les dones no responen a simples qüestions terminològiques, sinó que són el resultat d'un esforç de comprensió del procés de la violència adreçat, sobretot, a dissenyar possibles estratègies des de les quals intervenir.

El model de comprensió més utilitzat i consensuat per analitzar la violència que té lloc en l'àmbit de la parella i la família és el del **"Cicle de la Violència"**, a partir del qual pren molta rellevància la idea de procés (Leonor Walker, 1989).

FASE D'ACUMULACIÓ DE TENSIÓ: Relació tensa i distant. Episodis cada cop més freqüents d'amenaçes, frecs, conflictes saturats d'ansietat i hostilitat.

FASE D'EXPLOSIÓ VIOLENTA: Descàrrega incontrolada de les tensions acumulades i les hostilitats latents, que poden expressar-se en agressions verbals, vexacions, cops, bufetades, pallisses...

FASE DE “LLUNA DE MEL”: Desapareix la violència i la tensió. Estadi passatger on l'agressor utilitza la manipulació afectiva perquè la dona no l'abandoni, amb expressions de penediment, justificacions, disculpes, regals i promeses de canvi.

El cicle es repeteix cada vegada amb més freqüència, amb més gravetat i per motius més insignificants.

Dins d'aquest procés, la dona experimenta, entre altres, tres emocions bàsiques que mantenen el cicle de la violència en moviment i dificulten el trencament de la relació:

AMOR per la seva parella; la relació passa per bons moments i no tot és dolent.

ESPERANÇA que tot canviarà, especialment si a l'inici de la relació no hi va haver violència.

POR a patir conseqüències més greus cap a ella o la seva família.

Cal reconèixer les importants aportacions del model del *Cicle de la Violència*, el qual permet entendre alguns comportaments de les dones que poden resultar aparentment incomprensibles, com és la dificultat per desvincular-se de l'agressor o el retorn amb ell. A més, entendre i tenir present aquest cicle pot possibilitar intervencions professionals més planificades i eficaces.

Val a dir, però, que aquest model explicatiu no dona compte suficientment, de la dimensió pública o estructural del problema; minimitza la incidència de les macroestructures socioculturals sobre les quals es construeixen les relacions interpersonals, en atorgar gairebé tot el protagonisme a la relació agressor-víctima, i on l'espai social és poc més que l'escenari on ressona i sobre el que repercuteix la violència interindividual.

Així mateix, aquesta mirada centrada en les característiques individuals i en la relació de parella, sovint ha anat acompanyada de la tendència a confondre factors de risc amb causes de la violència. L'alcoholisme, les addiccions o la pobresa són alguns d'aquests factors que actuen com a mites o creences i que assumeixen la funció de minimitzar el fenomen i d'invisibilitzar-lo com a problema social però, en cap cas, en són la causa.

Per tal de defugir d'aquestes formes simplificadores d'explicar el fenomen a partir de la recerca d'un factor causal, resulta més oportú adoptar una perspectiva multidimensional i circular, com la que proposa el **model ecològic**, segons el qual la realitat familiar, la realitat social i la cultura s'organitzen com un tot, com un sistema compost per diferents subsistemes que s'articulen entre si de manera dinàmica.

L'ecosistema de la víctima

L'estudi de l'ecosistema de la víctima s'aplica a la violència masclista perquè **facilita l'anàlisi i l'actuació** en els contextos culturals, socials i individuals. Evidencia la interrelació dinàmica que s'estableix entre ells, tenint en compte la naturalesa multicausal i multidimensional d'aquesta violència i, en conseqüència, permet implantar respostes i eines d'intervenció integrals.

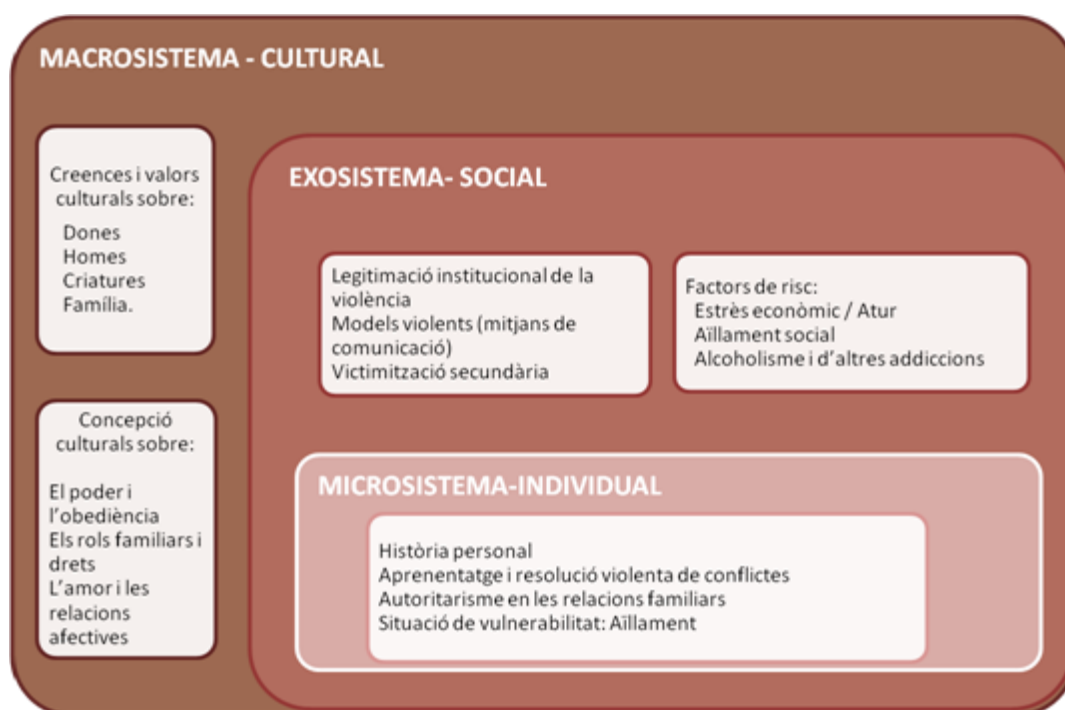
El model està inspirat en la perspectiva ecològica del desenvolupament de la conducta humana del psicòleg Uri Bronfenbrenner (Bronfenbrenner, Urie. *La ecología del desarrollo humano*. Paidós. Barcelona, 1987), que relaciona la persona amb el seu ambient i els seus entorns.

Des d'aquesta perspectiva, es poden pensar accions a diferents nivells:

Macrosistema–Cultural:desarticulant els diferents paradigmes i sistemes de creences que han legitimat i perpetuat la violència, l'ús del poder econòmic i polític, la utilització de la violència i de les armes com a instruments per a la imposició i la resolució de conflictes.

Exosistema–Social:actuant contra els dispositius que legitimen la utilització d'aquesta violència a través de la impunitat dels que l'exerceixen individualment, però també contra els sistemes que la perpetuen a través de productes culturals difosos pels mitjans de comunicació, així com contra la tolerància social generalitzada, davant de fets com, per exemple, que les dones que es troben en situacions de violència no disposin del suport que es mereixen.

Microsistema-Individual:en tant que es facilita l'atenció social i terapèutica necessària per a la recuperació de cada dona, no només s'incideix en el seu procés individual de recuperació de les seqüeles de la violència, sinó que es realitza una prevenció de nous abusos en qualsevol àrea de la seva vida (personal, laboral, econòmica, social). A més, és important tenir en compte que treballar individualment amb cada dona té efectes directes en els infants que tingui o pugui tenir a càrrec seu, en la mesura que qüestiona models de relació afectius i socials basats en la jerarquia i el domini, tot potenciant aspectes relacionats amb la tolerància i el respecte mutu.

4.3. MODEL D'INTERVENCIÓ

4.3.1 Abordatge Integral

La Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, i també la Llei estatal, incideixen en la necessitat d'intervenir de forma integral. Per això, cal desenvolupar mesures respecte a la prevenció i la sensibilització social, de detecció de la violència masclista, així com d'atenció, assistència, protecció i recuperació de les dones.

□ **Prevenció:** el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista, per mitjà de la reducció dels factors de risc, impedit-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable. Aquestes actuacions tenen com a objectiu modificar els mites, els models, els prejudicis i les conductes en relació amb les dones i la violència masclista, i han de recollir els elements següents:

- Presentar el fenomen com a multidimensional.
- Emmarcar el problema en la distribució desigual de poder entre dones i homes.
- Visibilitzar els models agressius vinculats a la masculinitat tradicional i les conductes passives o subordinades tradicionalment vinculades a la feminitat.

- Diferenciar l'origen i les causes de la violència masclista dels problemes afegits que puguin afectar els agressors (toxicomanies, alteracions mentals...) i de determinats nivells culturals, estatus socioeconòmic i procedència cultural.
- Presentar les dones que han patit violència com a persones que poden activar els recursos propis i superar aquestes situacions.

□ **Detecció:** la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat. En aquest nivell, és bàsic visibilitzar totes les possibles vies d'accés al circuit i disposar d'elements per diferenciar els casos urgents i els no urgents.

En aquests nivells de prevenció i detecció, l'**àmbit educatiu** pren una rellevància especial, considerant la **coeducació** com un instrument clau per construir una societat sense subordinacions culturals i socials entre dones i homes. Aquesta acció coeducadora ha de tenir caràcter permanent i transversal en l'acció de govern del departament o àrea competent en matèria educativa. Cal incorporar els principis de la coeducació en els llibres de text i altres materials curriculars, i és cabdal que les persones professionals de l'educació tinguin formació específica en matèria de violència masclista.

Les situacions de violència masclista **poden expressar-se de maneres ben diferents**, ja que, com sabem, no responen a un perfil o prototip concret. Alhora, bona part de les situacions de violència masclista es produeixen en el si de les relacions de parella, però cal tenir presents la resta d'àmbits (laboral, familiar, comunitari, etc.) en què poden tenir lloc aquestes situacions.

A més, **sovint les situacions de violència no acostumen a ser identificades** per la persona que les pateix ni per qui les exerceix com a situacions d'abús, atès que poden quedar justificades o normalitzades dins d'una dinàmica abusiva, especialment quan es donen en el si de la parella. També pot ser que com a professionals es tinguin dificultats per identificar-les, atès que sovint aquestes conductes són tolerades o justificades per patrons culturals i socials. Per això, una qüestió important a considerar serà el **tipus de demanda**.

En la majoria de situacions, és probable que una persona que viu situacions d'abús o violència masclista d'entrada no ho reconegui o no ho verbalitzi, perquè li fa por o vergonya o perquè simplement no és conscient de la violència que està rebent. Per això cal distingir entre:

- **Demanda implícita.** Situacions en què, davant d'una situació determinada, se sospita que la persona es troba en una situació de violència, d'abús o de vulnerabilitat, però ella no la reconeix o bé no ho verbalitza de forma oberta.
- **Demanda explícita.** Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús, o fins i tot us demana

ajuda obertament. En aquest cas, la situació de violència és explícita i està confirmada.

També aquí cal tenir en compte el **posicionament de la dona**, especialment la seva demanda en relació amb el servei, així com la consciència de la situació que estigui vivint i els seus recursos personals i socials per a fer-ne front.

També els **mitjans de comunicació** han d'incorporar criteris orientadors per tal que el tractament i els continguts no incitin, justifiquin o banalitzin la violència masclista, ni reproduïxin missatges sexistes o misògins.

□ **Atenció:** el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i/o els procediments perquè pugui resoldre la situació.

Cal vetllar per què, tant les habilitats personals i professionals dels equips, com els instruments tècnics imprescindibles, facilitin una atenció de qualitat i evitin la victimització secundària. Els circuits han d'estar preparats per donar resposta no únicament a les situacions urgents per fets ja consumats, sinó a les situacions en què també cal intervenir de forma ràpida o precoç per evitar una situació de violència més greu.

Els equips professionals han de facilitar una atenció de qualitat que situï **les dones en el centre de l'atenció**, per tal de potenciar les seves habilitats personals i evitar la victimització secundària.

El Circuit d'atenció s'estructurarà a partir de:

- La demanda de la dona
- La delimitació de la urgència o no urgència
- La valoració de risc i valoració del cas

Delimitació de la urgència

Atenció urgent: s'entén com la situació que requereix una actuació immediata, donada la gravetat dels fets i la situació de la dona i les seves criatures (quan hi hagi un perill per a la integritat física de la dona o els seus fills o filles o quan el fet acabi de succeir).

Atenció no urgent: s'entén com la situació que no requereix una actuació immediata, ja que no es percep risc imminent per a la integritat física de la dona ni dels seus fills o filles, iniciant, però, les gestions i les derivacions pertinents segons quines siguin les necessitats identificades. El servei que atén ha d'engegar un procés d'informació, orientació, acompanyament i derivació als serveis adients.

El circuit d'atenció, en una situació d'urgència ha de poder garantir:

- **Serveis sanitaris** (que segueixen el protocol del Departament de Salut i puguin expedir en cas necessari els informes corresponents)
- **Serveis policials** (que puguin recollir de forma adequada la denúncia en cas que així es decideixi, o realitzar una atenció al lloc on siguin requerits realitzant una atenció de qualitat i posterior comunicació amb el major detall possible)
- **Serveis d'acolliment**, en cas que la dona no disposi dels mitjans personals o socials de seguretat, i necessiti un espai residencial d'urgència, que pugui garantir una atenció especialitzada i amb seguretat.

Altres atencions:

Vellesa: El Govern ha de promoure estratègies eficaces de sensibilització destinades al col·lectiu de dones grans, perquè coneguin els recursos i les estratègies per a afrontar les violències contra les dones i puguin adoptar posicions actives davant aquestes situacions, per a la qual cosa ha de facilitar informació específica de violència masclista en dones grans.

Dones transgènere i diversitat de gènere: Totes les mesures i el reconeixement de drets han de respectar la diversitat de gènere. Les dones transgènere que no tenen la menció de sexe registrada com a dona en la documentació oficial s'equiparen a les altres dones que han patit violència masclista en la mesura que es reconeixen com a dones.

□ **Recuperació i reparació:** s'entén per recuperació l'etapa del cicle personal i social que fa una dona que ha viscut situacions de violència, en la qual es produeix el restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda. Aquest procés no té una durada definida, sinó que està relacionat amb el dany patit, la cronicitat de l'abús, la capacitat de resiliència de la persona, i altres característiques personals i factors externs que poden facilitar o dificultar el procés de recuperació. La reparació fa referència al conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, laborals, socials, sanitàries, educatives i altres, preses pels diversos organismes i agents implicats en la intervenció, que contribueixen al restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda.

L'atenció i la recuperació comporten l'accés de les dones a una sèrie de drets, i de serveis públics.

D'altra banda, l'experiència ens indica que la dona que ha patit una situació de violència masclista és també una **dona supervivent** amb habilitats i capacitats preservades que li permeten actuar com a subjecte i dirigir la seva pròpia vida. Però passar de viure la violència a exercir el control de la seva vida requereix un procés previ de reconeixement de la seva situació i de presa de decisions, més o menys lent i difícil, que necessàriament ha de recórrer per sí mateixa. L'equip professional pot acompanyar, proporcionar protecció i suport, però **no decidir per ella**.

Si la persona professional veu la dona que viu violència com a víctima, la seva intervenció contribuirà a la perpetuació d'aquest rol. En canvi, si a més de reconèixer i entendre les conseqüències de la violència viscuda per la dona, s'identifiquen i

estimulen aquelles capacitats, habilitats, aptituds i actituds que la poden ajudar a guanyar progressivament majors quotes d'autonomia i control de la seva vida, el/la professional amb la seva intervenció estarà contribuint a l'**apoderament de la dona**, és a dir, li estarà donant poder de decisió i control sobre allò que l'afecta.

De vegades, aquest posicionament és difícil per la persona professional, ja que suposa respectar les decisions de la dona encara que des de la valoració professional es consideri que no són les adequades. Sovint, aquests tipus de decisions són viscudes com un fracàs que porta a la persona professional a qüestionar-se la seva intervenció. D'altra banda, aquest posicionament professional implica respectar el ritme i el temps que cada dona necessita en el seu procés de sortida i recuperació de la situació de violència. Un procés que acostuma a tenir alts i baixos, passos enrere i passos endavant i que, sovint, és més lent del que desitja la persona professional.

Des d'aquest enfocament, la intervenció professional s'ha de caracteritzar per:

- Escoltar i contenir.
- Acompanyar en el procés de presa de decisions.
- Activar, sempre que calgui, els recursos existents per a la protecció i per a l'autonomia de la dona en cada moment del seu procés.
- Protegir, en compliment de la llei:
 - L'obligació d'intervenció i comunicació de totes les persones professionals .
 - Quan les decisions o el comportament de la dona vulneren els drets d'altres persones, per exemple, de fills i filles.
 - Actuant d'ofici quan hi ha prou indicis que la dona pot estar en perill i "sense forces" per buscar alternatives o aprofitar les que se li ofereixen.

La persona professional ha d'evitar sobreactuar, activant recursos i fent derivacions que no es corresponen al moment i la decisió de la dona. Aquesta reacció sol ser una resposta a la pròpia angoixa. En aquest sentit, és important tenir present que les situacions de violència masclista solen mobilitzar sentiments i vivències que dificulten la intervenció, i a més, la complexitat del problema evidencia que no pot ser abordat en solitari.

Per això, és cabdal que en la intervenció, a més de disposar d'espais de supervisió externa, es treballi en equip i es pugui contrastar amb altres professionals (del mateix servei o d'altres serveis) les actuacions que es realitzen, així com extreure criteris comuns d'intervenció, garantint una anàlisi interdisciplinària.

4.3.2 Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral

Per tal de desenvolupar aquest model d'intervenció integral i donar respostes àgils, properes, coordinades i adequades a les necessitats i els processos de les dones, la llei catalana (art.54) defineix la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, integrada per:

a) Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada.

- b) Serveis d'Informació i Atenció a les Dones.
- c) Serveis d'atenció i acolliment d'urgències.
- d) Serveis d'acolliment i recuperació.
- e) Serveis d'acolliment substitutori de la llar.
- f) Serveis d'intervenció especialitzada.
- g) Serveis tècnics de punt de trobada.
- h) Serveis d'atenció a la víctima del delict.
- i) Serveis d'atenció policial.
- j) Altres serveis que es considerin necessaris.

Tot i que la major part d'aquests serveis no són de competència municipal, a excepció dels serveis d'informació i atenció a les dones i els serveis d'atenció policial local, és important conèixer la seva existència i finalitat per tal de poder informar i oferir a la dona els recursos que s'adeqüin a les seves necessitats.

En el municipi, però, són altres els serveis que intervenen directa o indirectament en l'atenció i recuperació de les dones, o en els nivells de prevenció i detecció, i que formen part del **circuit d'actuació**:

- ☐ Àrea d'Igualtat/dones: tècnica especialitzada en polítiques d'igualtat de gènere.
- ☐ Serveis Socials: unitats bàsiques d'atenció primària
- ☐ Àmbit Sanitari: centres d'assistència primària, centres de salut mental (adults, infants), hospital, salut sexual i reproductiva (ASSIR), departament de salut pública...
- ☐ Cossos Policials: Policia local, Mossos d'Esquadra.
- ☐ Àmbit Judicial: jutjats, metges i metgesses forenses, fiscalia, col·legi de l'advocacia, oficina d'atenció a la víctima del delict,...
- ☐ Àmbit Educatiu: departament d'educació, centres d'educació primària i secundària, centres de recursos pedagògics, educació en el lleure...
- ☐ Altres àmbits o departaments: promoció econòmica, esports, cultura, immigració, mediació cultural...

Així mateix, sabem que les dones no s'adrecen exclusivament al sector formal per demanar informació o ajut, sinó que, sovint, compten amb el suport d'associacions o d'altres membres de la comunitat que podrien estar legitimades a participar en el circuit o en un procés de protocol·lització.

4.3.3 Principis orientadors en les intervencions dels poders públics

Els principis que recull la nova llei 17/2020 són:

- a) L'obligatorietat d'assegurar l'efectivitat dels drets de les dones i d'assegurar que visquin una vida lliure de violències, tot considerant la dimensió dels drets humans, de la qualitat democràtica i de la vigència de l'estat de dret.
- b) El compromís de no-discriminació de les dones, evitant que els poders públics les discriminin, depurant responsabilitats quan qui pertanyi o treballi per a les administracions exerceixi actes de discriminació i protegint-les davant de les discriminacions que puguin causar tercers.
- c) La consideració del caràcter estructural i de la naturalesa multicausal i multidimensional de la violència masclista, especialment pel que fa a la implicació de tots els agents responsables dels sistemes de sensibilització, detecció, atenció i reparació.
- d) La consideració de l'impacte individual en la dona que pateix la violència masclista directament, i també de l'impacte col·lectiu en les altres persones que en són coneixedores i que assisteixen a la resposta de les administracions.
- e) La consideració del caràcter integral de les mesures, que han de tenir en compte tots els danys que les dones i llurs fills i filles pateixen com a conseqüència de la violència masclista. Aquests danys, que inclouen la utilització de la síndrome d'alienació parental, impacten en l'esfera física, emocional, digital, econòmica, laboral, comunitària i social.
- f) La transversalitat de les mesures, de manera que cada poder públic implicat ha de definir accions específiques i coordinades, des del seu àmbit d'intervenció, d'acord amb models d'intervenció globals, en el marc dels programes quadriennals d'intervenció integral contra la violència masclista a Catalunya.
- g) La consideració de la diversitat de les dones i de la interseccionalitat. La violència masclista provoca un impacte agreujat i diferenciat quan concorre amb altres motius de discriminació, com l'origen, el fenotip, el grup ètnic, la religió, la situació migratòria, l'edat, la classe social, la discapacitat física o intel·lectual, l'estat serològic, la toxicomania o qualsevol altre addicció, la privació de llibertat, l'orientació sexual o la identitat i expressió de gènere.
- h) La consideració que totes les mesures han garantir que s'atorgui prioritat a les preocupacions, els drets, l'empoderament i la seguretat de les dones, i també a llur participació efectiva i en condicions d'igualtat en l'adopció de decisions.
- i) La proximitat i l'equilibri de les intervencions en tot el territori, assegurant una atenció específica a les zones rurals i a les dones amb discapacitat d'aquestes zones.
- j) El compromís que la construcció de les respostes a la violència masclista s'ha de fer posant els drets de les dones al centre i partint de les necessitats específiques i les experiències de les dones en situacions de violència, a partir de les metodologies i les pràctiques que la societat civil i acadèmica i les organitzacions feministes, especialment, han anat definint per mitjà de l'experiència.
- k) La consideració de les vulneracions que pateixen dones de determinats col·lectius en situacions específiques, d'acord amb el capítol 5 del títol III.

- l) El compromís actiu de garantir la protecció de les dades de caràcter personal de les dones en situació de violència, i també de les altres persones implicades o dels testimonis, d'acord amb la legislació aplicable. S'ha de garantir igualment la protecció de les dades de caràcter personal dels professionals de la xarxa que hi estiguin implicats.
- m) El compromís actiu d'evitar la victimització secundària i les violències institucionals contra les dones i llurs fills i filles i l'adopció de mesures que impedeixin la reproducció o la perpetuació dels estereotips sobre les dones i la violència masclista.
- n) La formació obligatòria i periòdica sobre perspectiva de gènere, d'infància i de diversitat dels professionals que atenen directament o indirectament les dones en situacions de violència, per a treballar prejudicis i estereotips, i també l'avaluació continuada d'aquesta a partir d'espais de supervisió i reciclatge professional. En el cas de les places públiques, se n'ha de garantir l'especialització.
- o) El foment dels instruments de col·laboració i cooperació entre les administracions públiques per a totes les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista i, especialment, el disseny, el seguiment, l'avaluació i la rendició de comptes de les mesures i dels recursos que s'han d'aplicar.
- p) El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les organitzacions socials, especialment les de dones, com els consells de dones, el moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per a erradicar la violència masclista.
- q) La participació professional i social, que implica comptar amb tots els professionals dels diferents àmbits que puguin atendre la complexitat de les formes de violència masclista i amb el criteri i la participació dels col·lectius afectats.
- r) La rendició de comptes anual de les administracions que dissenyen i duen a terme les polítiques públiques d'erradicació de la violència masclista, que permeti d'analitzar el seu grau d'aplicació, la seva efectivitat i la possibilitat d'introduir-hi millores.
- s) La creació periòdica d'espais d'intercanvi d'informació i experiències entre el sector professional dels diferents àmbits d'atenció a la violència masclista, el de les dones afectades i el dels col·lectius de dones que es dediquen a l'abordatge d'aquesta.
- t) La necessitat de vetllar per la celeritat de les intervencions, per tal de fer possible una atenció adequada i evitar l'increment del risc o de la victimització.
- u) La prohibició de la mediació si hi ha implicada una dona que ha patit o pateix qualsevol forma de violència masclista en l'àmbit de la parella o en l'àmbit familiar.
- v) La vinculació del Govern i del conjunt de les administracions catalanes amb els drets de les dones i el compliment del principi d'igualtat de totes les persones que viuen a Catalunya, d'acord amb l'article 37 de l'Estatut d'autonomia i els tractats internacionals de drets humans.
- w) El fet que les violències digitals poden amplificar la violència masclista i causen un impacte greu, permanent i reiterat en les dones.
- x) El foment dels instruments de sensibilització, prevenció i col·laboració en la formació dels professionals, i dels futurs professionals, de la comunicació, de

la informació i de la publicitat, sobre els principis rectors d'aquesta llei, les bones pràctiques i els codis deontològics per a contribuir a erradicar la violència masclista.

Responsabilitat de les administracions derivada de la **revictimització i de les violències institucionals**:

1. Els diferents graus de responsabilitat de les administracions derivada de la revictimització i de les violències institucionals depenen de la intensitat de l'actuació de l'Administració i de l'impacte negatiu i els riscos que provoqui en els drets fonamentals de les dones.
2. La responsabilitat per les actuacions de les administracions competents comprèn, a més de llur responsabilitat patrimonial, la responsabilitat disciplinària del personal actuant, sia funcionarial o laboral, d'acord amb el que estableixen la Llei de l'Estat 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, i la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
3. En els procediments administratius en què calgui pronunciar-se respecte a la responsabilitat de les administracions per violència institucional envers una dona o un grup de dones, tenen la consideració de part interessada les entitats, associacions i organitzacions legalment constituïdes que tinguin entre llurs finalitats la defensa i la promoció dels drets de les dones, i també els sindicats i les associacions professionals. Aquest reconeixement resta subjecte al consentiment de les dones afectades, sens perjudici del que estableix l'article 12.3 de la Llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, o la norma que la substitueixi, amb relació als litigis sobre assetjament sexual i assetjament per raó de sexe que es produeixin.
4. Les administracions públiques de Catalunya han d'oferir suport a les dones que decideixin iniciar un procediment de reclamació de responsabilitat.
5. Les administracions públiques de Catalunya han d'elaborar un model d'atenció que tingui com a finalitat establir el marc de llur actuació per a garantir que no es duu a terme la victimització secundària de les dones. El model d'atenció s'ha de desplegar per mitjà d'un protocol, que és el document que recull els aspectes tècnics i organitzatius necessaris per a implantar-lo. La reparació pels actes de violència institucional comprèn l'anul·lació de l'acte, sempre que sigui possible i no revictimitzi la dona, i la revisió de la pràctica que va donar lloc a la violència institucional.
6. Les administracions públiques de Catalunya han d'efectuar anualment avaluacions de victimització de les dones i de llurs fills i filles inclosos en els circuits d'abordatge de la violència masclista, incloent-hi els processos judicials. El resultat d'aquestes avaluacions s'ha d'exposar al Parlament de Catalunya i s'ha de publicar perquè sigui conegut per la societat civil. Així mateix, s'ha de comunicar al Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i el Ministeri de Justícia si les avaluacions afecten llurs àmbits de competència.»

Formació de professionals

1. El Govern ha de garantir que es dugui a terme la formació contínua i especialitzada de capacitació de tots els professionals que treballen en la prevenció, la detecció, l'atenció, l'assistència, la recuperació i la reparació en situacions de violència masclista.
2. El Govern ha de promoure la formació específica d'especialització i capacitació del personal inspector de treball i del personal judicial i no judicial al servei de l'Administració de justícia, del personal dels cossos de seguretat, del personal de l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya adscrit a les unitats de valoració forense integral, del personal de tots els serveis de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, i de la Fiscalia a Catalunya que intervinguin en els processos judicials relacionats amb la violència masclista. S'ha de garantir des de les primeres actuacions en el procediment judicial l'especialització dels metges forenses, que han de formar part de les unitats de valoració forense integral.
3. Els col·legis professionals, les organitzacions sindicals i empresarials i les administracions públiques competents han d'assegurar que la formació i la capacitació específiques a què fa referència aquest article s'incorporin als programes de formació corresponents.
4. La formació ha d'incloure programes de suport i cura dels professionals implicats en el tractament de la violència masclista per tal de prevenir i evitar els riscos laborals associats a aquesta activitat professional. S'ha de garantir a tots els professionals amb independència del tipus de vinculació que tinguin amb l'administració competent.
5. En els cursos de formació a què fa referència aquest article s'hi han incloure la perspectiva de gènere, les causes estructurals i socials de la violència masclista, les seves característiques, causes, efectes i conseqüències, i la intersecció d'altres identitats amb la violència masclista.

4.3.4 Treball en Xarxa

Entendre que el treball en xarxa no és una opció sinó un requisit, és fonamental per abordar la problemàtica de la violència masclista.

Perquè el treball en xarxa sigui veritablement efectiu, cal que la xarxa s'organitzi a partir del **lloc central que ocupa la persona subjecte de la intervenció**. Així, treballar en xarxa suposa alguna cosa més que el que habitualment entenem per coordinació i va més enllà del fet de disposar d'uns bons procediments de derivació, tot i que aquests també són necessaris.

El treball en xarxa exigeix un pacte previ entre els actors implicats sobre la necessitat d'escollir aquest model i el compromís per part dels mateixos d'adoptar una posició ètica davant les dificultats, que aposta per abordar-les en lloc d'obviar-les o negar-les. Tenint en compte la magnitud de la problemàtica amb la què es treballa i les implicacions personals que aquesta comporta, a les que ja hem fet referència, la xarxa esdevé l'espai i el mitjà idoni on expressar aquestes dificultats i

buscar alternatives compartides. El treball en xarxa implica per les persones professionals l'acceptació d'un **nou saber compartit**.

La xarxa és, doncs, un espai de coordinació i d'intercanvi interdisciplinari i interinstitucional, que es constitueix en el marc des del qual plantejar les accions d'atenció, prevenció, sensibilització, formació, investigació... i totes aquelles que es considerin oportunes per millorar les estratègies d'abordatge de la violència de gènere i donar compliment als objectius establerts en la normativa vigent. La xarxa esdevé el **punt de referència** per als professionals i per la població en general. En el municipi, aquest treball en xarxa pren normalment forma en les comissions de seguiment del circuit d'actuació.

Treballar en xarxa ofereix la possibilitat de formar part d'un sistema de relacions on qui participa pot:

- Compartir conceptes, informació, experiències, recursos...
- Delimitar competències i funcions, sistematitzar l'actuació dels diferents serveis implicats i del conjunt.
- Crear i estendre pel conjunt del territori canals estables de coordinació.
- Prendre decisions més fàcilment sobre possibles accions a emprendre i sobre noves línies d'intervenció a explorar.
- Elaborar i compartir eines i metodologies de coordinació, d'intervenció, de seguiment i d'avaluació.
- Reflexionar conjuntament i generar coneixement.
- Millorar la seva formació especialitzada.
- Trencar estereotips i mites respecte a d'altres professionals, serveis o institucions i fer una revisió crítica de la pròpia tasca professional.
- Donar i rebre suport.

La creació d'una xarxa interdisciplinària ha de permetre a les persones professionals establir un espai de relació i d'intercanvi, en un ambient de confiança i de col·laboració mútua. Però també, treballar en xarxa suposa prendre consciència i entrar en contacte amb les dificultats de coordinació, la carència de recursos, els límits de la pròpia intervenció, les diferents percepcions de la problemàtica, i totes les qüestions derivades de la complexitat de la problemàtica de la violència de gènere i del seu abordatge.

D'altra banda, per poder fer ús dels recursos és imprescindible que la informació relativa als mateixos sigui accessible a totes les agències implicades. Pel que fa al traspàs de la informació personal generada de la gestió de l'expedient d'una dona,

aquest ha de ser regulat mitjançant codis de tractament de la informació com a part de l'adopció del protocol.

4.3.5 Protecció de dades

El capítol VIII, sobre protecció de dades personals en els circuits territorials estableix unes instruccions que permeten i afavoreixen el treball en xarxa amb les garanties necessàries per a dones, adolescents i infants, en relació amb el tractament de les seves dades personals.

L'actuació dels serveis públics en l'àmbit de la violència masclista s'emmarca, principalment, dins del context normatiu següent:

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, disposa en l'article 11.1 que "totes les persones professionals, especialment les professionals de la salut, dels serveis socials i de l'educació, han d'intervenir obligatòriament quan tinguin coneixement d'una situació de risc o d'una evidència fonamentada de violència masclista, d'acord amb els protocols específics i en coordinació amb els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral".

L'article 78 de la mateixa llei regula que "les administracions públiques competents s'han de cedir mútuament les dades de caràcter personal necessàries, amb la finalitat de gestionar adequadament els serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral i les prestacions econòmiques previstes per aquesta llei, i també d'altres que s'estableixin per llei i que estiguin relacionades amb la violència masclista".

També l'article 85 que regula els protocols per a una intervenció coordinada contra la violència masclista i concretament en el punt 2.b recull l'obligació d'establir els mecanismes de coordinació i cooperació que permetin una transmissió d'informació continuada i fluida entre els organismes implicats.

S'observa que un dels principis d'actuació en matèria de violència masclista és la coordinació entre els diversos sistemes de benestar social de les administracions públiques –que inclouen serveis socials, educació, salut, serveis policials, justícia, treball i habitatge– amb la finalitat d'establir programes d'actuació conjunts.

En relació amb el tractament de dades personals que es dugui a terme en el context del Protocol marc i dels circuits territorials, cal que s'emmarqui en el que disposa el Reglament (UE) del Parlament Europeu i del Consell de 27 d'abril de 2016 relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, d'ara endavant RGPD). Aquesta norma modifica alguns aspectes del règim actual i conté noves obligacions que cada organització ha d'analitzar i aplicar tenint en compte les seves pròpies circumstàncies. L'adaptació de l'ordenament jurídic espanyol al RGPD s'ha dut a

terme mitjançant la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals.

Cal tenir en compte que el Protocol marc i els circuits territorials es refereixen a diferents serveis de les administracions públiques –serveis socials, cossos policials, salut, educació i altres– que tenen atribuïdes per la normativa sectorial aplicable unes competències i capacitats d'actuació, i serà en funció d'aquestes –i no d'altres– que es podran tractar determinades dades personals de dones en situació de violència masclista o de terceres persones que hi estan relacionades.

En qualsevol cas, cada servei ha de portar un registre de les activitats de tractament efectuades sota la seva responsabilitat i determinar les categories de destinataris als quals es comunicaran les dades personals en el marc de les actuacions previstes en el Protocol marc.

Comunicació de dades

La comunicació de dades dins del marc de l'article 78 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, quant a la part que intervé i que està implicada en la prestació de serveis a les dones en situació de violència masclista, ha de servir per complir les seves competències i les funcions determinades per la normativa sectorial corresponent, com a premissa per analitzar la resta de variables. Aquest precepte preveu l'habilitació legal necessària per a la cessió de dades sense requerir el consentiment de la persona titular només si es justifica que és per a la “gestió adequada” dels serveis de la Xarxa; és a dir, sempre que el cedent i el cessionari estiguin habilitats per tractar aquella informació personal i necessitin tractar-la ateses les funcions que duen a terme. A més, l'article 78 especifica que les dades que se cedeixen hauran de ser només les “necessàries” en cada cas.

El model de comunicació de dades per als circuits territorials requereix la definició dels criteris que han de regir aquesta cessió que esmenta l'article 78 de la Llei 5/2008:

Agents (persones físiques i jurídiques) que intervenen en la comunicació de dades en els circuits

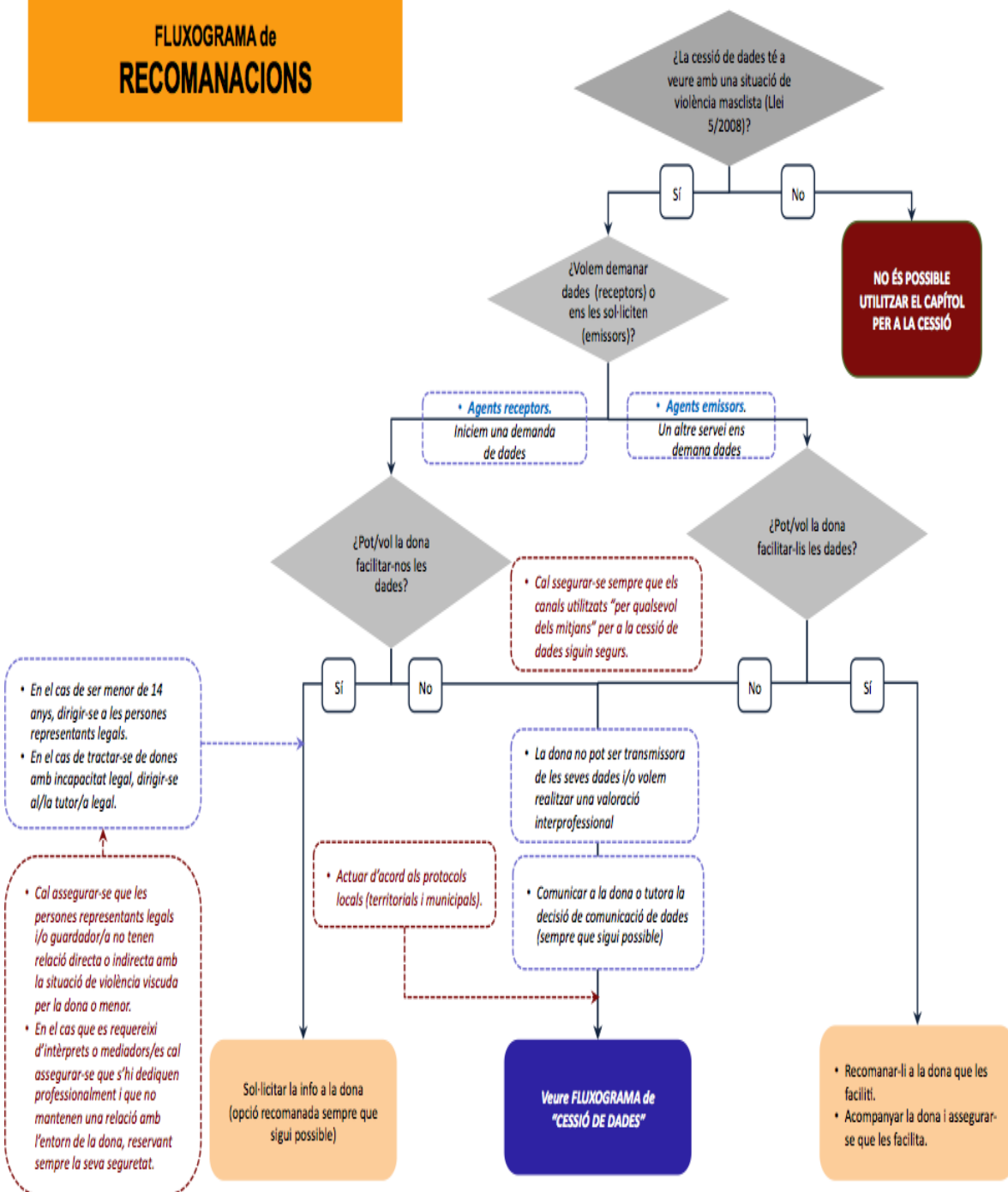
Persones destinatàries d'aquestes dades

Finalitats i funcions d'aquestes comunicacions de dades

Dades concretes que es comunicaran

Recomanacions per a la cessió de dades dins la Xarxa pública d'intervenció en violència masclista

FLUXOGRAMA de RECOMANACIONS

1. En relació amb les persones que en el seu exercici professional obtenen dades que han de ser sotmeses al secret professional d'acord amb els respectius codis deontològics, el RGPD autoritza el tractament de dades si és necessari per a la gestió dels sistemes i serveis d'assistència sanitària i social.

2. Tal com indiquen la Llei 5/2008 i aquest document, cal entendre que la pràctica professional que s'empra en abordar la violència masclista se situa en el marc d'una perspectiva de gènere i d'apoderament. Això implica reconèixer que la dona, com a persona adulta de ple dret, és la propietària de la seva informació i que, per tant, sempre que sigui possible, s'ha de vetllar perquè sigui ella la que controli la informació relativa al seu cas i la transmeti als serveis.

3. La taula 3 que configura els criteris per comunicar les dades dins de la mateixa xarxa està pensat per identificar les dades que es poden cedir en funció de la finalitat de la comunicació, els agents i les persones destinatàries, es recomana, sempre que sigui possible, comunicar a les dones la decisió de la cessió de dades abans de fer-ho.

4. És necessari identificar les comunicacions per la seva finalitat:

- informar: transmetre uns coneixements, una determinada situació als òrgans competents, etc.
- derivar: establir el contacte entre un servei i un altre, amb traspàs d'informació o no
- coordinar: crear un determinat saber o coneixement compartit sobre el cas/la situació

5. Per poder fer una bona gestió i un bon ús de la taula 3 explicativa fluxgrama de cessió de dades, s'aconsella que el/la professional es pregunti en primer lloc: "Amb quina finalitat sol·licito/comunico les dades?" i, a partir d'aquí, cercar-la en els quadres.

6. Cal que els canals que s'utilitzin per comunicar les dades (qualsevol dels mitjans) siguin segurs i compleixin tots els requeriments exigits pel RGPD. Així mateix, s'ha d'assegurar que la persona destinatària és la correcta i l'única, així com comprovar que és qui diu ser.

7. S'ha d'actuar d'acord amb els protocols establerts, siguin municipals, comarcals o territorials, així com els propis de cada departament, servei o organisme.

El procediment per comunicar o demanar dades a la xarxa cal fer-lo seguint aquests quatre passos:

1. Cal seguir el *fluxgrama de recomanacions* presentat. Cal assegurar-se que s'hagin esgotat totes les possibilitats perquè sigui la mateixa dona la que cedeixi les dades i, sobretot, que els canals, les mediacions necessàries, etc. siguin segurs i adequats.

2. S'ha de consultar la taula d'agents i destinataris (consultar document cap 8). Cal trobar els dos serveis -tant el cedent de les dades com el receptor- que hauran de ser de dos àmbits diferents.

3. Cal tenir clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades, ja que depenent d'aquestes en podrem cedir unes o altres. Cal, doncs, seguir el *fluxgrama de cessió de dades* i determinar la finalitat i la funció amb què es farà la cessió i en quin espai es durà a terme (entre dos serveis o en comissió).

4. Tot seguit se n'obtindrà un codi, que ens remetrà a les *taules de dades a cedir*, on s'indiquen les dades que són necessàries i pertinents per a aquell cas concret.

Els agents emissors i receptors responsables de la cessió de dades pertanyen als recursos i serveis públics, tant de la Xarxa d'atenció i recuperació integral (definida a l'art. 54 de la Llei 5/2008) com d'altres recursos implicats en la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les diferents administracions públiques.

Les persones que faciliten o reben les dades han de ser sempre les referents de cada cas i han d'estar degudament identificades. Aquestes persones treballen en recursos que pertanyen a diferents serveis de diversos àmbits funcionals. Els recursos concrets s'han de recollir en els diversos protocols territorials.

- Serveis específics d'atenció a les dones
- Serveis de l'àmbit social
- Serveis sanitaris
- Serveis de seguretat
- Serveis d'execució penal
- Serveis judicials
- Serveis de l'àmbit educatiu
- Serveis ocupacionals

Un cop identificades les recomanacions i els agents emissors i destinataris, cal tenir molt clar amb quina finalitat i funció se cediran les dades (ja que en funció d'aquests criteris se'n podran cedir unes o altres) i en quin espai (entre dos serveis o en comissió). Cal, doncs, seguir el fluxgrama de cessió de dades i determinar-ho.

Al final s'obté un codi que ens remet als quadres de dades que cal cedir, on es concreten quines són les dades necessàries i pertinents per a aquell cas.

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Garantir la protecció de dones, adolescents i infants”

	Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents		En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants
1A	Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills.* La comunicació es farà com a mínim als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan judicial. Es recomana: nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració de risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de protecció.	1B	Les que calguin per garantir la integritat de les dones i les seves filles i fills. Es recomana: nom i cognoms, adreça, telèfon, valoració de la urgència, demanda de la dona, valoració del risc, intervenció feta, derivació, si s'ha interposat denúncia i si hi ha ordre de protecció.
1C	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador. La valoració global del risc. Assistència o vinculació al recurs. Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat	1D	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Nom i cognoms del presumpte maltractador. La valoració global del risc. Assistència o vinculació al recurs. Només la valoració d'aquells indicadors de risc que siguin rellevants per al cas tractat
1E	Dades contingudes en el model d'informe de comunicació a Fiscalia del mateix centre/servei/protocol. En cas que no n'hi hagi, es proposen unes dades mínimes S'ha d'informar la dona, l'adolescent o l'infant de la comunicació als òrgans judicials.		No escau.

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Facilitar l'accés als drets d'atenció i reparació”

	Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents		En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants
2A	Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. Telèfon de contacte Motiu de la derivació Intervenció feta Si ha arribat al recurs o no.	2B	Nom i cognoms de la dona, adolescent o infant. Si ha arribat el recurs o no.

Dades a cedir vinculades a la finalitat “Millorar o mantenir la qualitat de la intervenció”

	Entre dos serveis o recursos d'àmbits funcionals diferents		En les comissions de treball de casos o entre totes les persones participants
3A	- Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o nen/a. - Telèfon de contacte. - Filles/fills a càrrec. - Demanda. - Motiu de derivació. - Intervenció feta. - Professional/s de referència del servei derivador. - Si caldrà fer un seguiment o coordinacions posteriors.		No escau.
3B	- Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. - Intervenció feta per cada un dels serveis.	3C	- Nom i cognoms de la dona, l'adolescent o infant. - Intervenció feta per cada un dels serveis.

Finalitats i funcions per a la cessió de dades. Taula 3

FLUXOGRAMA de CESSIÓ DE DADES

Vegeu el quadre 8.2.6. A

¿Els serveis que han de fer la
cessió són públics i pertanyen
a àmbits funcionals diferents?

SI

No

- Cal que els canals utilitzats "per qualsevol dels mitjans" per a la cessió de dades siguin segurs.
- Cal que la persona professional destinatària sigui qui diu ser.
- Cal que les persones emissores i receptors siguin les referents del cas.

Aquesta és la
PREGUNTA CLAU

¿Amb quina
FINALITAT
demano una cessió
de dades?

**NO ÉS POSSIBLE UTILITZAR
EL CAPÍTOL PER A LA
CESSIÓ**

1. Garantir protecció de
dones, **adolescents** i infants

2. Facilitar l'accés als drets
d'atenció i reparació

3. Millorar o mantenir la
qualitat de la intervenció

Amb quina
FUNCIÓ?

Amb quina
FUNCIÓ?

Amb quina
FUNCIÓ?

Actuar
de manera
immediata

Valorar
col·lectivament
la situació de RISC i
establir el Pla
d'actuació

Enfortir
(si escau) l'Informe
de comunicació a
òrgans judicials

Promoure
la vinculació a la xarxa

Enfortir la coordinació
garintint el principi d'intervenció
mínima i la no victimització
secundària (no duplicar els
serveis i no revictimitzar)

Construir i transferir
coneixements entre persones
expertes en els casos
complexos en que sigui
necessari reconduir el treball
professional.

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

¿La cessió es
farà entre dos
serveis o en
una comissió?

SERVEIS:
quadre
1A

COMISSIÓ:
quadre
1B

SERVEIS:
quadre
1C

COMISSIÓ:
quadre
1D

SERVEIS:
quadre
1E

COMISSIÓ:
NO ESCAU

SERVEIS:
quadre
2A

COMISSIÓ:
quadre
2B

SERVEIS:
quadre
3A

COMISSIÓ:
NO ESCAU

SERVEIS:
quadre
3B

COMISSIÓ:
quadre
3C

Propostes complementàries a les finalitats 1C i 1D “*Valoració del risc i comunicació als òrgans judicials*”

Proposta de categories sota les quals s’agrupen els indicadors de valoració del risc en l’àmbit de la parella⁹

- ☐ Si hi ha menors a càrrec.
- ☐ Si hi ha història de conducta violenta del presumpte maltractador.
- ☐ Si s’han produït amenaces i/o abusos greus contra la dona i en quin moment.
- ☐ Si hi ha alguna circumstància agreujant de la seva situació.
- ☐ Si hi ha algun factor clau de vulnerabilitat de la dona.
- ☐ Si ha interposat denúncia.
- ☐ Situació actual de l’agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.

Proposta d’informe de comunicació a òrgans judicials

- ☐ Nom i cognoms de la dona.
- ☐ Domicili i telèfon. Dia/dies en què s’ha efectuat l’atenció/les atencions. Presència de lesions físiques (sí/no). Descripció de les lesions / del fet. Estat emocional de la dona. Existència de menors vinculats (sí/no). Denúncies prèvies (sí/no).
- ☐ Si té ordre de protecció.
- ☐ Si hi ha hagut un trencament de l’OP.
- ☐ Si disposa de telèfon d’assistència mòbil.
- ☐ Situació actual de l’agressor: empresonat, compliment de les mesures penals alternatives i de la mesura de justícia juvenil, al carrer en situació coneguda o desconeguda.
- ☐ Factors de protecció.
- ☐ Tipologia d’atenció feta.

4.3.6 Valoració del risc – RVD-BCN

El RVD-BCN és la eina que ajuda els i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus per part de la seva parella o ex parella.

Perquè es necessita un instrument de valoració del risc que:

- Sigui compartit entre els diferents serveis que intervenen en un cas determinat, de manera que a igual informació igual valoració.
- Elimini la subjectivitat professional per valorar el risc, però al mateix temps permeti adequar aquesta valoració a la singularitat de determinats casos.
- La reavaluació sigui una de les seves característiques definitòries.
- Incorpori factors de vulnerabilitat i de percepció de la dona.
- Incorpori la funció d'alerta davant circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

1. Objectiu

Proporcionar als i les professionals que atenen dones que viuen situacions de violència masclista una eina que els ajudi a valorar el risc que a curt termini es produeixin actes violents greus per part de la seva parella o ex parella.

2. Característiques

- Incorpora factors de risc contrastats i vàlids per valorar la probabilitat i immediatesa del risc que es produeixin actes violents.
- Té un caràcter indicatiu i no pas probatori. Ajuda el o la professional a valorar el risc que es produeixin actes violents.

3. Funcions

- Valorar el risc.
- Registrar quina actuació es du a terme en funció de la valoració del risc actual existent.
- Alertar sobre possibles circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur.

4. Quan cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan el o la professional té coneixement que la dona viu una situació de violència o ella mateixa ho expressa.
- Sempre que es modifiquin les circumstàncies de la situació en què es troba la dona i que puguin fer variar el risc de violència.
- Preventivament cada 3 mesos.

5. Quan no cal utilitzar l'RVD-BCN

- Quan ja hi ha una valoració actual del risc i no disposem d'informació addicional.

(Per exemple: la dona té protecció policial les 24 hores per mandat judicial; quan ja hi ha un altre servei que ha aplicat el protocol en l'últim mes i les circumstàncies no han canviat des d'aleshores, etc.).

- L'agressor es troba ingressat a presó sense permisos, llevat que:
 - Hi hagi la possibilitat que pugui induir l'agressió a través de tercers (família o d'altres).
 - Estigui prevista la sortida de la presó (permisos o sortida definitiva) i calgui activar la funció d'alerta de l'RVD-BCN.

6. Estructura

6.1 Valoració del risc

- **Llista de factors de risc:** s'han seleccionat un total de 16 factors de risc amb tres opcions de resposta ("sí", "no" i "es desconeix"). Estan agrupats en cinc categories:

1. Història de conducta violenta del presumpte maltractador
2. Amenaces i/o abusos greus contra la dona
3. Circumstàncies agreujants
4. Factors de vulnerabilitat de la dona
5. Percepció de la situació de risc per part de la dona

La suma de respostes afirmatives indica un nivell de risc segons els intervals definits a l'RVD-BCN:

1. Risc baix (d'1 a 7 punts)
2. Risc mitjà (8 o 9 punts)
3. Alt risc (de 10 a 16 punts)

- **Quantitat de factors de risc sobre els quals es disposa d'informació:** aquest protocol és útil si es disposa d'informació de 7 factors de risc o més. En el cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

- **Presència d'altres factors de risc clau** per valorar el risc que el o la professional troba a faltar a la llista anterior: hi ha factors de risc que, tot i ser importants, es donen solament en alguns casos, motiu pel qual s'ha desestimat incorporar-los a la llista, però sí que cal tenir-los en compte a l'hora de fer la valoració final del risc existent.

Per exemple:

- *Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració.*
- *Hi ha indicis que la parella o ex parella té intenció de matar-la.*

6.2 Descripció de l'actuació realitzada en funció del risc

Breu descripció de la intervenció duta a terme directament vinculada a la valoració del risc.

6.3 Circumstàncies previsibles que poden augmentar el nivell de risc en el futur (alerta)

Per exemple: l'agressor surt de la presó (per permisos o sortida definitiva), l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.

7. Metodologia

- Ha d'emplenar el formulari el o la professional que està atenent la dona.
- Ho ha de fer a partir de la informació que li proporciona la mateixa dona i, si hi té accés, també a partir de la informació que li proporcionen altres serveis i la documentació disponible (sentències judicials, etc.).
- Les preguntes no s'han de formular com si es tractés de l'administració d'un qüestionari. Sovint la dona proporciona informació útil de manera espontània, o bé és el o la professional qui pregunta a la dona d'una manera flexible i en el moment oportú en el context d'una entrevista, o, segons el tipus de servei que es tracti i com es trobi la dona, en el decurs de diverses entrevistes.
- No està dissenyat com un qüestionari que la dona pugui emplenar directament.

5. LA XARXA LOCAL

La **XARXA LOCAL D'ACTUACIÓ EN CONTRA DE LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES** està formada per tots els serveis i institucions que poden intervenir, en qualsevol dels nivells que operen en l'abordatge integral abans descrit, amb major o menor grau d'implicació i que, conjuntament, conformen el circuit d'actuació i contribueixen al tractament i la prevenció de la violència masclista.

5.1 Comissió Tècnica

La xarxa local es fa operativa mitjançant una Comissió Tècnica que representa l'òrgan tècnic responsable de dinamitzar la xarxa i de realitzar el seguiment del funcionament del protocol, així com d'impulsar les millores necessàries perquè tant la xarxa com el protocol s'adaptin a les necessitats i a la realitat canviant del municipi. La Comissió Tècnica és, doncs, el nucli impulsor i organitzatiu de la xarxa, responsable de mantenir la voluntat de cooperació interdepartamental i interinstitucional.

La Comissió Tècnica ha de dur a terme les intervencions següents:

1. Mantenir espais de coordinació periòdics, tenint en compte els recursos disponibles i el diferent grau d'implicació de serveis i institucions en el tractament de les situacions de violència masclista.
2. Complir els acords presos en el marc de la Comissió i contribuir activament a millorar el protocol.
3. Compartir la informació necessària, i prèviament acordada, que permeti evitar la victimització secundària de les dones, avaluar el treball dut a terme a la

xarxa en l'aplicació del protocol, i conèixer la dimensió real de la situació al municipi.

4. Promoure la utilització dels formularis de coordinació consensuats amb aquesta finalitat, a fi de simplificar la transmissió de la informació entre professionals.
5. Adquirir la formació específica necessària i promoure la capacitat dels professionals dels equips per garantir l'òptima aplicació del protocol.
6. Desenvolupar, en funció de les necessitats detectades, els plans i/o els circuits d'atenció específics que complementin aquest protocol.

La Comissió Tècnica es reuneix cinc vegades l'any per avaluar el funcionament de la xarxa, l'aplicació del protocol i el seguiment de les intervencions conjuntes dutes a terme, tanmateix és revisa la planificació de les actuacions anuals a desenvolupar des dels diversos serveis que conformen la xarxa. És important que a aquestes reunions hi assisteixi, al menys, una persona representant de cadascun dels serveis i institucions de la xarxa. Tanmateix, en funció de possibles temàtiques a treballar, es pot decidir una participació diferent i/o es poden constituir comissions específiques que siguin operatives d'acord amb els objectius establerts.

Pel que fa al Seguiment de Casos les reunions es portem a terme, preferentment, pels/per les professionals dels serveis implicats en l'atenció dels casos que s'hagin de treballar a cada sessió. En principi, aquestes reunions tenen una periodicitat mensual i sempre que sigui necessari per garantir el treball coordinat i/o per donar resposta a situacions d'urgència.

Els objectius d'aquestes reunions són:

- Establir una coordinació regular de caràcter pràctic basant-se en casos concrets entre diferents serveis o persones implicades en l'atenció i recuperació.
- Evitar la re-victimització de les dones ateses.
- Crear un espai per canalitzar dubtes i inseguretats relatives a l'actuació de les persones professionals, compartir punts de vista i consensuar estratègies i plans de treball conjunts per abordar els casos.

A cada reunió se'n farà una acta de la sessió i es presentaran els casos que s'hagin de treballar en xarxa a partir de les fitxes de seguiment individual .

La Comissió Tècnica està coordinada per l'Àrea d'Igualtat que assumeix les funcions de:

- Assegurar un espai de trobada idoni i dotat dels recursos necessaris pel bon desenvolupament de les reunions.

- Gestionar les convocatòries i proposar l'ordre del dia.
- Conduir les reunions.
- Promoure la reflexió sobre la coordinació professional i proposar, si s'escau, estratègies de millora.
- Facilitar informació, recursos i documents de treball que permetin intercanviar coneixements, criteris i experiències.
- Donar suport als diferents serveis i vetllar pel bon funcionament de les Comissions.

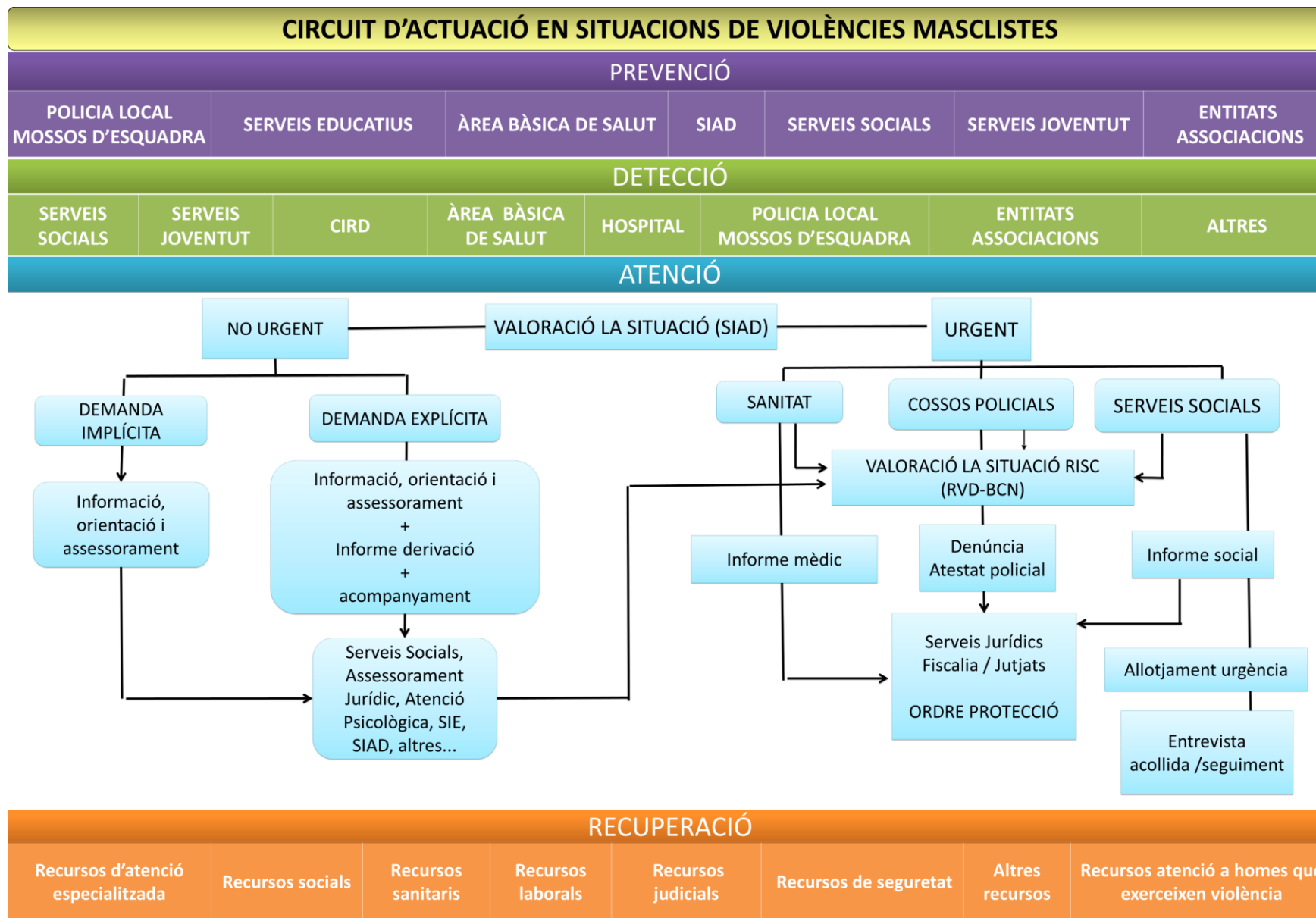
Pel que fa a l'avaluació del protocol, i als diferents projectes o actuacions que es desenvolupin, s'aplicaran un seguit d'indicadors quantitatius alguns dels quals requereixen del compromís de tots els serveis per recollir la informació:

- Nombre de reunions portades a terme per la xarxa
- Nombre de professionals que han participat a les reunions.
- Nombre d'activitats de sensibilització i prevenció realitzades.
- Nombre de víctimes ateses per serveis.
- Nombre de casos treballats en xarxa.
- Nombre d'activitats de formació realitzades.

Caldrà també dissenyar algun indicador qualitatiu que permeti avaluar possibles punts febles de l'aplicació del protocol. En una primera fase, aquesta informació es recollirà en forma de text lliure, en les actes de les reunions de Seguiment de Cassos o de les sessions plenàries. Posteriorment, es pensarà en un possible indicador adequat per al tractament d'aquesta informació.

L'avaluació del protocol es farà de forma anual i s'elaborarà una memòria que reculli totes les activitats realitzades des de la xarxa, que es presentarà a tots els seus membres.

6. CIRCUIT LOCAL D'ATENCIÓ

El circuit d'actuació és la representació gràfica del model d'intervenció consensuat, en aquest cas, el model integral. El diagrama de fluxos permet identificar els serveis que intervenen en els diferents nivells o eixos d'actuació i quina és la successió d'actes a emprendre en funció de les possibles situacions que es presentin.

El circuit fa visible la necessitat de treballar en xarxa, a partir de la suma dels recursos i serveis que hi ha disponibles en els diferents àmbits. En aquest marc tenen sentit els termes derivació/acompanyament que ha de permetre una atenció de qualitat i no victimitzadora com a garant de la possibilitat d'iniciar el procés recuperació.

Val a dir que les limitacions pròpies d'un diagrama d'aquestes característiques impedeix mostrar detalladament les intervencions de cada servei, les quals queden descrites en els apartats dels diferents àmbits.

- La **prevenció**, situada en primer lloc, esdevé l'eix bàsic d'actuació per intervenir proactivament. Prevenir proactivament va més enllà de les recomanacions que es puguin donar com a reacció a una situació de violència per tal d'evitar la seva cronicitat. Implica actuar quan encara no s'han manifestat les situacions d'abús, mitjançant l'ús d'estratègies de sensibilització i d'altres accions que permetin reduir els factors de risc.
- L'eix de la **detecció** especifica els diversos recursos (incloent-hi les entitats i grups de dones), que tenen o poden tenir un paper rellevant com a porta d'entrada al circuit. Els indicadors de risc, adequats als diferents àmbits en què es pot produir la violència masclista, permeten identificar i fer visible tant les situacions consumades de violència masclista, com les situacions de risc. Aquest procés d'identificació permet iniciar les accions necessàries per tal d'evitar el desenvolupament de la violència o la seva cronicitat.
- L'eix de l'**atenció**, reflecteix la resposta que cal donar als casos de fets consumats de violència física i/o sexual greus -catalogats com a "Urgents"- però també en tots aquells altres casos que, o bé no s'identifiquen com a situacions de violència, o bé hi ha una baixa percepció de risc. En tot cas, cal reflectir la importància d'aquest tipus d'intervenció a priori "no urgent", que ha de facilitar la identificació de necessitats de les dones en situació de violència o en situació de risc, per tal que la demanda d'ajuda implícita esdevingui una demanda explícita, sempre a partir del reconeixement i del respecte cap a la presa de decisions de les dones que es troben en aquest procés.

El diagrama mostra que l'abordatge des de la perspectiva jurídica no és suficient per si mateixa si no va acompanyada d'altres intervencions. La denúncia, la comunicació a fiscalia o la sol·licitud d'ordre de protecció formen part del conjunt

d'instruments que es poden utilitzar, però no han de configurar el centre de les intervencions contra la violència masclista.

- L'eix de la **recuperació** inclou tots aquells recursos i serveis que, en nivells i moments diferents, faciliten el procés de recuperació de les dones en situació de violència, així com els diversos instruments de reparació que s'hi destinen (laborals, socials, jurídics, educatius, etc.). En definitiva, la reparació esdevé la manera en què el conjunt d'actors socials contribueix al procés de recuperació de les dones que es troben o s'han trobat en situacions de violència.

PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN ELS ÀMBITS PROFESSIONALS

7. COSSOS DE SEGURETAT

7.1 MOSSOS D'ESQUADRA

1. Introducció

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista té per objecte l'erradicació de la violència masclista i la remoció de les estructures socials i dels estereotips culturals que la perpetuen, amb la finalitat que es reconegui i es garanteixi plenament el dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la pròpia vida sense cap de les formes i dels àmbits en què aquesta violència es pot manifestar.

Aquesta llei estableix mesures integrals respecte a la prevenció i la detecció de la violència masclista i de sensibilització respecte a aquesta violència, amb la finalitat de erradicar-la de la societat, i també reconeix els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral.

S'entén per violència masclista, la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Aquesta violència masclista es pot exercir d'alguna de les formes següents, ja sigui de manera puntual o reiterada: Violència física, violència psicològica, violència sexual i abusos sexuals i violència econòmica.

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

1. Violència en l'àmbit de la parella.

2. Violència en l'àmbit familiar.
3. Violència en l'àmbit laboral.
4. Violència en l'àmbit social o comunitari
5. Qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o siguin susceptibles de lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

L'article 31 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista fa referència a les Forces i Cossos de Seguretat i exposa el següent:

“ La Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra ha de vigilar i controlar el compliment exacte de les mesures acordades pels òrgans judicials. En el marc de cooperació establert amb les forces i cossos de seguretat, les policies locals de Catalunya han de col·laborar per a assegurar el compliment de les mesures acordades pels òrgans judicials.

Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos de policia autonòmica i local prestin l'atenció específica en protecció a les dones que pateixen alguna de les formes de violència que aquesta llei recull.

Les administracions públiques de Catalunya han de garantir que els cossos policials disposin de l'adequada formació bàsica en matèria de violència masclista i de la formació i la capacitació específiques i permanents en matèria de prevenció, assistència i protecció de les dones que pateixen violències.”

Les actuacions de la Policia de la Generalitat- Mossos d'Esquadra, no només van orientades a aquells casos de violència masclista sinó que també inclouen tot el ventall de víctimes de violència domèstica i altres víctimes vulnerables. És per això, que des de la PG-ME es planteja una acció integral per garantir l'emparament i protecció de qualsevol d'aquestes víctimes.

S'entén per violència domèstica aquell tipus de violència que fa referència als actes de maltractament físic, psíquic, sexual i/o d'altres tractes vexatoris que es realitzen per part d'una determinada persona sobre un o més membres del seu nucli familiar i/o de convivència; tant els homes com les dones poden ser subjectes actius i passius.

Poden ser víctimes de violència domèstica les persones següents:

1. Qui sigui o hagi estat cònjuge o estigui o hi hagi estat lligat a la víctima per una anàloga relació d'afectivitat, encara que no convisquin junts.
2. Ascendents per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
3. Descendents per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
4. Germans per naturalesa, adopció o afinitat propis o del cònjuge o convivent.
5. Menors o persones amb discapacitat que necessitin especial protecció que convisquin amb l'autor o que es trobin subjectes a la potestat, tutela, curatela, acolliment o guarda de fet del cònjuge o convivent.
6. Persones emparades en altra relació que estiguin al nucli de convivència familiar.
7. Persones que per la seva especial vulnerabilitat es troben sotmeses a custòdia o guarda en centres públics o privats.

Nou marc legal actualitzat mitjançant la Llei 17/2020, del 22 desembre, per la que es va modificar la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista,

per tal de fer més àmplia i garantista la protecció de les dones. Aquesta actualització ha tingut en compte les novetats legislatives dels darrers anys.

La nova llei 17/2020, defineix la **violència masclista** com la “violació dels drets humans a través de la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, té com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”.

Especifica les **formes de la violència masclista**, la qual es pot exercir de manera puntual o de manera reiterada d'alguna de les formes següents: violència física, violència psicològica, violència sexual, violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius, violència econòmica, violència digital, violència de segon ordre i violència vicària i ens detalla els diferents àmbits en que es pot manifestar: violència en l'àmbit de la parella, violència en l'àmbit familiar, violència en l'àmbit laboral (assetjament per raó de sexe, assetjament sexual, discriminació per embaràs o maternitat), violència en l'àmbit social o comunitari (agressions sexuals, assetjament sexual, tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere, mutilació genital femenina o risc de patir-ne, violència derivada de conflictes armats, violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, feminicidis, agressions per raó de gènere, vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic, restriccions o privacions de llibertat a les dones, represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones), violència en l'àmbit digital, violència en l'àmbit institucional, violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones, violència en l'àmbit educatiu i qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

2. Àmbits d'actuació policial en l'atenció a les víctimes de violència masclista i domèstica

La Policia de la Generalitat- Mossos d'Esquadra (PG-ME) focalitza les seves actuacions de manera transversal, amb víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, des de les vessants de la prevenció, la detecció, l'atenció, el seguiment i la protecció d'aquestes víctimes.

Les actuacions policials comprenen tant el treball preventiu, orientat a aquestes víctimes, com totes aquelles accions dutes a terme des del moment en què es té notícia que una persona pot ser o és víctima de violència masclista i/o domèstica, fins el moment en què es finalitza el seguiment del seu cas per risc policial no apreciat.

2.1 Prevenció i detecció

En la cerca d'una major eficàcia en la prevenció i atenció de les víctimes de violència masclista i domèstica, la PG-ME realitza una sèrie d'accions preventives amb l'objectiu de detectar i donar resposta a les necessitats de les possibles víctimes.

La PG-ME realitza accions de sensibilització a la ciutadania a través de presentacions i xerrades per crear espais de reflexió sobre què és la violència masclista i domèstica i com es detecta. Aquestes presentacions estan adreçades a la comunitat, programes per a joves, col·laboració amb organitzacions i entitats assistencials, etc. L'objectiu principal és la sensibilització, per tal de generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista i domèstica.

La PG-ME també col·labora i participa en circuits territorials, taules locals i comarcals, així com en comissions específiques, que tenen com a finalitat establir una intervenció coordinada entre tots els operadors de la xarxa, establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral.

2.2 Atenció a la víctima

Consisteix en escoltar, informar i assessorar les víctimes que pateixen violència masclista i domèstica, sobre els drets que tenen i les accions que poden emprendre, així sobre els organismes on poden acudir per exercir els seus drets.

La PG-ME realitza la instrucció de les diligències policials, informació de drets de la víctima i la sol·licitud de l'ordre de protecció i fa tramesa a l'autoritat judicial/Fiscalia corresponent.

2.3 Seguiment i protecció

La PG-ME valora el risc que pateix la víctima en cada cas, per proposar, si escau, mesures policials de protecció. Aquestes mesures estan destinades a garantir una protecció eficaç a qualsevol víctima de violència masclista i domèstica i s'adapten a les necessitats i circumstàncies de la víctima. També serveixen per mantenir una comunicació ja sigui esporàdica o bé permanent amb aquestes persones, poder-les localitzar en cas de necessitat i proporcionar una atenció i una protecció immediata davant situacions d'emergència.

Aquestes mesures poden ser determinades d'ofici o mitjançant una interlocutòria judicial/Fiscalia.

En el cas de víctimes de violència masclista i domèstica que necessitin protecció policial (amb independència de gaudir o no de mesures judicials de protecció), la PG-ME podrà establir diferents accions de protecció que es realitzaran des de les diferents unitats de Seguretat Ciutadana en funció del nivell de risc que tinguin.

La PG-ME, mitjançant els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) realitza seguiment a les víctimes de violència masclista i domèstica que disposen o no de mesures judicials de protecció. Aquest seguiment a la víctima consisteix en realitzar gestions dirigides a la seva orientació i seguretat.

3. Intervenció Policial

En motiu del Procés d'Atenció a les Víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, la PG-ME realitzarà les següents actuacions policials:

1. Preservar la integritat física de la víctima i acompanyar-la a un centre sanitari o gestionar l'assistència sanitària, quan sigui necessari.

2. Els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) són les unitats de la PG-ME amb formació especialitzada per realitzar atenció i seguiment a víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables. Realitzen atenció, informació i assessorament a les víctimes sobre els drets i les accions que poden emprendre i sobre els organismes a on poden acudir per exercir aquests drets. Els funcionaris de la PG-ME adscrits als GAV estan en contacte amb els diversos professionals del territori que intervenen en l'abordatge del fenomen de la violència masclista i domèstica establint protocols d'actuació i fluxos de comunicació per coordinar les intervencions d'una forma integral. Una altra de les tasques que assumeixen els GAV és el contacte amb les víctimes i el seguiment dels casos de manera individualitzada per garantir la seva seguretat i el compliment de mesures que l'autoritat judicial hagi pogut determinar.

Els Grups d'Atenció a la Víctima (GAV) són els grups especialitzats en l'atenció i seguiment de les víctimes de violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables, a totes les Àrees Bàsiques Policials (ABP) i Comissaries de Districte (CD) de la Policia de la Generalitat -Mossos d'Esquadra (PG-ME).

Els GAV són actualment l'eina de qualitat que té la policia, i que tenen entre altres funcions, la prevenció, detecció, atenció, seguiment i protecció de les víctimes de violència de masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables.

3. L'Oficina d'Atenció al Ciutadà (OAC) és el servei de la PG-ME instal·lat en cada una de les seves comissaries i que té com a funció principal recollir totes les denúncies d'àmbit penal presentades per la ciutadania. En qualsevol cas, les denúncies relacionades amb els àmbits de la violència masclista, domèstica i altres víctimes vulnerables sempre es deriven posteriorment al GAV de referència per al seu assessorament, derivació a altres serveis, si escau, i seguiment individualitzat.

4. Si la víctima no desitja denunciar els fets es posaran en coneixement de l'autoritat judicial competent d'ofici, i s'informarà a la víctima d'aquest fet i del procediment a seguir en aquests casos. Cal tenir present que en relació a determinades tipologies penals caldrà necessàriament la prèvia denúncia de la víctima i, en altres, es requerirà que la víctima presenti querella. No obstant, en tots aquests casos, malgrat no es compti amb la denúncia de la víctima i/o amb independència que es presenti o no querella per part de la víctima, la PG-ME dirigirà, així mateix, ofici informatiu a l'autoritat judicial competent, amb tota la informació que s'hagi esbrinat. A més a més, es realitzaran les diligències o gestions preventives d'assegurament de prova que siguin necessàries.

5. Quan la víctima estigui en condicions de denunciar els fets, se la informarà dels seus drets i del dret a sol·licitar assistència jurídica especialitzada i, si escau,

gratuïta (d'acord amb el previst amb la Llei 1/1996, de 10 de gener d'assistència jurídica gratuïta) de forma immediata o bé designar un advocat de la seva elecció. Si ho sol·licita, s'ha de requerir la presència de l'advocat de torn d'ofici perquè l'assisteixi en la seu policial i/o judicial (del torn específic de violència domèstica/de gènere, si en el partit judicial se'n disposa). Finalment s'informarà del dret a sol·licitar una Ordre de Protecció d'acord amb a l'article 62 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i l'article 544ter de LECr, apartat 1 i 2 que regulen tant la petició com el tràmit de la mateixa; o altres mesures de protecció.

6. En cas que la víctima sigui estrangera no comunitària en situació administrativa irregular a Espanya, caldrà informar-la dels drets que l'assisteixen d'acord amb la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

7. La PG-ME acompanyarà, si cal, la dona i llurs filles o fills al lloc d'acolliment d'urgència de referència, sempre que aquesta no disposi de cap altre domicili que pugui garantir la seva seguretat. En hores d'atenció dels Serveis Socials es derivarà a aquests.

8. En tots els casos les víctimes seran informades dels altres serveis i recursos assistencials que disposa per adreçar-s'hi.

9. La PG-ME informarà a la víctima de les mesures d'autoprotecció que pot adoptar segons el nivell de risc que presenti, valorant sempre l'especificitat de cada cas en particular.

7.2. POLICIA LOCAL

La Policia Local té les següents funcions:

Funcions de prevenció de la seguretat:

- Davant del coneixement d'ordres de protecció amb risc mitjà/alt, quan CME/Jutjats així ho comuniquen directament a Policia Local.

Funcions reactives davant esclat de violència:

-Tractament davant de sol·licituds de presència policial com a serveis urgents per tal de determinar què ha ocorregut i les responsabilitats que se'n deriven (des de la mediació fins a la detenció dels autors de fets amb responsabilitat penal).

-Coordinació en primera instància amb el Cos de Mossos d'Esquadra en relació al coneixement d'ordres de protecció (tasca preventiva) així com serveis reactius davant d'un esclat de violència.

-Coordinació posterior amb altres serveis, CIRD, Serveis Socials davant la notícia de qüestions que, des d'un punt policial, hem de conèixer per raó de la transcendència que puguin tenir.

-Confecció de les fitxes de seguiment de les víctimes per la seva posterior derivació al CIRD (amb la sol·licitud de retorn al respecte de les actuacions posteriors desenvolupades pel servei). Assessorament i derivacions (molt puntual per que el nostre servei no és referent al respecte) de consultes ciutadanes en quant a la xarxa de serveis públics a l'abast de la ciutadania.

-Participació en els protocols operatius de prevenció contra les agressions sexistes en el context de les festes populars: l'ús de telèfons mòbils que permeten a les voluntàries/is contactar amb la PL i que resten connectats amb la nostra app de seguretat.

Recursos:

-Patrulles preventives/reactives les 24 hores del dia el 365 dies de l'any. Telèfon contacte, directe 933716666. Serveis derivats del 112 (com a segona opció, el 112 per sistema comunica en primera instància a CME).

-APP de Seguretat Ciutadana: possibilitat de trucar al 016 sense deixar rastre de la trucada.

-L'Agent Tutor (Agent en prevenció d'hàbits de risc a l'entorn dels centres d'educació secundària).

-Taller d'Autoprotecció femenina.

- Desenvolupament de xerrades de sensibilització a les escoles i a la ciutadania.

Recull de bones pràctiques policials en l'atenció a la víctima de violència masclista:

a) Atenció personalitzada a la víctima, amb el menor nombre possible d'agents. Han de ser agents amb formació especialitzada en aquesta problemàtica, per evitar que emetin missatges poc assertius.

b) Establir un clima professional òptim d'atenció, contenció i assessorament. Prioritzar la recepció i tramitació d'aquest tipus de denúncies, per part dels GAV.

c) Permetre l'expressió de sentiments i donar temps a la víctima per reordenar les seves idees.

d) Adequar el llenguatge a la víctima a qui s'atén i evitar l'expressió de tecnicismes policials o jurídics.

e) Evitar la desorientació de la víctima per manca o excés d'informació, i intentar establir un feedback que ens permeti confirmar que entén la informació que se li transmet.

f) Transmetre la importància de la formulació de la denúncia malgrat es procedeixi a actuar d'ofici.

g) Evitar comentaris que puguin posar en dubte el relat de la víctima. No s'ha de reinterpretar el que la víctima ha explicat. És important transcriure el que la persona diu, de la manera més ordenada i estructurada possible.

h) No s'ha de tenir pressa a l'hora de recollir la informació. Cal tenir present que els fets relatats poden resultar poc clars en primera instància, a causa de l'estat emocional de la víctima.

i) Adaptar-se al ritme de cada persona i portar l'actuació d'una manera modelada segons la situació que es dona.

8.SANITAT

8.1. CENTRE D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SALUT

- CAP CAN VIDALET
Plaça de la Bòvila, s/n
08950 Esplugues de Ll.
Tel: 93 473 15 69
- CAP LLUÍS MILLET
C/ Lluís Millet, 2
08950 Esplugues de Ll.
Tel: 93 470 29 29

L'actuació del conjunt de professionals de la salut ha de ser diferent si la dona afirma la violència o no l'afirma, i segons la situació de perill en la qual es trobi:

- Dona que presenta indicadors de sospita, però que manifesta no patir violència
- Dona que afirma patir violència, però que no es troba en perill extrem
- Dona que afirma patir violència i es troba en perill extrem
- Dona que pateix una agressió sexual

Objectius vers la víctima o víctimes:

-Establir els mecanismes de coordinació amb altres serveis implicats,

-Desenvolupar una important tasca d'informació a la dona, d'intervenció i treball en la consulta, i de derivació a altres professionals experts quan les característiques del cas, ho requereixin.

-Registrar de manera adient la situació a la història clínica i elaborar informes i comunicats al jutjat quan calgui

-Incloure en el procés d'atenció a la dona, també als seus fills i filles si n'hi han, i /o altres persones a càrrec d'aquesta.

En el cas que els professionals de la salut, detectin o tingui indicis d'un possible cas de violència haurà d'informar a la treballadora social del centre de salut, qui s'encarregarà d'activar el protocol d'atenció local informant i derivant a Serveis socials o al CIRD i actuant d'ofici en base al que estableix el propi protocol de salut.

Nivells d'intervenció

PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

Consisteix en el conjunt d'accions dirigides a evitar o reduir la incidència de violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc i impedir-ne, així, la normalització, i també les accions dirigides a sensibilitzar dels mateixos professionals de la salut, de la ciutadania, especialment les dones, en el sentir que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.

DETECCIÓ

És molt important que els professionals del sistema de salut mantinguin una actitud d'atenció davant la possibilitat que les dones que visiten els serveis sanitaris pateixin una situació de violència, l'hagin patida o es trobin en risc de patir-la.

Cal tenir en compte les següents pautes per a la detecció:

- Conèixer que és el fenomen de la violència, i els indicadors d'ajuda per a la detecció.
- Escolta activa.
- Donar veracitat al relat de la presumpta víctima.
- Evitar re-victimització
- Desculpabilitzar la dona
- Vetllar per la confidencialitat.
- Respectar les decisions de la dona.
- Registrar de manera adient la situació a la història clínica i elaborar informes i comunicats al jutjat quan calgui.
- Valorar la situació de risc de la dona per a portar a terme l'atenció adient.

ATENCIÓ

Segons la legislació en la matèria, l'atenció és el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions, les conseqüències generades per l'abús en les àmbits personal, familiar, social, tot garantir-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació. En aquest sentit i per tal de garantir la seguretat de les dones i donar-les suport en la seva presa de decisions és imprescindible que tots els membres del circuit tinguin coneixença dels recursos disponibles al territori i els mecanismes que cal activar, en cas de detecció o emergència.

Així mateix, serà molt important recordar la necessitat de garantir un clima de confiança i empatia que permeti obtenir la informació per confirmar o no la sospita de violència. Cal tenir en compte que, quan la dona no ha explicitat trobar-se en aquesta situació, la precipitació d'ell o la professional pot generar que la dona se senti envaïda i no torni al servei. Pel que fa a la intervenció, cal recordar que ell o la professional ha de facilitar i acompanyar la dona en el seu procés de presa de decisions sense perpetuar el rol de víctima.

Ajudant-la a identificar les conseqüències de la violència tot fomentant les seves pròpies capacitats i recursos. De nou aquest procés requereix que ell o la professional respecti els temps de cada dona. Un ritme que no sempre coincideix amb els temps que es marquen des dels equips d'atenció.

RECUPERACIÓ I REPARACIÓ

Es defineix com el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

El paper del conjunt de professionals de la salut no es limita a l'atenció i el seguiment de les dones sinó que, a més, s'estén als seus fills i les seves filles, si en té o a altres persones dependents a càrrec seu.

Amb tota probabilitat, les dones, els fills i filles, i fins i tot l'agressor, hauran de continuar sent atesos al centre d'atenció primària.

Cal posar en marxa estratègies de coordinació entre els serveis implicats.

A Esplugues de Llobregat hi ha 2 centres d'atenció primària (CAP) i cadascú un punt d'assessorament a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)

La xarxa personal i de recursos i serveis d'atenció són cabdals en aquesta fase:

La xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones que pateixen violència masclista és el conjunt coordinat de recursos i serveis públics de caràcter gratuït per a l'atenció, l'assistència, la protecció, la reparació de les dones que han patit o pateixen violència masclista, en l'àmbit territorial de Catalunya, que estén especificat a nivell legislatiu.

Coordinació

- Coordinació amb el circuit d'atenció a la violència masclista
- Coordinació entre els recursos per el seguiment de casos

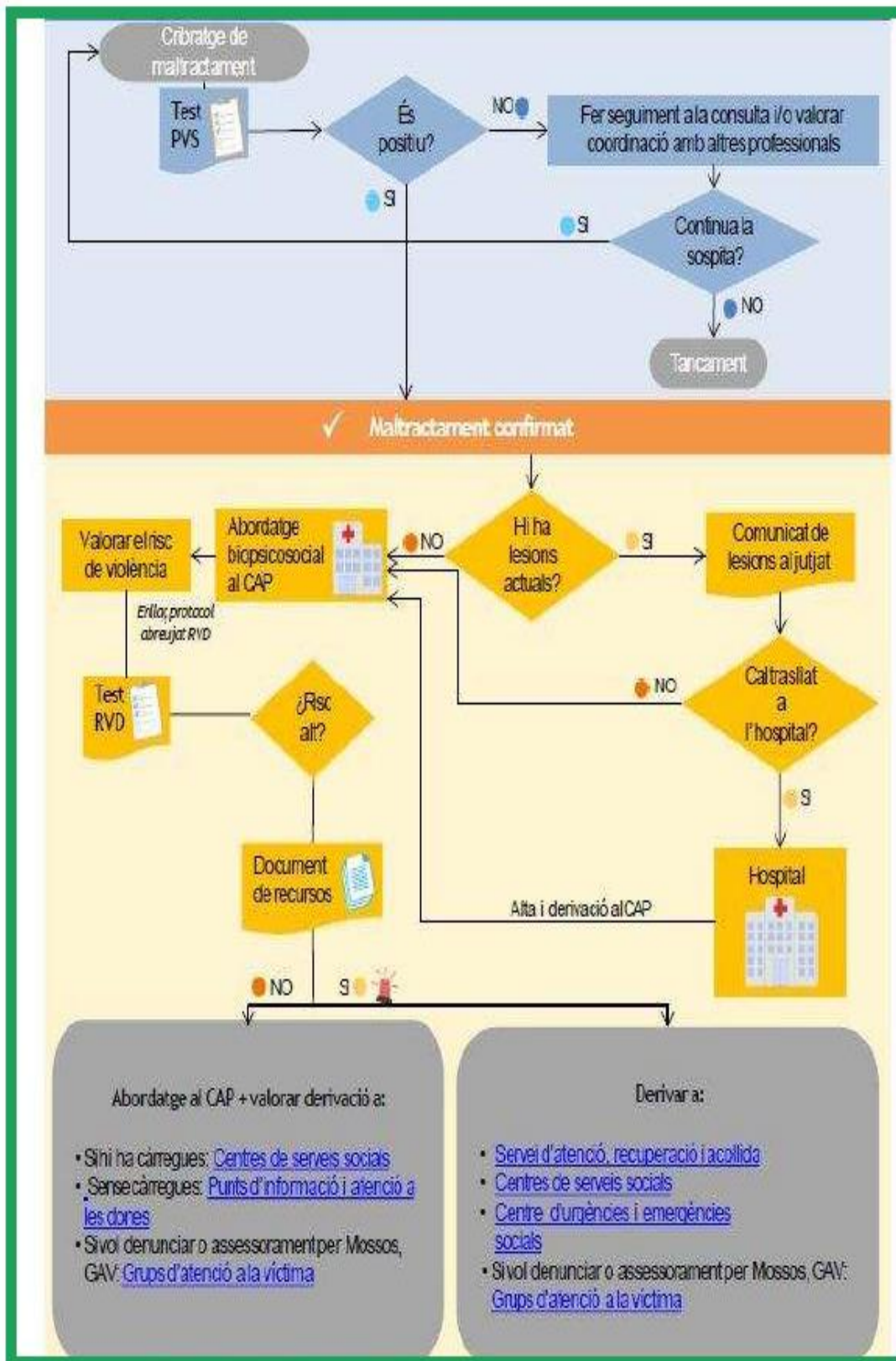
Valoració del risc

-Fora bo, fer servir EL PROTOCOL RVD-BCN, es una eina senzilla eficaç i objectiva, per detectar els diferents graus de risc

-Protocol propi de l'ICS

ALGORITME SOSPITA I MALTRACTAMENT DE VIOLÈNCIA MASCLISTA EN L'ÀMBIT DE LA PARELLA O EXPARELLA . ABS ESPLUGUES

Sospita maltractament o dones embarassades

8.2. ASSIR (ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA)

Som un centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) vinculat a l'atenció primària i a l'atenció especialitzada del Institut Català de la Salut (ICS).

El nostre equip està format per llevadores, ginecòlogues, TCAI (tècnics de cures auxiliars d'infermeria) i GIS (personal de gestió i serveis).

Els serveis que oferim inclouen l'atenció als joves, el consell reproductiu, el control i seguiment de l'embaràs, el diagnòstic prenatal, la interrupció voluntària de l'embaràs, l'educació maternal, l'atenció al puerperi, la prevenció del càncer de coll uterí i del càncer de mama, l'atenció a les malalties de transmissió sexual i a la patologia ginecològica, l'activitat comunitària a persones adultes, l'educació afectiva i sexual i l'atenció a la violència vers les dones.

Al nostre centre, atenem a persones gestants, però també a dones i homes, cis i trans, que acudeixen per altres processos de salut sexual, i per tant, tenim la oportunitat de detectar casos de violència masclista en diversos escenaris i diferents maneres de manifestar-se, així com violència per la parella, violència obstètrica, violència sexual o d'altres tipus.

Les estratègies preventives van dirigides a impedir la normalització de la violència i a evitar-la mitjançant la reducció de factors de risc, així com accions dirigides a sensibilitzar la ciutadania.

En l'àmbit del ASSIR es poden considerar les actuacions següents:

- Formació del conjunt de professionals de la salut per la detecció, l'atenció i el seguiment de persones en situació de violència masclista.
- Formació del personal docent destinat a l'educació per a la salut amb metodologies de prevenció i sensibilització envers les violències.
- Sensibilització i conscienciació de la ciutadania.
- Educació sexual a joves mitjançant tallers de salut sexual i afectivitats a les escoles, i prestar serveis per garantir la accessibilitat i confidencialitat de les consultes a través de la consulta oberta de Tarda Jove o la Línia de WhatsApp Jove.
- Desenvolupament del programa «Educació maternal: preparació al naixement» i grups de suport a la maternitat.
- Prevenció de la Violència Obstètrica (VO)

La detecció de les situacions de violència es realitzarà a través d'un cribratge universal a totes les gestants. No obstant això, cada professional ha de trobar la manera més adient per preguntar; això dependrà de la situació, de l'acte assistencial i de la dona.

Per las persones ateses no gestants, també fem detecció de violència masclista durant l'anamnesi a l'entrevista clínica, quan parlem de hàbits saludables, decisions d'autocura, rols de parella, risc d' ITS, ús de mètodes anticonceptius, etc.

La planificació de la intervenció en les persones ateses que estan en una situació de violència requereix una intervenció multidisciplinària en la qual participen els diferents professionals, tant de salut com de serveis socials i justícia.

8.3 CSMIJ

CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTO JUVENIL DE CORNELLÀ (CSMIJ).HOSPITAL SANT JOAN DE DÉU

Objectiu general

Atendre els problemes de salut mental de les nenes, nens i adolescents de 0 a 17 anys , amb una atenció humanitzada, orientada al pacient, integradora, de qualitat i que busqui les solucions en l'entorn habitual del pacient i de la família.

Objectius específics (Del programa TEVÍ):

- Detecció, assistència i rehabilitació específica i especialitzada als nens, nenes i adolescents que han estat exposats a violència domèstica i presenten un patiment per aquesta causa amb símptomes actuals.
- El que implica a més a més, una prevenció secundària de les conseqüències d'aquestes experiències sobre la salut, l'escolaritat, les relacions socials i disminueix el risc de transmissió generacional de la violència.
- Construir un model assistencial eficaç, que generi instruments, coneixements i pràctiques generalitzables als altres dispositius de salut mental infantil.
- Treball en xarxa amb el serveis de la comunitat que treballen amb dones maltractades.
- Fer visible l'atenció primària de salut, les conseqüències que té l'exposició a la violència domèstica i afavorir la seva detecció i inclusió en el circuit d'atenció a la violència domèstica a la comunitat.
- Generar recerca per millorar el processos assistencials i per donar més visibilitat al patiment de les nenes, nens i adolescents testimonis de violència domèstica.

ACTUACIONS I RECURSOS ESPECÍFICS EN VIOLÈNCIA DOMÈSTICA:

1. DETECCIÓ

Hi ha una detecció externa, quan el cas arriba amb un motiu de salut mental i la referencia de que el nen ha patit exposició a la violència.

A més a més, es fa una avaluació sistemàtica de la violència domèstica a tots els pacients que arriben al CSMIJ amb qualsevol motiu de consulta. S'inclouen al programa TEVÍ aquells nens que compleixen ambdós criteris d'inclusió:

- Diagnòstic de trastorn mental segons CIE-9.
- Nens-es i adolescents fins a 17 anys que hagin estat testimonis de violència domèstica.

En quant a criteris d'exclusió, només quan el cas és derivat per avaluació pericial.

2. ATENCIÓ I RECUPERACIÓ

Acollida preferent.

Existeix un espai disponible d'una primera visita urgent en menys de 48 hores i preferent en menys de 15 dies per als pacients derivats que compleixen criteris d'inclusió.

Avaluació psicosocial

Quan es confirma que hi ha indicadors d'exposició del nen-a o adolescent a violència domèstica, es programa una visita preferent amb treball social per a avaluació de la violència a que ha estat exposat la nena, el nen o l'adolescent. Es realitza també una valoració de les necessitats de protecció i de suport psicosocial que pugui presentar la dona. I si escau, es fa derivació de la mare als serveis de salut mental i/o als serveis socials i jurídics especialitzats de la comunitat.

La treballadora social estableix un pla de coordinació i seguiment per tractar de fer un abordatge integral de la situació de la família i de reforçar la vinculació al CSMIJ.

Intervenció clínica

Es realitza el diagnòstic clínic y s'inicia el tractament, aquest pot ser a nivell individual, grupal i familiar. També hi ha la possibilitat de participació en el projecte TEVICAN.

Aquesta intervenció clínica està acompanyada de un treball en xarxa amb serveis de atenció a la dona i als infants.

3. PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

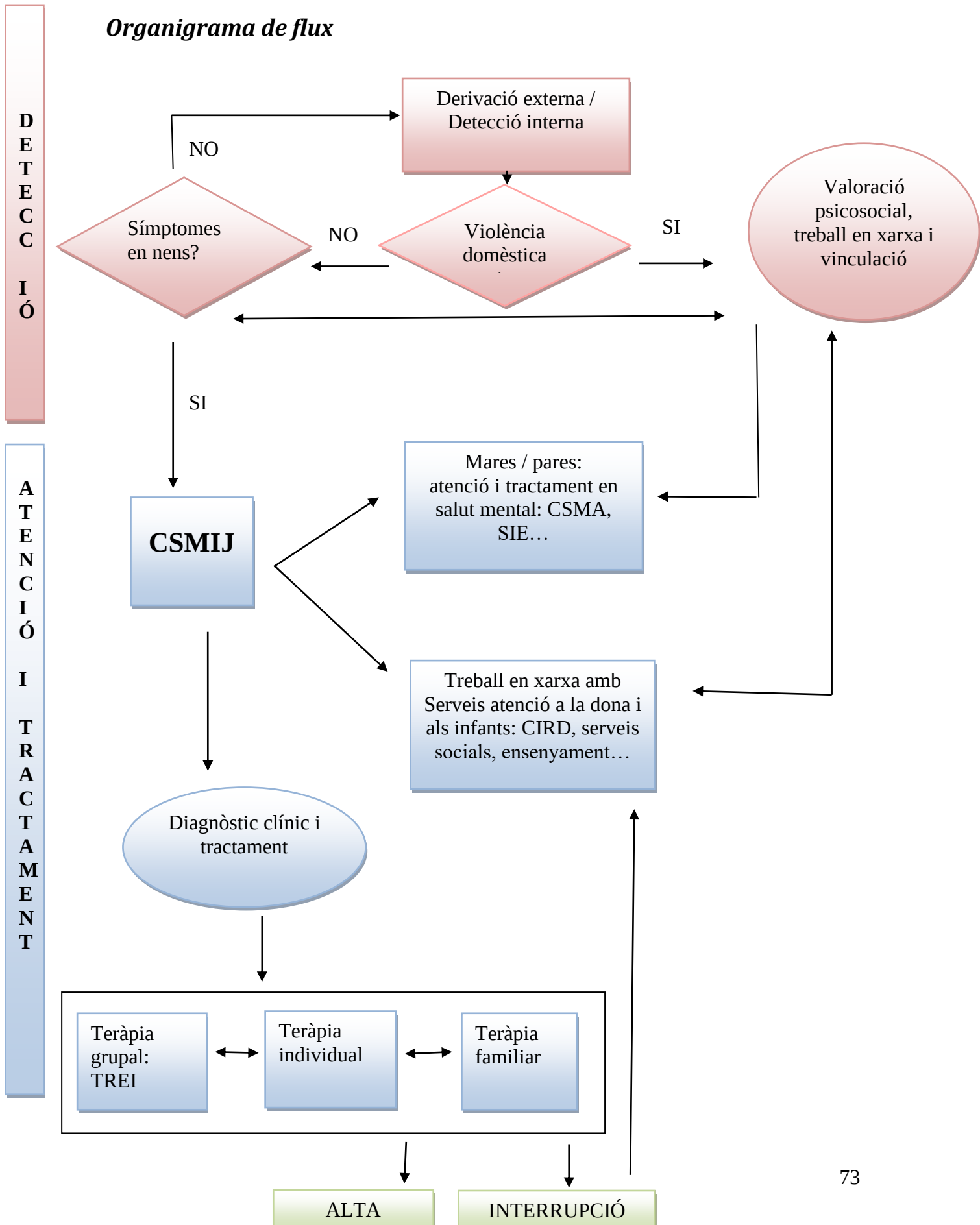
Prevenició secundària de les conseqüències de les experiències derivades d'estar exposat a violència domèstica sobre la salut, l'escolaritat, les relacions social i disminueix el risc de transmissió generacional de la violència.

4. COORDINACIÓ

- Participació en les reunions de serveis del Circuit Local per a l'abordatge de les violències masclistes.
- Coordinació amb la resta de serveis d'atenció a la dona i als infants.

**CONCEPTUAL DEL CIRCUIT D'ATENCIÓ ALS NENS, NENES I ADOLESCENTS
PER PART DEL SERVEI (O FITXA RESUM)**

Organigrama de flux

8.4. Hospital Moisès Broggi

En el moment que qualsevol professional del Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi detecta una possible situació de maltractament s'inicia el procediment d'actuació (o per activació externa: serveis socials, atenció primària de salut...).

Es realitza el triatge per personal d'infermeria i es contacta amb el metge assistencial per tal d'intentar prioritzar l'assistència mèdica. Es cerca un lloc adequat a les necessitats, respectant al màxim possible la intimitat i confidencialitat.

Es realitza l'assistència sanitària i paral·lelament una IC a Treball Social (TS).

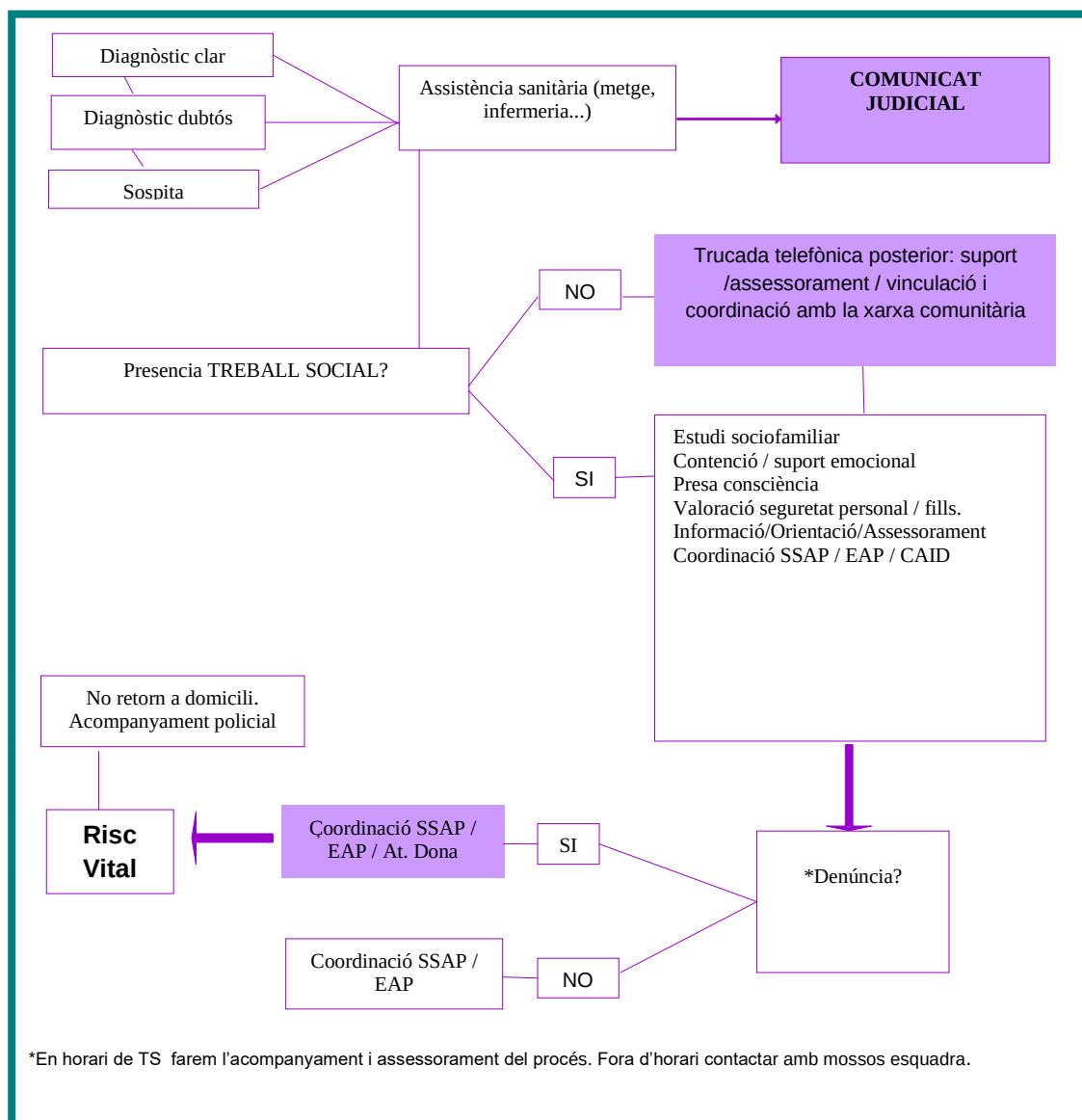
Iniciem la intervenció social segons sigui presencial (en el horari d'atenció de TS) o contacte telefònic (quan l'atenció s'ha produït fora de l'horari d'atenció de TS: caps de setmana, festius...). Veure diagrama de flux annex.

- ✓ A tenir en compte en ambdues intervencions: protecció de la persona, si hi ha existència de menors, relació i/o convivència amb l'agressor, independència econòmica, existència d'episodis anteriors, realització de denuncia o no, antecedents psiquiàtrics, vinculació prèvia a la xarxa d'atenció de comunitària (serveis socials, atenció primària de salut...).
- ✓ Informem a **TOTES LES PERSONES** ateses que contactarem amb els serveis comunitaris (socials i salut).
- ✓ En cas de confirmació per part de la pacient o, sospita del professional acompanyada de lesions, **s'omple obligatòriament** el COMUNICAT JUDICIAL, que es enviat al jutjat corresponent. En el Document de Comunicat Judicial s'especifica quin tipus de maltractament s'ha produït: maltracta / violència de gènere / agressió sexual, segons es constati.

Una vegada finalitzada l'assistència, es procedirà de manera habitual segons sigui el destí del pacient:

- Alta a domicili
- Derivació a d'altres centres
- Derivació per part de Treball social als dispositius de la xarxa d'atenció social.

Actuació de Treball social al Hospital de Sant Joan Despí. Moisès Broggi:

9. DONES

9.1. CENTRE D'INFORMACIÓ I RECURSOS PER A DONES D'ESPLUGUES - CIRD VIL·LA PEPITA

L'Ajuntament d'Esplugues va crear a finals de 2007 el Centre d'Informació i Recursos per a Dones-CIRD Vil·la Pepita amb la finalitat de corregir les desigualtats de gènere i promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Aquest servei dirigit a totes les dones del municipi té els següents objectius:

- Impulsar les polítiques de gènere en l'àmbit municipal.
- Potenciar la participació de les dones en la definició i construcció de la realitat social.
- Donar suport a les Associacions de Dones del municipi.
- Potenciar el Consell Municipal de les Dones i les seves propostes i activitats.

El CIRD és un espai amb seu independent i accessible. Es troba ubicat al carrer Sant Francesc Xavier 1 d'Esplugues (TramBaix “La Sardana”), tel. 93 371 33 50 - Ext. 2190.

El CIRD ofereix serveis d'informació i orientació, atenció psicològica i assessorament jurídic donant resposta a la globalitat i diversitat de les demandes.

Altres funcions desenvolupades pel CIRD:

- Implementar el III Pla d'Igualtat de gènere per a la ciutadania de l'Ajuntament d'Esplugues, aprovat pel Ple Municipal al març de 2017, per al període 2017-2021. El Ple municipal de 15 de desembre de 2021 va aprovar la pròrroga de la vigència del III Pla d'Igualtat de gènere fins que es dugui a terme l'elaboració i aprovació del futur IV Pla d'Igualtat. La situació d'emergència sanitària COVID-19, iniciada al març de 2020, va comportar la modificació i adaptació de les accions previstes de les diferents línies estratègiques, duent a la reprogramació del compromís per a la Igualtat en el Pla d'Acció Municipal 2019-2023 Mesures de Govern 3.1 així com totes les noves accions de suport programades per fer front a la pandèmia. Malgrat l'adaptació a nous formats i restricció d'espais d'acord amb les recomanacions sanitàries, no va ser possible realitzar totes les accions previstes. També es van implementar mesures d'urgència per a l'atenció a dones en situació de violència masclista.
- Impulsar i coordinar la transversalitat de gènere en el marc Pla d'Igualtat i del Pla d'Actuació Municipal d'Esplugues 2019-2023, el qual indica que cal seguir combatent la bretxa de gènere, promovent una ciutat feminista que afavoreixi la igualtat de gènere i empoderi les dones. El Pla d'Actuació Municipal 2019-2023 estableix a la Línia 3. *Per una ciutat feminista, promoure la igualtat de gènere i apoderar a les dones*, la Mesura de govern 3.1 *Esplugues, Ciutat feminista* amb les següents accions:

1. Implantar les accions previstes al III Pla d'Igualtat.

2. Combatre la violència masclista desplegant el Protocol Local i realitzant accions de sensibilització, conscienciació i formació dirigides a la ciutadania.
 3. Aplicar la perspectiva de gènere en totes les àrees municipals, de forma transversal.
 4. Servei d'atenció a les dones: informació i orientació, atenció psicològica i assessorament jurídic.
 5. Desenvolupar i implantar el projecte "+Dones3".(Ciència, Talent i Tecnologia).
 6. Fomentar l'emprenedoria i el lideratge femení.
 7. Programació continuada de formacions, tallers i jornades per a dones.
 8. Treballar en coordinació amb la Reforma Horària i aplicar accions concretes al nostre Ajuntament i a la nostra ciutat.
- Informar i assessorar sobre activitats, serveis i recursos.
 - Facilitar atenció i recursos a dones que pateixen violència masclista.
 - Coordinació del circuit i Protocol Local d'atenció a dones en situacions de violència masclista.
 - Coordinar el desplegament del Protocol per unes festes lliures d'agressions sexistes, aprovat pel Ple Municipal al juny de 2017.
 - Realitzar campanyes de sensibilització i prevenció dirigides al conjunt de la ciutadania (25 Novembre - Dia Internacional per a l'eradicació de les violències masclistes, 8 de març – Dia Internacional de les dones, 19 d'octubre – Dia Internacional contra el càncer de mama, 28 maig – Dia Internacional per a la salut de les dones, ...).
 - Fomentar la coeducació, la formació i la producció cultural de les dones.
 - Oferir tallers adreçats a les dones.
 - Programació de tallers de prevenció i sensibilització adreçats als Centres Educatius (Programa d'Activitats Educatives Complementàries - PAEC). El PAEC inclou tallers de promoció de la igualtat de gènere i de prevenció de les violències masclistes, adreçats a l'alumnat, professorat i AFA's. Al curs 2021-2022 s'ha ampliat l'oferta d'activitats incloent tallers de prevenció de les violències digitals:
 - (RE)imagina't, Concurs vídeos lliures d'estereotips sexistes i discriminacions
 - Deien que era per sempre!
 - L'ús del llenguatge per a la igualtat
 - Estereotips a la pantalla. La violència vers les dones als mitjans de comunicació.
 - Sensibilització i prevenció de les violències masclistes
 - Prevenció, detecció i atenció de l'abús sexual infantil
 - Prevenció, detecció i atenció de l'assetjament sexual
 - Amor a les xarxes socials
 - Potenciar la Xarxa de Dones com a un element bàsic per donar suport i reforçar l'associacionisme femení.
 - Suport tècnic i econòmic a les associacions de dones.
 - Oferir un espai d'intercanvi i trobada de dones.
 - Programació d'un espai de reflexió mensual: "Igualtat de gènere per a tothom".

L'Ajuntament d'Esplugues forma part de l'Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació. També participa a l'organització del Premi Literari Delta-Concurs de narrativa escrita per dones i a les comissions de treball (entre elles la Comissió de violència masclista) i d'organització d'actes del Consell de les Dones del Baix Llobregat, conjuntament amb altres ajuntaments.

La línia estratègica 2 del III Pla d'Igualtat gènere per a la ciutadania, *Acció contra la violència masclista*, té per objectiu "promoure l'erradicació de la violència masclista al municipi i avançar en el compromís social per suprimir aquesta xacra social, des dels diferents àmbits d'actuació municipal i des del treball comunitari, oferint serveis d'informació i orientació, d'atenció psicològica i assessorament jurídic a les dones d'Esplugues".

I s'indiquen les següents accions:

- ✓ Revisar i actualitzar el Protocol d'acord a la llei i la detecció de punts de millora.
- ✓ Realitzar un mínim de 4 accions divulgatives del nou Protocol en mitjans diferents.
- ✓ Treballar amb la Comissió de Prevenció de VM per tal de millorar la detecció i atenció de casos de violència masclista de la ciutat i ampliar-la de manera comunitària.
- ✓ Elaborar un Protocol contra les agressions sexistes a les Festes Majors i espais d'oci.

El Protocol d'actuació per unes festes lliures d'agressions sexistes a Esplugues va ser aprovat pel Ple municipal en data 21 de juny de 2017. El seu objectiu és sensibilitzar, prevenir, donar resposta i coordinar les actuacions necessàries des dels diferents àmbits: comunitari, associatiu, tècnic, policial i sanitari, davant les possibles agressions sexistes en contextos festius.

<https://www.esplugues.cat/ambits/temes/igualtat-dona-home/protocol-per-a-unes-festes-sense-agressions-sexistes/protocol-per-a-unes-festes-sense-agressions-sexistes>

Les dones poden sol·licitar atenció al CIRD per iniciativa pròpia o bé poden ser derivades des d'altres serveis. En el moment d'iniciar la primera intervenció es facilita a les dones el formulari d'informació i consentiment relatiu a la protecció de dades personals necessàries per a la prestació dels serveis requerits al CIRD. A les dones ateses per situacions de violència masclista es realitza la corresponent valoració del nivell de risc mitjançant el Protocol RVD-BCN.

Es mantenen les coordinacions necessàries per facilitar les derivacions a altres serveis de la xarxa d'atenció (Serveis Socials, Salut, Mossos d'Esquadra, Policia Local, Ocupació, SIE-Servei d'Intervenció Especialitzada del Baix Llobregat, etc.) en funció de l'especificitat de cada cas i efectuar el seguiment dels casos atesos.

El servei es presta durant tot l'any excepte el mes d'agost. Les hores d'atenció són concertades prèviament i les urgències són ateses amb la major brevetat possible.

Les professionals d'atenció psicològica i jurídica del CIRDD formen part de la Comissió tècnica interprofessional del Circuit local contra les violències masclistes, i participen a les accions formatives adreçades al conjunt de professionals dels diferents serveis que formen part del circuit local.

Es disposa d'una base de dades específica per introduir tots els casos de violència masclista. Aquesta eina ha estat elaborada i consensuada pel conjunt de professionals del circuit local. L'eina permet un coneixement del conjunt de les dones ateses, les seves característiques, quin és el primer servei que ha atès la dona, nivell de valoració de la situació de risc i les derivacions efectuades a altres serveis.

Es porta a terme el registre informatitzat de les atencions realitzades mitjançant l'eina de gestió dels Serveis d'informació i atenció a les dones (SIAD) facilitada per l'ICD que permet disposar de dades de les dones ateses respectant la confidencialitat de dades de les intervencions realitzades a Catalunya amb el detall per municipis.

Els serveis del circuit local disposen d'un document de comunicació al CIRDD per efectuar les derivacions al CIRDD.

A continuació es reflecteixen altres actuacions vinculades a l'atenció, la sensibilització i la prevenció de les violències masclistes:

- **Telèfon d'atenció a dones en situació de violència masclista.** A l'inici del confinament amb motiu de la pandèmia sanitària COVID-19, l'Ajuntament va habilitar el telèfon 646 863 435 per facilitar l'atenció urgent a dones d'Esplugues en situació de violència masclista, en horari de dilluns a divendres, de 9 a 19 h. Aquest s'ha publicat al web municipal junt amb altres recursos d'atenció d'urgència 24 h. (112 emergències, 900 900 120 ICD i Cossos Policials) fins al juny del 2022.

- **Campanya de sensibilització "ESPLUGUES DIU PROU". Fem front comú a la violència masclista.** Al segon semestre de 2020 l'Ajuntament va iniciar la Campanya de sensibilització i prevenció contra les violències masclistes, "ESPLUGUES DIU PROU. Fem front comú a la violència masclista" amb un enfoc de continuïtat i integrant de forma transversal el conjunt d'àmbits i serveis municipals.

- **Marcador de dades crims masclistes.** A la porta de la Casa consistorial, es troba ubicat un monitor digital on es visibilitzen les dades dels assassinats per violència masclista. Aquesta mostra de dades es realitza des de l'any 2017.

- **Actes contra les violències masclistes.** L'Ajuntament organitza diferents activitats vinculades al 25 de novembre, Dia Internacional contra la violència masclista, adreçades a la ciutadania. Tanmateix, la regidoria promou la participació a la Marxa Comarcal contra la violència masclista, conjuntament amb altres municipis del Baix Llobregat.

9.2. Servei d'atenció psicològica

És un servei municipal que ofereix suport individualitzat i gratuït a les dones d'Esplugues vinculat a necessitats diverses: socials, autoestima, dificultats de relació, situacions de crisi. Aquests recurs està especialment pensat per a les dones que pateixen o han patit situacions de violència masclista, i s'orienten a l'especificitat de cada cas, tot realitzant les coordinacions i les gestions necessàries que se'n derivin de l'atenció.

El servei atén dones majors d'edat, i en cas de menors de 18 anys es requerirà el consentiment previ emès per la mare, pare o persona que exerceixi la tutoria legal.

L'objectiu del servei és facilitar contenció, suport i orientació psicològica a les dones ateses, afavorint els processos de canvi amb l'acompanyament professional necessari durant el procés. Els objectius específics són:

- detectar situacions de risc.
- potenciar els recursos personals per a la seva protecció i la dels seus fills i filles.
- fomentar l'autoestima i l'autonomia.
- facilitar eines per a la presa de decisions.

La finalitat del servei és acompanyar les dones en el procés de resolució de diverses problemàtiques en l'àmbit personal, familiar, social i laboral; ajudar-les a superar situacions de malestar emocional, fomentant l'autoestima i proporcionant eines per l'apoderament i millora de les relacions socials.

Alguns de temes que es poden treballar des d'aquest servei estan vinculats a la superació de dificultats a les relacions de parella i/o familiars, suport davant de situacions de dol, malaltia, procés de separació o divorci, entorn laboral, entre d'altres.

Vies d'accés al servei:

- Per derivacions d'altres professionals i/o serveis de la xarxa del municipi (Serveis Socials, Serveis Sanitaris, Cossos Policials, Associacions de Dones, Ocupació, ...) i altres serveis i institucions.
- Des de el propi CIRD: Servei de primera acollida, Servei Jurídic, ...)
- Per iniciativa pròpia.
- Per part del coneixement del servei d'algú proper a la dona (amistats, familiars,...)

Procediment / metodologia:

S'ofereix una atenció individual amb límit de visites. Per tal d'evitar que es doni una intervenció basada en la perpetuïtat de la dependència emocional de la dona d'un suport extern, és imprescindible que sigui ella mateixa qui sol·liciti el suport especialitzat i/o que s'adoni de la necessitat de rebre'l per sí mateixa o per consell d'algun professional de la xarxa d'atenció a la dona.

Tanmateix, cal que la dona conegui el funcionament del servei per poder adquirir un grau de compromís en l'assistència, així com que signi el consentiment de protecció de dades i l'ús que se'n pugui fer en cas de ser necessari fer algun tipus de derivació. Especialment si a la situació problemàtica en la que es trobi la dona també pugui estar implicat algun menor o membre familiar dependent d'ella.

Així doncs, el principi bàsic és que cal que la dona participi de manera activa en el seu procés de apoderament i recuperació i per això, s'ha de trobar en el moment adequat de rebre i acceptar suport.

És imprescindible establir un **pla d'actuació coordinat** entre els diferents serveis de la xarxa d'atenció.

El servei està concebut a com a suport breu, de forma que una vegada s'hagi superat un nombre determinat d'atencions en relació amb la mateixa usuària i qüestió es procedeix a la seva derivació a altres serveis de recuperació especialitzats, si s'escau.

Tipus d'entrevistes:

- 1ª entrevista urgent/no urgent
- Entrevistes de seguiment urgent/no urgent
- Tancament del cas:
 - o per abandonament/desvinculació
 - o per derivació a altre servei
 - o per haver assolit una recuperació de la demanda inicial

Si la dona presenta patologia greu o que requereix un tractament llarg o molt específic (per exemple, trastorns d'alimentació, psicosi, addiccions, depressió cronicada, trastorns de personalitat...), es deriva a centres especialitzats o als Centres de Salut.

Al Servei no es fan intervencions amb infants ni teràpia de parella. Efectuant les derivacions necessàries a serveis especialitzats.

Derivacions:

Les derivacions es realitzen mitjançant els respectius fulls de derivació i s'estableix la coordinació necessària per tal d'efectuar el traspàs, seguiment i retorn de la informació oportuna per evitar que es doni revictimització de la dona vers la possibilitat d'haver de repetir el discurs de la seva problemàtica a diferents serveis i amb diferents professionals o persones d'atenció de cadascun d'aquests.

En aquest mateix sentit és fonamental establir des del primer moment de l'atenció la figura del/la professional referent del cas a cadascun dels serveis on sigui atesa la dona.

ACTUACIÓ DEL SERVEI EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Sovint, els casos que arriben al servei han estat derivats des d'altres serveis de la xarxa d'atenció i per tant ja s'han fet actuacions precises des d'aquests àmbits. Per tant, és fonamental la coordinació amb aquests serveis des de l'inici per orientar adequadament la intervenció a realitzar amb les dones.

Quan es detecten casos que no estaven identificats, s'informa la dona dels recursos que té al seu abast, se li ofereix suport psicològic, es fa la valoració pertinent del cas i en relació a la derivació es prenen les decisions corresponents.

Es realitza una primera entrevista d'acollida i valoració del cas. A la qual es tracta de conèixer en quin moment es troba la dona i si cal fer alguna entrevista més de seguiment i preparació per ser derivada a altres serveis especialitzats en l'atenció d'aquests tipus de problemàtica especialment quan és necessari realitzar el procés de recuperació de la situació viscuda per la dona i d'atenció als fills i filles i/o d'atenció grupal (SIE BAIX LLOBREGAT,...). Es tracta de garantir la vinculació de la dona evitant la revictimització i tractant d'optimitzar el seu procés de recuperació i apoderament.

- **Si és urgent:** es contacta d'immediat amb els serveis que poden dur a terme la protecció i intervencions necessàries (Cossos de seguretat, Equips de Serveis Socials, Sanitaris, ...) en funció de l'especificitat de cada cas.

- **Si no és urgent:** es realitzen les derivacions oportunes a altres serveis de la xarxa d'atenció en funció de les necessitats detectades, aportant la informació necessària per orientar la intervenció i facilitar les possibles gestions.

En qualsevol cas, el servei dona suport al treball en xarxa, coordinat i integral, evitant en tot moment les actuacions redundants o que puguin comportar la victimització secundària per a la dona.

El treball en xarxa és fonamental en l'atenció a situacions de violències masclistes, la seva prevenció i recuperació de les dones.

9.3. Servei d'atenció jurídica

El servei d'orientació jurídica ofereix atenció i assessorament individualitzat i gratuït a les dones en relació a situacions i necessitats diverses, i especialment a dones que pateixen o han viscut situacions de violència masclista.

Les usuàries es posen en contacte amb el CIRD sol·licitant atenció per iniciativa pròpia o bé són derivades per altres serveis de la xarxa d'atenció.

Es poden efectuar consultes telefòniques quan no és possible realitzar l'assessorament presencial o per la urgència del cas.

El servei jurídic del CIRD es una prestació que ofereix assessorament jurídic especialitzat en el marc del que s'estableix l'art 41 de la llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, en atenció al dret a l'atenció jurídica que garanteix a totes les dones, especialment les que pateixen violència masclista, a rebre tota la informació jurídica relacionada amb la seva situació.

L'objectiu amb caràcter general de l'assessorament lletrat és oferir consell legal sobre qualsevol tema de l'àmbit jurídic que pugui afectar la vida de les dones.

És important donar al servei un caràcter humanitzat, ja que li dona qualitat, en què la professional que dona l'assessorament tingui formació en perspectiva de gènere, així com crear un espai de tranquil·litat i confiança per tal que la persona pugui explicar el seu problema, sempre garantint la confidencialitat. Això és important sobretot en les dones que han pogut patir o pateixen violència masclista i s'ha de tenir en compte la contextualització de la violència masclista en totes les seves formes: física, psicològica, social, sexual i econòmica.

Tipus de consultes:

- **Dret de Família:** processos de separació i divorci, guardes i custodies, demandes de modificació i execució de mesures civils, filiació, adopcions, parelles de fet, mesures provisionals.
- **Dret Penal:** denúncies per violència masclista, preparació pel judici, informació sobre ordres d'allunyament, mesures cautelars, agressions sexuals i delictes d'agressions sexuals contra menors.
- **Dret Civil:** contractes d'arrendament, hipoteques, execucions hipotecaries, desnonaments, successions i herències, processos executius i indemnitzacions per danys i perjudicis.
- **Dret Laboral:** acomiadaments, reclamacions de salaris e indemnitzacions, drets laborals de les dones víctimes de violència, i incapacitats
- **Donar informació sobre els requisits per poder accedir a la justícia gratuïta** (advocat/da i procurador/a del Torn d'ofici)
- **Donar informació legal oportuna** que necessitin les dones, orientant-les a les institucions i als organismes competents per a resoldre el problema.
- **Orientar sobre temes extrajudicials** que no donin dret a la designació de lletrat del torn d'ofici.
- En el cas que la usuària tingui dret a la designació de Lletrat i Procurador:
 - a) Informar les dones com demanar cita prèvia al Col·legi de l'advocacia que correspongui.
 - b) Informar les dones dels requisits que requereix la llei per a gaudir i obtenir el dret de justícia gratuïta.
 - c) Informar la sol·licitant de les conseqüències de la no obtenció del dret a la justícia gratuïta.

Els objectius específics de la intervenció lletrada amb les persones usuàries del SIAD són els següents:

1. Proporcionar assessorament legal i donar una bona atenció a la dona.

Assessorar sobre fer tràmits legals. També com fer tràmits administratius: com demanar la justícia gratuïta, com tramitar el fons de garantia per impagament de pensions...

Adaptar el llenguatge jurídic a la població atesa, realitzant explicacions clares i adaptades a les interlocutores.

Atenció presencial, telefònica o telemàtica via e-mail, per les dones que no es puguin desplaçar fins al CIRD.

2. Informar les dones sobre els seus drets, en els àmbits de família, laboral, violència masclista.

3. Orientar de forma personalitzada sobre procediments judicials que tinguin oberts, en relació a quin es el procediment a seguir, quins son els tempos, quines conseqüències es poden derivar o quin resultat es pot esperar per tal que la persona tingui la suficient informació que li permeti entendre què li passa i què li pot passar. Això li dona més seguretat a l'hora d'enfrontar-se al procediment judicial.

4. Fer una avaluació de la necessitat o conveniència de fer una derivació si s'escau als serveis i/o professionals especialistes dins el circuit, depenent de la problemàtica que presenti la persona, i si es necessari fer els seguiments pertinents.

5. Coordinació amb altres professionals del SIAD o de la xarxa, si cal.

6. Orientar i informar sobre els recursos i serveis del territori més adequats per a cada cas.

7. Donar també suport i atenció als col·lectius i entitats de dones del municipi.

8. Realitzar prevenció i sensibilització i donar informació per a persones i entitats.

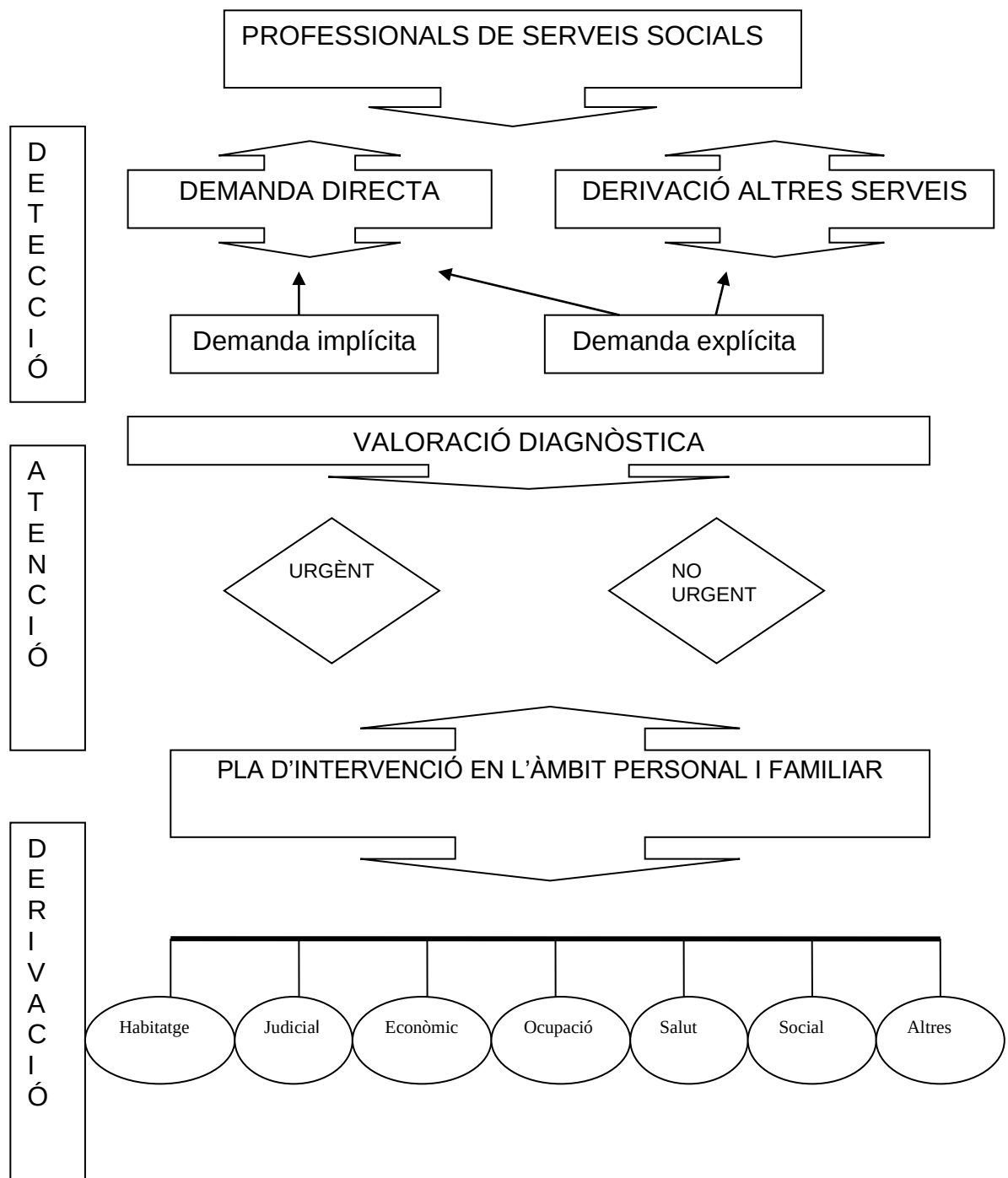
Les tasques que comporta el servei: acollida de la persona, atenció, entrevistes, orientacions o informes es portaran a terme aplicant la perspectiva de gènere.

10. SERVEIS SOCIALS

Els Serveis Socials d'atenció primària desenvolupen dins les seves funcions i competències l'atenció a situacions de violència de gènere.

El coneixement dels casos de violència pot arribar a aquest servei via:

- demanda directa de la víctima a Serveis Socials.
- derivació per part d'altres serveis (Mossos d'Esquadra, Policia Local, CIRD, ...)

El procés d'atenció des de els Serveis Socials comença en el marc d'una entrevista d'acollida i posterior seguiment del cas.

1. Suport i contenció emocional
2. Informació i Orientació
3. Valoració diagnòstica del cas (urgent /no urgent) per establir un pla de treball consensuat amb la víctima que inclourà diverses intervencions possibles de tipus immediat o posterior.
4. Derivació i/o coordinació, *si s'escau* amb d'altres serveis:
 - centre sanitari per informe clínic de lesions, i posteriorment atenció i seguiment dins la xarxa sanitària de l'entorn.
 - jutjat de primera instància/comissaria per instar denúncia dels fets, per sol·licitar mesures cautelars, ordre de protecció, ordre d'allunyament,..
 - col·legi d'advocats per assistència jurídica gratuïta.
 - habitatge alternatiu (casa d'acollida d'emergència, fonda/hotel, domicili família extensa,...)
 - suport psicològic, d'atenció immediata (ICD) i/o de tractament per un servei de la xarxa (citats a l'apartat de recursos)
 - recerca de suport familiar i/o comunitari, per a la víctima i per la organització de la dinàmica familiar.
 - si hi ha fills s'engega diverses accions: coordinació amb els professionals de l'escola, de pediatria, suport amb el SAD (servei d'ajut a domicili), ajuts econòmics per infància, ...
 - si la víctima treballa es valora i es realitza les gestions oportunes per la flexibilitat laboral protegida en la llei de conciliació de la vida laboral i familiar. En cas de no treballar, es valorarà si s'escau per edat, estat físic, emocional, ... la derivació a un recurs de borsa de treball o de formació.
 - es valora, gestiona i tramita recursos econòmics (prestacions, subsidis, renda activa d'inserció, pensió no contributiva, ajuts d'urgència,...)
 - es valora i gestiona la protecció de les dones amb ordre de protecció, mitjançant el servei de teleassistència mòbil (Creu Roja)

11. JOVENTUT

El Departament de Joventut de l'Ajuntament d'Esplugues està destinat a promoure l'emancipació dels joves, que els joves trobin un espai al municipi on ser ells mateixos, desenvolupar els seus interessos, respondre els seus dubtes i assolir els seus objectius. Per això, des del Departament de Joventut s'organitzen activitats d'oci, tallers de diverses temàtiques (trimestrals i puntuals), serveis d'orientació (mobilitat, formació, laboral, etc.), cessions d'espais, exposicions, aules d'estudi i autoconsulta, etc... Sempre amb persones dinamitzadores per fer acompanyament.

Estem ubicats a l'Oficina Jove d'Emancipació, al C/ Àngel Guimerà, 38 durant tots els matins i tardes de dilluns a divendres, però també gestionem l'Espai Jove Remolí totes les tardes de dilluns a divendres, ubicat a la Plaça Blas Infante, s/n.

No hi ha hagut cap cas de violència masclista detectat en aquest departament, comptem amb el Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista de la Generalitat de Catalunya i incidim en aspectes com la prevenció i la sensibilització. En aquest protocol es reconeix el caràcter específic de la violència masclista, es fan visibles les seves manifestacions entre els joves, s'expliquen les seves formes (tant explícites com implícites), s'enumeren els àmbits on aquesta violència pot existir (parella, família, feina...), s'analitzen les actituds de la joventut davant la violència masclista, es recull diferent material i recursos de suport i s'estableixen unes pautes d'actuació per part dels professionals de joventut. De fet, aquest mateix protocol fa un anàlisi de la violència masclista seguint els resultats de diferents enquestes i constata que entre les noies joves hi ha més violència masclista per part de la parella que en dones d'altres edats.

També comptem i ens coordinem amb el Protocol d'actuació” **Per unes festes lliures d'agressions sexuals a Esplugues**”, per la prevenció de les agressions sexuals i per com actuar davant d'una, sobretot en els actes nocturns on participa o organitza el Departament.

A més, tenim coordinació directa amb el CIRD d'Esplugues tant per la detecció de possibles casos, com per la cessió de material per a les nostres actuacions. De la mateixa manera, des del CIRD es dona formació als treballadors i treballadores i treball transversal.

Des del Departament de Joventut treballem sobretot els aspectes relacionats amb la prevenció, la sensibilització i la detecció, si fos el cas. Per fer-ho, realitzem diverses activitats i tallers. L'objectiu és fomentar relacions igualitàries, transformar imaginariis socials i detectar les possibles situacions abusives. Així doncs, a través de les nostres polítiques -destinades a construir un entorn que permeti el lliure desenvolupament personal, la llibertat de les persones joves i una plena ciutadania autònoma- la dona jove és una de les nostres prioritats.

DESCRIPCIÓ D'ACCIONS EN FOMENT DE LA IGUALTAT ENTRE HOMES I DONES I CONTRA LA VIOLENCIA MASCLISTA

Acció	Descripció	Tipus d'acció (permanent/puntual)	Data
III Pla d'Igualtat de Gènere per a la Ciutadania 2017 - 2021	Línia 2. Acció contra la violència masclista: Promoure l'erradicació de la violència masclista a Esplugues i avançar en el compromís social per suprimir aquesta xacra social, dels diferents àmbits d'actuació municipal i des del treball comunitari, derivant serveis d'informació i orientació, d'atenció psicològica i assessorament jurídic a les dones d'Esplugues.	Permanent	Tot l'any
II Pla d'Igualtat Intern 2018-2022 Línia 5. Salut laboral i prevenció de l'assetjament sexual o per raó de gènere.	Línia 5. Salut laboral i prevenció de l'assetjament sexual o per raó de sexe, orientació sexual, i identitat de gènere a l'àmbit laboral.	Permanent	Tot l'any
Protocol local per a l'abordatge integral de la violència masclista	Comissió Tècnica, amb l'objectiu de desenvolupar el circuit local on participa Joventut	Permanent	Tot l'any
Protocol per unes festes lliures d'agressions sexistes	Es preveuen actuacions preventives, des de diferents vessants: *Comunicació • Formació i Sensibilització • Xarxa d'Agents preventives • Organització de les Festes	Durant les festes i totes activitats nocturnes	Tot l'any
Tallers PAEC Destinat a alumnat, professorat i AMPA's	• Exemple: una taronja sencera: Prevenció de la violència de gènere	Permanent	Durant tot el curs escolar

Accions vinculades al Dia Internacional Contra la Violència Masclista, 25 de novembre	• Lectura de manifest amb el CIRD • Activitats	Novembre	Durant les dues setmanes d'abans del 25 de Novembre
Mes de les dones (març)	Activitats: conferències i tallers a les dependències juvenils	Març	Tot el mes de març
PIDCES	Difusió de totes les activitats i conscienciació i promoció de totes les accions envers la violència de gènere	Permanent	Durant tot el curs escolar
Pla Local de Joventut(2019-22)	Com a línia estratègica la igualtat de gènere està present en els 3 eixos del Pla, definint accions específiques contra la violència de gènere.	Permanent	Tot l'any

Si trobem un cas de violència en algun dels nostres espais (sigui mitjançant una entrevista personal, un taller o a través de terceres persones), per fer l'atenció i recuperació seguiríem els passos que indica el Protocol de Joventut per a l'abordatge de la violència masclista i derivaríem el cas al CIRD per activar el seu protocol, al SIE, a Infància, als Mossos o a l'Hospital més proper depenent del cas i la urgència. Telèfons on trucar: 900 900 120 (atén les 24h) o 900 300 077 (Infància, per si la jove és menor). En aquest sentit, la Generalitat de Catalunya també compta amb el Protocol Marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista que també coneixen els treballadors del Departament.

12. EDUCACIÓ

El Servei d'Educació de l'Ajuntament desenvolupa les seves funcions en l'àmbit de l'escolarització, participant en la comissió de garanties i en el procés de matrícula viva de primària i secundària i gestionant les escoles bressol municipals i el seu servei d'atenció psicopedagògica.

Dins de l'àmbit escolar, té especial rellevància el Programa d'Activitats Educatives Complementàries (PAEC), que tenen per objectiu la formació integral de l'alumnat.

El Pla Educatiu d'Entorn és una proposta de cooperació educativa entre el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, amb el suport, la col·laboració i la implicació dels centres educatius i

els agents socials i educatius de l'entorn. El Pla Educatiu d'Entorn té la missió d'aconseguir una xarxa educativa que doni una resposta global, integral i més eficaç als reptes educatius, per tal de garantir l'èxit educatiu per a tot l'alumnat en totes les dimensions: personal, acadèmica, social i laboral, per la convivència i la cohesió social.

Les activitats del PAEC i les del Pla Educatiu d'Entorn tenen perspectiva de gènere i es treballa la igualtat. Més concretament, hi ha tallers específics del PAEC per treballar la prevenció:

- Taller de sensibilització i prevenció de la violència masclista.
- Taller de prevenció, detecció i atenció de l'abús sexual infantil (Primària)
- Participació a (RE)IMAGINA'T - CONCURS VIDEOS LLIURES D'ESTEREOTIPS SEXISTES I DISCRIMINACIONS
- Taller de l'ús del llenguatge per la igualtat

S'organitza l' Audiència jove amb participació i formació de l'alumnat.

A banda, es posa a disposició dels centres escolars el cicle de xerrades de l'Agent Tutor sobre abús sexual i maltractament i les seves responsabilitats penals, així com tallers del Servei d'Atenció Integral.

Quan, en el desenvolupament de tallers o activitats amb alumnat, es detecta un cas de violència masclista, s'avisa al centre escolar. Els centres escolars tenen protocols d'actuació en casos de violència masclista.

Quan es detecta un cas es deriva a Acció Social i Igualtat.

Novetats que descriu la nova llei 17/2020:

- S'estableix la necessitat d'incorporar la coeducació i l'educació afectivosexual des de l'educació infantil fins, com a mínim, la finalització de l'educació obligatòria.
- També s'ha de garantir la formació amb perspectiva de gènere del professorat des de l'inici dels seu procés formatiu; s'ha de fer extensiva a tots les persones membres de la comunitat educativa.
- Ensenyament universitari, s'estableixen noves obligacions a les universitats:
 - Vetllar perquè s'eliminin de la docència de les titulacions textos i materials sexistes, violents i discriminatoris.
 - Formar al professorat sobre l'erradicació del sexisme a les aules.
 - Disposar de protocols per a la prevenció, detecció, atenció i reparació de situacions de violència masclista. S'han adoptar mecanismes de cooperació interinstitucionals per a garantir la coordinació dels protocols entre les universitats.
 - Dotar llurs unitats o observatoris d'igualtat de recursos humans i materials.

- S'han de dotar de mecanismes de cooperació institucional per a facilitar el canvi gratuït d'universitat a les estudiants de grau víctimes de violència masclista i als fills i filles que en depenguin.

El Govern ha de garantir la gratuïtat de la matrícula de grau a les dones en situació de violència masclista en l'àmbit de la parella, i a llurs fills i filles.

Unitat de suport a l'alumnat en situació de violència

El Departament d'Educació ha creat la USAV per gestionar tots els casos que arribin i coordinar-ne l'abordatge garantint una actuació sense demora i l'escolta activa a les víctimes. Aquesta unitat durà a terme una atenció telefònica i presencial de les demandes d'informació i d'orientació en matèria de maltractaments infantils i adolescents en els centres educatius, i també farà funcions d'assessorament i intervenció en els casos amb coordinació amb les persones referents del pla.

La USAV treballarà de manera coordinada amb la línia d'atenció a la infància (116 111) de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA). També es treballarà coordinadament amb la direcció general d'Igualtat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'Institut Català de les Dones.

UsApps

La UsApps és una aplicació web del Departament d'Educació per a comunicar situacions de violències que pot viure tot l'alumnat de Catalunya d'una forma fàcil, intuïtiva i eficaç.

Qualsevol persona –alumnes, professors i familiars– podran denunciar un fet a través de l'aplicació amb un qüestionari senzill que recull les respostes sobre què ha passat i se'n farà un seguiment.

La intenció de l'aplicació és precisament que sigui més fàcil denunciar una situació d'aquestes característiques perquè els especialistes de la **Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV)** es puguin activar ràpidament per poder actuar, segons recull el mateix portal. (usav.educacio@gencat.cat)

Tipus de violències:

- Violència masclista
- Maltractament
- Violència LGBTIfòbica
- Conductes d'odi i discriminació
- Violència sexual a menors
- Assetjament i bullying
- Ciberassetjament
- Altres tipus de violències

Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV)

El Pla Les Escoles Lliures de Violències (LELV) pretén erradicar tot tipus de violències als centres educatius, amb la intenció que els centres educatius siguin, sempre, espais de protecció per a tot l'alumnat.

Els principals objectius que persegueix aquest pla són:

- Prevenir la violència.
- Garantir l'eficàcia de les mesures de prevenció, detecció i denúncia.
- Reconèixer les víctimes, protegir-les, oferir-los atenció especialitzada per a la reparació dels danys causats.
- Evitar la doble victimització.
- Garantir el suport jurídic i acompanyament institucional.
- Contundència envers els agressors i encobridors/es.
- Exercir l'acció popular en els procediments penals (art. 91 Llei 14/2020) per maltractaments físics o sexuals greus a infants o adolescents i personar-se en qualsevol denúncia per violències sexuals en l'àmbit educatiu.

La tutoria i les persones referents de confiança també són un element clau en la comunicació dins del pla LELV. Les persones de referència han de comptar doncs amb formació especialitzada en perspectiva de gènere i en detecció de violències masclistes. És per això que el pla preveu formar al personal docent, personal d'administració i serveis i personal d'atenció educativa i a altres membres de la comunitat educativa per tal de transformar i millorar la detecció i l'acompanyament en les situacions de violència.

Programa Coeduca't

L'acció a través del currículum és l'eix principal en matèria de coeducació i de lluita contra les violències. Per a fer efectiu el principi de coeducació amb el currículum, el programa Coeduca't té amb la voluntat de preparar les noies i els nois per a la vida afectiva i sexual fonamentada en la igualtat de gènere i els drets humans, i col·laborar en la construcció d'un model integral de persona, sense estereotips sexistes.

PROTOCOL DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I INTERVENCIÓ DAVANT LA VIOLÈNCIA MASCLISTA ENTRE L'ALUMNAT

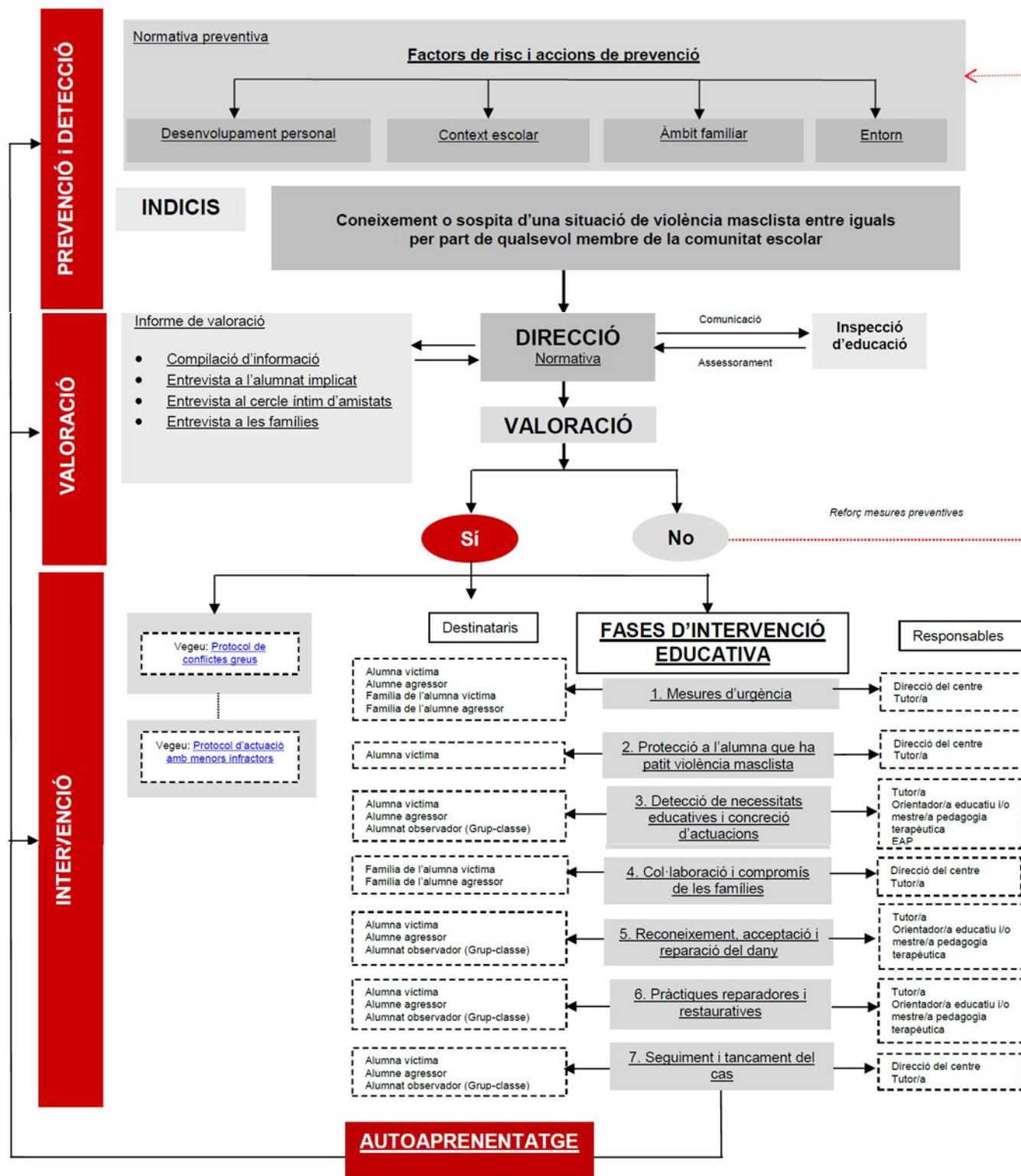
Justificació i objectius del Protocol

Violència masclista entre l'alumnat

La violència masclista entre l'alumnat és tota forma de violència que s'exerceix contra les alumnes o contra qualsevol alumne o alumna que no segueix un mandat de gènere normatiu

Per saber-ne més

- [Conceptes bàsics](#)

Aquest protocol ha estat elaborat en col·laboració amb diverses entitats i associacions especialitzades en violència masclista (vegeu document Justificació i objectius)

Els departaments d'Educació i d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya han presentat la "Guia d'acompanyament i bon tracte a l'alumnat que verbalitza situacions de violències sexuals". Es tracta d'una guia per a docents i professionals per tractar les violències sexuals als centres educatius. L'objectiu és orientar el personal docent sobre com detectar i abordar les violències sexuals en l'àmbit escolar. A la guia s'ofereixen un seguit d'eines per facilitar una primera acollida a l'alumnat víctima de violència sexual i es donen pautes sobre com actuar davant una revelació d'aquest tipus, per evitar, sobretot, revictimitzar l'infant o jove.

L'àmbit educatiu és prioritari per detectar i prevenir les violències sexuals, ja que el personal docent disposa d'un contacte habitual i proper amb l'alumnat. I cal que el tractament davant d'aquestes situacions eviti la victimització secundària; és a dir, el fet que la persona que pateix la violència hagi d'exposar de forma reiterada l'experiència traumàtica viscuda, o que el receptor ho rebi amb judicis previs o menystenint el seu relat. Així, el document dona indicacions sobre com fer l'acollida de l'infant que fa la revelació, a partir de principis bàsics com escoltar, atendre, protegir, creure, apoderar i actuar:

Escoltar: cal una escolta activa sense completar les frases ni interrompre el discurs, usant les paraules que la víctima expressa, sense suavitzar ni agreujar. Cal evitar fer judicis sobre la situació i deixar que l'infant o jove s'expressi.

Creure: cal creure el relat en totes les circumstàncies i evitar caure en judicis i estereotips.

Atendre: mantenir la calma i el control de les emocions i no fer gestos ni expressions inconscients.

Actuar: no indagar ni aprofundir en els detalls, simplement deixar parlar, escoltar i donar suport. Aquí cal tenir en compte la maduresa emocional i l'edat de la víctima per respectar el seu procés de decisió. El docent explicarà que com a professionals han de comunicar el seu cas per assegurar la seva protecció i evitar que es repeteixi, però que es farà amb cura i d'acord a les seves necessitats.

Protegir: màxima protecció de les dades de l'infant o adolescent, només ha de conèixer la informació la direcció del centre, l'equip d'assessorament psicopedagògic i les persones que han acollit l'explicació. Si és la família qui ho revela, no s'ha de proposar al centre que investigui, cal derivar-ho als serveis especialitzats.

Apoderar: cal reforçar la valentia i l'esforç de la víctima evitant, per exemple, disculpar l'agressor, traslladar insults sobre l'agressor, qüestionar el relat, explicar a la víctima què li pot passar a l'agressor, oferir mediacions sense el suport de professionals especialitzats o confrontar la víctima amb l'agressor.

Un cop s'ha escoltat el relat, el docent haurà de recollir la informació per escrit i anotar què ha dit, com ho ha dit, en quin lloc i què s'estava fent en aquell moment, així com tot el que s'hagi pogut apreciar a través de les emocions de la víctima, i posteriorment ho haurà de notificar-la a les autoritats –Fiscalia de Menors, DGAIA, jutjats o Mossos d'Esquadra-. El centre també té el suport de la Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència (USAV) del Departament d'Educació. Per facilitar

la recuperació emocional és important que l'infant o adolescent mantingui les seves rutines acadèmiques i els vincles amb les amistats del centre.

13. INTERCULTURALITAT I NOVA CIUTADANIA

La regidoria d'interculturalitat i nova ciutadania treballa amb aquest doble objectiu:

1. L'acollida, l'atenció, la formació i la participació social i cultural de les persones estrangeres nouvingudes.
2. Foment de la igualtat de les persones estrangeres i la no discriminació per raó de raça o nacionalitat.

L'acollida és l'etapa en què la persona immigrada inicia el procés d'integració a la societat en la qual s'estableix amb vocació de romandre-hi.

La integració, com a procés bidireccional i mutu que requereix més o menys temps, té més possibilitats d'èxit quan la societat receptora acull la població immigrant i li procura oportunitats per adquirir unes habilitats bàsiques per a l'autonomia personal.

L'acollida es reconeix com un dret del qual són titulars les persones estrangeres immigrades, sol·licitants d'asil, refugiades, apàtrides i retornades, a partir de l'edat de l'ensenyament obligatori. Aquest dret s'inicia a Catalunya a partir de l'empadronament. Aquest moment és també el punt de partida de la ciutadania resident, basada en la residència material i en la voluntat de la persona de romandre de manera efectiva i estable en un entorn social determinat i de voler-ne formar part.

Els serveis d'acollida apleguen el conjunt de recursos adreçats a informar i formar les persones nouvingudes sobre la societat catalana, el seu mercat laboral, i les vies per adquirir competències lingüístiques bàsiques. La seva finalitat és facilitar l'autonomia personal, la integració social i la cohesió del conjunt de la població.

Atès que les dades actuals d'altres empadronaments de persones estrangeres i el percentatge de població estrangera nouvinguda és cada any més elevat, es un objectiu prioritari continuar treballant per l'acollida i la integració de persones nouvingudes.

Un dels altres objectius és la promoció de la convivència i la participació de les persones estrangeres de la vida social i cultural d'Esplugues posant l'accent en la cohesió social de la nostra ciutat establint ponts de relació entre la població nouvinguda i la " autòctona " fomentant espais de relació i d'interacció social a través d'activitats i espais de coneixement interpersonal.

Aquestes accions comprenen els següents programes d'activitats:

- **El circuit de primera acollida municipal**
 - **El programa de formació per a persones estrangeres nouvingudes**
 - **Atenció i assessorament individual de persones estrangeres**
- Jovesd'Esplugues.cat és un programa d'activitats formatives**

- **Coordinació entre tots els serveis d'acollida i resta de serveis municipals i agents socials i culturals.**

Un altre servei d'atenció especialitzat del servei es l'assessorament legal en matèria d'estrangeria que compta amb un advocat que ofereix informació individualitzada sobre els tràmits més habituals en matèria d'estrangeria: autoritzacions inicials, arrelament, reagrupament, nacionalitat i es fa seguiment individualitzat fins a la finalització i resolució del seu expedient.

L'altre objectiu prioritari de la regidoria d'interculturalitat i nova ciutadania és la prevenció i la lluita contra les discriminacions i delictes d'odi per raó d'origen o ètnia, nacionalitat, color de pell i raça , és a dir la lluita contra el racisme en totes les seves formes, això engloba qualsevol actitud xenòfoba o islamofòbica.

En especial s'organitzen i programen activitats de sensibilització al voltant de 3 dates internacionals i l'objectiu és situar-les en el calendari d'activitats de la nostra ciutat.

- Dia internacional contra la discriminació racial (21 de març)
- Dia internacional de la diversitat cultural per al diàleg i el desenvolupament (21 de maig)
- Dia internacional contra la islamofòbia (6 de desembre)

Aquestes dates s'han consolidat en la programació anual d'activitats i enguany per al dia internacional contra la discriminació racial, s'impulsarà una activitat lligada amb el servei de joventut en què els joves mateixos en el marc d'un procés participatiu, promouran activitats juntament amb l'Ajuntament i una lectura conjunta d'un manifest.

Tots els serveis estan en coordinació directa amb el CIRD d'Esplugues tant per la detecció de possibles casos a través de la tècnica d'igualtat del CIRD i/o responsable del protocol d'acollida.

Des del Departament d'interculturalitat i Nova Ciutadania treballem els aspectes relacionats amb la prevenció, la sensibilització i la detecció.

DESCRIPCIÓ D'ACCIONS EN FOMENT DE LA IGUALTAT ENTRE HOMES I DONES I CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Acció	Descripció	Tipus d'acció (permanen t/puntual)	Data
Sessions d'acollida	3 sessions anuals de coneixement de l'entorn on s'expliquen els drets i deures , recursos i serveis municipals i amb la col·laboració de la policia	Puntual	Març/Juny/novembre

	local i de la policia autonòmica que exposen específicament les diferents lleis sobre la igualtat dels dones i homes i la llei sobre les mesures de protecció contra la violència masclista		
25N Col·laboració i participació activitats de sensibilització	Participació del grup d'alumnes cursos de formació de les activitats proposades pel dpt d'igualtat i joventut.	Puntual	Novembre
Visita guiada CIRD	Incloure l'activitat de visita guiada al CIRD en les activitats de coneixement d'equipaments i serveis municipals com activitat complementaria i necessària per obtenir certificat de primera acollida.	Puntual	A determinar
Servei atenció persones estrangeres	Informació específica d'aquest recurs per a totes les dones que passen per el servei	Setmanal	Tots els dimarts de 9-12
Servei de formació per a persones estrangeres novingudes	A les classes de formació lingüística es tracten diferents temes relacionats amb l'entorn, els drets i deures i es tracta específicament la igualtat entre dones i homes	Periòdicament	Cada mes.

Des de el servei d'Interculturalitat es poden donar diverses situacions per a la detecció de casos de violència masclista:

- Les tècniques del servei (acollida i formació), poden tenir sospites en el decurs de l'entrevista d'arrelament i/o visites als domicilis o durant les sessions formatives.
- Les víctimes expressen de manera clara o menys clara una situació personal de violència.

En el cas de detectar algun cas de violència en algun dels nostres espais (sigui mitjançant una entrevista personal, un taller o a través de terceres persones), automàticament es posarà en contacte amb les responsables del protocol per activar les accions.

14. OCUPACIÓ

Servei Local d'Ocupació

Edifici Molí (residents al barri de Can Vidalet)

Edifici Puig Coca (residents resta de barris i altres municipis)

Atenem a cita prèvia fent sol·licitud al correu ocupacio@esplugues.cat

FUNCIONS PROFESSIONALS:

Orientació i suport a la inserció laboral de persones en situació de recerca de feina. Accions d'acompanyament individual, accions formatives grupals (professionalitzadora i en recerca de feina), i desplegament de polítiques actives d'ocupació.

ACTUACIONS EN CASOS DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Bàsicament treballem en la fase de recuperació de la dona.

RECURSOS

Recursos tècnics pel desenvolupament d'accions d'acompanyament i de gestió del projectes i de la formació, recursos materials posem a disposició de les persones un aula de recerca de feina activa amb accés al ordinadors i amb suport tècnic, i recursos econòmics pel desenvolupament de polítiques actives d'ocupació.

COORDINACIONS AMB ALTRES SERVEIS

Serveis Socials, CIRD, Oficina Jove, Oficina de Treball del Servei d'Ocupació de Catalunya

El nostre servei intervé en la fase de recuperació, això condiciona la nostre intervenció per les característiques de nostre servei vers les dones.

En cas de detecció d'un cas de violència masclista es fa coordinació amb el CIRD.

15. SERVEI PÚBLIC D'Ocupació DE CATALUNYA (SOC)

El Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC) està duent a terme tot un seguit d'actuacions en relació a l'acompanyament que s'ofereix a les dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista ateses des de les Oficines de Treball.

Aquestes actuacions tenen lloc en el marc del dispositiu d'atenció i acompanyament específic per a dones VM de les oficines de Treball:

XARXA D'ATENCIÓ A LES DONES EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA MASCLISTA DE LES OFICINES DE TREBALL DEL SERVEI PÚBLIC D'Ocupació DE CATALUNYA

La Xarxa VVM SC és un dispositiu d'atenció personalitzada i acompanyament individualitzat en matèria d'ocupació destinat a les dones en situació de violència masclista ateses des de les oficines de Treball del SOC que voluntàriament ho sol·licitin. El dispositiu es va crear al 2019 amb l'objectiu de **garantir l'accés d'aquestes dones a una ocupació de qualitat que les permeti ser independents econòmicament i esdevenir autosuficients**.

Cada oficina de Treball és un punt d'atenció des d'on un equip de professionals de l'orientació, específicament format en violència masclista, ofereix assessorament en matèria d'ocupació i acompanyament en la recerca de feina a les dones en situació de violència masclista al llarg de tot el seu procés d'inserció laboral.

La coordinació entre professionals i el treball en xarxa amb altres dispositius i serveis de la Xarxa d'atenció i recuperació integral permet posar a l'abast d'aquestes dones els recursos disponibles més adients en cada cas i per a cada moment del seu procés de recuperació.

Actualment, la Xarxa VVM SOC la componen **152 professionals** i disposa de **69 punts d'atenció a tot el territori** (totes les oficines de Treball). A data 1 de febrer de 2022 consten **6.773 dones** en situació de violència masclista **inscrites al SOC**, de les quals, 5.546, un **88,40%**, tenen un/a professional **referent assignada**.

Totes les oficines de Treball disposen de **díptics en 7 llengües diferents**. Per tal d'apropar el dispositiu a la ciutadania, s'ha actualitzat l'espai [web de Recursos VM del SOC](#) amb l'objectiu que sigui més atractiu i més intuïtiu l'accés als continguts.

La Xarxa VVM SOC també disposa d'un **servei obert d'interpretació presencial, telefònic i/o per videoconferència** al qual el personal de la Xarxa VVM SOC pot recórrer quan hagin d'atendre a dones que no parlin ni entenguin el català ni el castellà. Aquest sistema permet disposar d'un/a intèrpret per poder fer una primera atenció i derivació, quan la situació així ho requereixi.

Equip professionals Es tracta de configurar un equip de persones que es donin suport, comparteixin informació i coneixements sobre recursos disponibles i puguin donar cobertura a les dones en situació de VM en el cas de vacant o absència del personal. Amb aquest model es pretén igualment que les dones en situació de VM disposin d'una xarxa de suport en tot el territori que faciliti la seva mobilitat, en cas necessari. Per tant, el personal tutor i especialitzat **treballa en xarxa**.

Per fomentar aquest entorn de col·laboració, els i les professionals de la xarxa disposaran d'una **comunitat virtual d'aprenentatge** com a eina per compartir bones pràctiques i coneixements. Es tracta de la Comunitat Virtual del SOC que és un portal creat a la Plataforma de treball col·laboratiu TEAMS

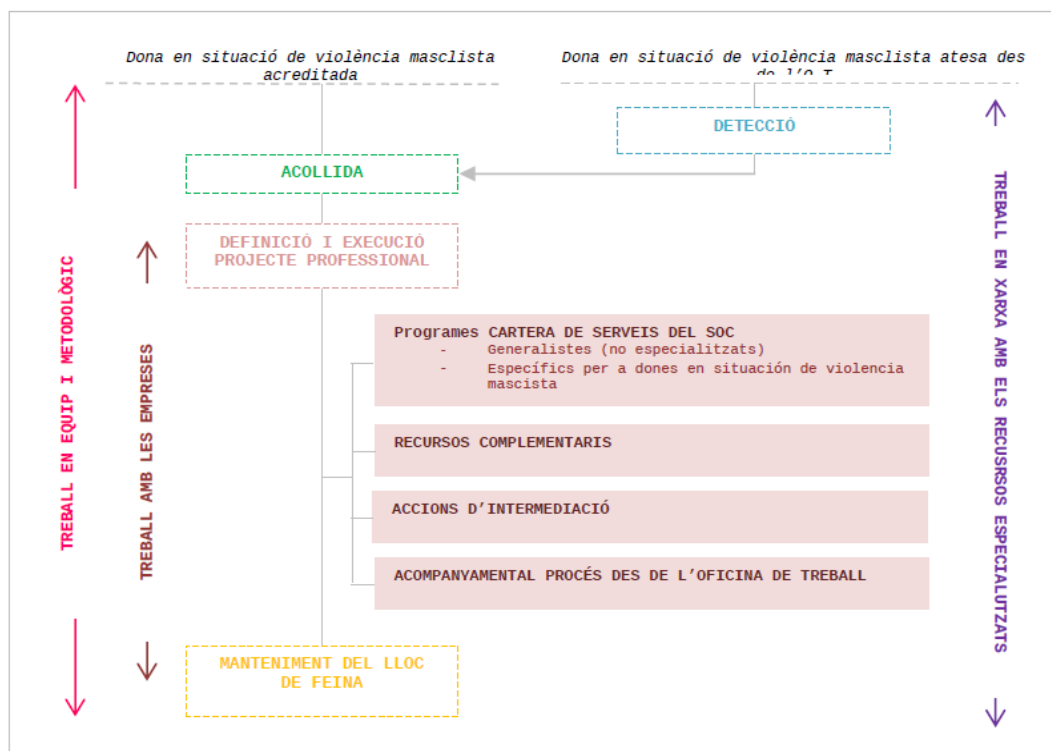
MODEL D'ATENCIÓ

El model d'atenció a les dones en situació de VM en el SOC que es presenta a continuació, s'articula a l'entorn dels eixos següents.

- **Creació d'una xarxa d'atenció a les dones en situació de violència masclista:** Personal tutor i personal especialitat a les Oficines de Treball.
- **Servei de proximitat.** Punts d'atenció a les dones en situació de VM a totes les Oficines de Treball. Cobertura de servei en tot el territori
- **Formació específica** del personal de la xarxa d'atenció a les dones en situació de VM.
- **Treball en xarxa** dels professionals que atenen a les dones en situació de VM.
- **Disseny d'eines específiques** per a l'atenció de les dones en situació de VM.
- **Assignació de professionals a les dones en situació de VM** com a persones referents per garantir un tractament personalitzat i evitar la victimització secundària.
- **Voluntariat.** Un servei on la dona participa de forma voluntària tot marcant els ritmes i la intensitat de l'acompanyament que necessita.
- **Protecció de les dades** i garantia de confidencialitat de les dones en situació de VM. Eines específiques de gestió
- **Coordinació amb la xarxa territorial d'atenció integral a les dones en situació violència** i, en especial, amb els Serveis d'Intervenció Especialitzada, en endavant, SIE.
- **Coordinació amb altres dispositius d'atenció a les dones en situació de VM** existents al territori.
- **Promoció de la participació de les dones en situació de VM en els processos de selecció per a la cobertura de vacants i accions ocupacionals.**
- **Elaboració d'una proposta de protocol d'atenció i recuperació a les dones en situació de VM ateses per les oficines de Treball**

ACTUACIONS RELATIVES A L'ATENCIÓ I ACOMPANYAMENT EN LES OT

A continuació es presenta el mapa general que sistematitza l'actuació que s'ofereix a les dones en situació de violència masclista ateses des de les Oficines del SOC:

L'atenció a dones en situació de violència masclista des de les Oficines de Treball s'entén de manera integral i afecta les diferents actuacions que es duen a terme des de les Oficines.

- Pel que fa a l'ATENCIÓ DIRECTA s'identifiquen actuacions concretes en relació a:
 - o la detecció de situacions de violència masclista,
 - o l'acollida de les dones en situació de violència masclista a les oficines,
 - o l'acompanyament per la definició i l'execució del projecte professional,
 - o i el manteniment del lloc de feina.
- Pel que fa al TREBALL EN XARXA s'identifiquen actuacions concretes en relació a:
 - o el treball amb les empreses,
 - o el treball amb la xarxa de recursos especialitzats,
 - o i el treball en equip i metodològic.

Per a més informació: <https://serveiocupacio.gencat.cat/ca/soc/Recursos-Violencia-masclista/>

16. ÀMBIT JUDICIAL

A l'àmbit judicial, i des d'un punt de vista penal, podem identificar dues fases diferenciades:

La **fase prejudicial**, que faria referència a tot allò que té a veure amb la preparació de la denúncia: recollida d'informació, assessorament legal previ a la presentació de la denúncia, informes mèdics, recollida de dades de testimonis,... Aquesta fase és molt important perquè permetrà que la denúncia estigui ben argumentada i facilitarà, en el procés judicial, la prova dels fets denunciats.

El **procés judicial penal**, que s'inicia amb la denúncia presentada per la dona, d'ofici o per coneixement del jutjat a través del comunicat de terceres persones (sanitat, SS...)

Si és la dona qui denuncia, ho pot fer tant davant els cossos policials com davant el jutjat, però és recomanable que presenti la denúncia davant els cossos policials, i sempre amb presència d'advocada/t d'ofici o particular, perquè d'aquesta manera el procediment podrà tramitar-se de forma més ràpida i la dona serà citada en un màxim de 72 hores, si és demana ordre de protecció, davant l'autoritat judicial competent, de tal manera que s'agilitza molt el procediment judicial posterior. A més, els cossos policials poden detenir al denunciats, si escau. Si la denúncia es presenta davant el jutjat de guàrdia, la seva tramitació serà més lenta.

Quan hi ha lesions es recomana que primer passi pels **serveis mèdics** per tal de poder adjuntar l'informe acreditatiu de les lesions. De totes maneres, els serveis sanitaris estan obligats a enviar els informes mèdics directament als Jutjats quan hi ha indicis de violència. També donen un informe a la dona per tal que pugui adjuntar-lo a la denúncia. En cas que la dona no aporti l'informe mèdic, des de comissaria se la derivarà al servei sanitari per tal que sigui reconeguda i així poder obtenir l'informe acreditatiu de les lesions. És molt important que l'exploració mèdica sigui precisa, que especifiqui la regió topogràfica de les lesions així com el tipus de lesió o la coloració, que donen molta informació que amb el temps es perd. La inclusió d'aquesta informació facilitarà després la intervenció del metge forense. Inclús, si és possible i la dona ho consenteix, és aconsellable acompanyar fotografies de les lesions.

En la fase judicial pròpiament dita podem diferenciar dos moments perfectament delimitats:

1.-La fase d'instrucció, que té lloc davant els Jutjats de Violència vers la Dona, creats per la LO 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

El Jutjat de Violència vers la Dona (VIDO) té atribuïda la competència objectiva, tal com el seu nom indica, per a la instrucció (fase en la qual el jutge determina, a través de la pràctica de proves, si els fets denunciats poden ser constitutius d'un delictes i si aquest delictes pot ser imputat a una persona concreta) de procediments per delictes de violència de gènere (fonamentalment, maltractament físic o psíquic, lesions, amenaces, coaccions, injúries, assetjament, agressió o abús sexual, delictes

contra la intimitat, o qualsevol altre delictes comès amb violència contra la dona per la seva parella o exparella de sexe masculí), així com per altres delictes connexes cap a altres membres de la família o integrats en el nucli familiar quan mitjançant una unitat d'acte s'hagués comès també un acte de violència vers la dona.

Quant a la seva competència territorial, serà competent el Jutjat de Violència del domicili de la dona en el moment en què es produeix l'acte de violència denunciada.

A més de les competències penals, el Jutjat de Violència vers la Dona té també competències civils per conèixer dels procediments civils de separació, divorci, guarda i aliments, mesures provisionals o filiació, quan les parts siguin la víctima i el denunciada d'un procediment penal per violència de gènere.

Quan els cossos policials citen a les parts perquè compareguin davant el Jutjat en un dia no laborable (dissabte, diumenge o festiu), en aquest cas, no se les cita davant el Jutjat de VIDO, sinó que se les cita perquè compareguin davant el Jutjat de Guàrdia del partit judicial, el qual coneixerà tan sols de les actuacions urgents (com és ara resoldre sobre la concessió de l'ordre de protecció i resoldre sobre la situació personal del detingut). A continuació, el Jutjat de Guàrdia remet les actuacions al Jutjat de VIDO competent, que serà el que realitzi tots els tràmits de la instrucció.

2.-La fase d'enjudiciament, que no correspon al Jutjat de VIDO, sinó al Jutjat Penal si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb presó que no excedeixi dels cinc anys, o a l'Audiència Provincial si els fets són constitutius d'un delictes castigat amb pena de presó superior a cinc anys. Excepcionalment, el Jutjat de VIDO pot dictar sentència condemnatòria per delictes de violència de gènere castigats amb pena de presó no superior a tres anys quan l'acusat es mostri conforme amb l'escrit d'acusació del Fiscal, procedint llavors el Jutjat de VIDO a dictar immediatament sentència condemnatòria de conformitat. Llavors no es pot presentar cap recurs i el compliment de la sentència ha de ser de caràcter immediat.

16.1. Jutjat de violència contra les dones (VIDO)

Al Jutjat de VIDO es practiquen les diligències d'instrucció, que fonamentalment són: declaració de la víctima davant el Jutge/essa sobre els fets de la seva denúncia i, si escau, sobre la sol·licitud d'ordre de protecció, examen de la víctima pel metge forense, declaració dels testimonis, si n'hi ha i, per últim, declaració del denunciada. També poden realitzar-se altres diligències com la confrontació de missatges, whatsapps, e-mails, etc., per part del Lletat/da de l'Administració de Justícia i la seva incorporació a les actuacions, així com la incorporació de fotografies o vídeos amb els quals s'hagi pogut cometre algun delictes contra la dona.

També es pot demanar que el Jutge/essa demani al Consell General del Poder Judicial, consulta integral del patrimoni per conèixer la situació econòmica i poder determinar pensions aliments, prestacions compensatòries, etc. Hi tenen accés immediat i et faciliten informació econòmica del possible agressor a l'instant.

Quan hi ha lesions, la dona és examinada (sempre que ella vulgui), pel metge/essa forense, que emetrà un informe sobre el tipus de lesió o lesions que presenti (o que

se'n derivin del comunicat mèdic de l'Hospital o CAP si ja no presenta lesions visibles), sobre el tipus de tractament mèdic que precisi o hagi precisat, sobre els dies que estima que trigarà a curar i, si escau, sobre les seqüeles que li quedaran a la dona. Aquest informe és molt necessari tant per poder provar en judici les lesions com perquè la dona pugui reclamar una indemnització pels dies de sanitat i, si és procedent, per les seqüeles que li hagin quedat.

Quan la dona demana una Ordre de Protecció, després d'escoltar a ambdues parts se celebra una compareixença en la qual els Llettrats/des de denunciant i denunciats i el Ministeri Fiscal exposen el que creuen convenient sobre si ha de concedir-se o no, i finalment, el Jutge/essa de VIDO (o el Jutge/essa de Guàrdia, si és festiu), decideix mitjançant una interlocutòria si concedeix o no l'ordre de protecció, la qual podrà concedir si aprecia indicis de delictes i una situació objectiva de risc (físic o psíquic) per la dona. Quan s'atorga, l'ordre de protecció comprèn l'adopció de mesures penals (allunyament de la víctima i prohibició d'estada i comunicació amb ella) així com mesures civils quan hi ha fills/es menors de la parella (mesures relatives a la guarda dels fills/es menors, pensió d'aliments, règim de comunicació i ús de l'habitatge). Les ordres de protecció es comuniquen pel Jutjat als Mossos d'Esquadra (que vetllaran pel compliment de les mesures penals) i a l'Oficina d'Atenció a la Víctima, a Barcelona, i s'inscriuen al Servei Integral de Registre de l'Administració de Justícia (SIRAJ).

Entre d'altres, per tant, estaria en l'àmbit penal:

- Valoració de lesions físiques i mental de lesionats per alguna causa que impliqui judicialització (aquí va inclòs la violència domèstica i dins d'ella la violència de parella, maltractament infantil....)
- Valoració psicològica de la víctima a través d'una exploració i les proves complementàries adequades per un diagnòstic i afectació mental i emocional correcte
- Valoració de les capacitats cognitives i volitives de l'agressor en relació amb el delictes
- Agressions sexuals, primera avaluació amb recollida de mostres i posteriorment si ho demana el jutjat una valoració mental de la víctima

Quan es concedeix l'ordre de protecció, normalment la víctima continua al seu domicili i es fa sortir l'agressor. Excepcionalment, en el cas que calgui la tramitació d'un recurs d'acolliment d'urgència perquè la víctima no pugui retornar al domicili ni allotjar-se en un altre lloc, el jutjat la sol·licitarà, a través dels cossos policials, a serveis socials. De la mateixa manera, si el jutjat aprecia una situació d'urgència que afecti algun infant, remetrà còpia de les actuacions a DGAIA.

Finalment, i present el denunciats, se celebra una altra compareixença amb els Llettrats/des i el/la Fiscal per decidir si el procediment ha de continuar com a judici ràpid o bé si cal donar-li una tramitació més llarga per practicar més proves, o bé si el procediment ha de ser arxivat. Aquesta compareixença només es pot fer davant el Jutjat de VIDO (mai en el de Guàrdia).

Si el Jutge/essa de VIDO decideix que el procediment continuï endavant com a judici ràpid, se cita a les parts per a la celebració del judici davant el Jutjat Penal.

Si el Jutge/essa de VIDO decideix que segueixi una tramitació més llarga, anomenada Diligències Prèvies (o Sumari o Jurat per als delictes més greus), els Lletrats/des de les parts i el Ministeri Fiscal podran proposar noves diligències d'investigació (anàlisis pericials, reconeixements psiquiàtrics-forenses, declaració de més testimonis, remissió d'oficis, etc.), però al final, el judici se celebra de la mateixa forma, davant el Jutjat del Penal (o davant l'Audiència Provincial per als delictes més greus).

16.2 Servei d'Orientació Jurídica (SOJ)

Pautes d'actuació

1. Designar advocat/da d'ofici de forma immediata per a la víctima que vol presentar una denúncia. Les víctimes de violència masclista disposen d'un lletrat/da especialitzat per assessorar-les i defensar-les tant en la jurisdicció penal com en la civil.
2. Informar a la víctima d'immediat i amb claredat sobre el procés judicial que s'ha iniciat i els seus drets.

El torn d'ofici està integrat per lletrats i lletrades amb formació específica en violència de gènere, que assessoraran i defensaran els interessos de la dona des de l'inici del procés judicial penal (presentació de la denúncia) i fins a la seva finalització. Així mateix, al lletrat/da assignat li correspondrà la defensa de la dona, durant el temps que duri la designa, en aquells altres procediments penals per violència de gènere que es puguin iniciar amb posterioritat, i li correspondrà també la tramitació del procés civil (separació, divorci, guarda i aliments) connex al procés penal.

Aquesta assistència jurídica gratuïta es mantindrà mentre duri el procediment penal o quan, després de la seva finalització, s'ha dictat sentència condemnatòria.

El benefici de justícia gratuïta es perdrà en cas de sentència absolutòria o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions que ha gaudit gratuïtament fins aquest moment.

És molt important comptar amb assistència lletrada des del moment de presentar la denúncia, per tal que aquesta estigui ben redactada i així poder provar millor, durant el procés judicial, els fets denunciats.

En cas de dictar-se el sobreseïment de la causa penal o sentència absolutòria, si la dona vol continuar amb el mateix lletrat/da el procés de separació, divorci o mesures paterno-filials caldrà que sol·liciti, a través del Col·legi de l'Advocacia del seu territori, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta, havent d'acreditar en aquest cas la seva capacitat econòmica.

Igualment, si la dona no vol presentar denúncia per violència però sí iniciar el tràmit de separació, divorci o guarda i aliments, se l'haurà d'adreçar al Col·legi de l'Advocacia, per tal que tramiti, amb acreditació de la seva capacitat econòmica, el reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta.

16.3 Ministeri Fiscal

Les actuacions de la Fiscalia es concreten en:

- Entrevistes personals amb les víctimes de maltractaments pel seguiment personalitzat de cada cas.
- Petició als Jutjats de mesures de seguretat per a les víctimes, des de mesures d'allunyament fins a presó provisional per l'agressor.
- Peticions d'acumulació de denúncies per faltes, per tal d'incoar les Diligències Prèvies per perseguir el delictes de Violència Habitual en l'àmbit familiar del art. 153 C.P.
- Presència del Ministeri Fiscal en tots els judicis de Faltes i injúries, quan aquestes es donin entre cònjuges o parelles entre les que hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.
- En la Fiscalia es porta un registre de les víctimes en el que s'incorporen totes les denúncies que es vagin presentant i totes les mesures i resolucions judicials que afecten a la dona maltractada, per a un millor seguiment de cada situació.
- Presència de Ministeri fiscal en tots els judicis ràpids, diligències urgents, que es donin entre cònjuges o parelles entre les que hi hagi hagut algun tipus de relació afectiva.

16.4 Metges/esses forenses

Els/les metges/esses forenses realitzen les activitats assistencials pròpies dels Serveis de Medicina Legal i Forense. Realitzen l'assistència tècnica al Jutjat d'Esplugues, valoracions de tipus pericial de les víctimes (lesions, seqüeles,..) i el control periòdic dels/les lesionats/des i la valoració dels danys corporals que siguin objecte d'actuacions processals. Emet informes pericials i dictàmens mèdic legals, assisteix a judicis i d'altres diligències judicials relacionades en proporció significativa amb els diferents continguts de l'especialitat.

Cal potenciar la coordinació amb els diferents professionals de l'àmbit sanitari i consensuar el protocol de derivació. Es preveu fer una reunió conjunta amb la comissió tècnica del protocol, els metges de família i serveis d'urgència de la població, per compartir els procediments d'actuació i la realització dels partes de lesions .

Convé destacar que el/la metge/essa forense treballa amb plena independència i sota criteris estrictament científics en el marc d'actuacions processals o de recerca de qualsevol naturalesa, sota les ordres de jutges, magistrats, fiscals o de les oficines del registre civil.

16.5 Equips tècnics del Departament de Justícia

16.5.1 L'assessorament tècnic penal

L'assessorament tècnic penal dona resposta a les demandes oficiades pels òrgans judicials d'aquesta jurisdicció i els facilita la presa de decisions mitjançant

l'elaboració d'informes, en els quals, a banda de la informació pertinent, es fan constar valoracions, conclusions i/o propostes tècniques amb relació als encausats, les víctimes i els testimonis implicats en un procediment penal.

Els equips d'assessorament tècnic penal, distribuïts territorialment, estan formats per professionals de la psicologia i del treball social especialitzats en l'àmbit judicial, concretament en la realització de pericials psicològiques, socials i psicosocials.

Què ofereixen :

Programa de suport a l'exploració judicial.

Adreçat a menors i testimonis especialment vulnerables per les seves condicions físiques o psíquiques, que requereixen el suport de personal especialitzat per efectuar la declaració judicial. Es pretén que la gravació de l'exploració esdevingui una prova preconstituïda perquè la persona no hagi de tornar a declarar en el moment del judici oral.

Programa d'assessorament tècnic oficial sobre víctimes.

Aporta informació significativa sobre les víctimes, respecte de la seva credibilitat, afectacions cognitives, seqüeles psicosocials i l'adequació de mesures de protecció, d'acord amb la demanda oficial.

Programa d'assessorament tècnic oficial sobre testimonis.

Aporta informació significativa sobre els testimonis implicats respecte de la seva credibilitat i afectacions cognitives, entre d'altres, d'acord amb la demanda oficial.

Com treballen?

Cada programa té una metodologia i un procés d'intervenció específic, adequat als seus objectius. De manera general, quan arriba un ofici, s'estudia la demanda i s'assigna el cas a la persona professional experta en aquell àmbit (en casos de sumari, se n'hi assignen dos).

Aquest professional fa les actuacions preliminars d'estudi de la informació judicial i de l'expedient administratiu (si hi ha antecedents d'intervenció); planifica les intervencions que cal fer; duu a terme l'entrevista o entrevistes (exploració, en el suport judicial); s'ocupa que es passin les proves diagnòstiques (si escau); gestiona les coordinacions externes necessàries i redacta l'informe que es lliura a l'òrgan judicial sol·licitant.

Les intervencions es regeixen per les pautes següents:

- ☐ Imparcialitat, objectivitat i equitat, així com pel principi d'intervenció mínima necessària.

- ❑ La persona que ha de ser objecte d'intervenció tècnica decideix la seva participació d'acord amb la seva responsabilitat. En cas que no comparegui, s'informa el jutjat corresponent.
- ❑ Informem a les persones de la intervenció que es durà a terme abans d'iniciar-la.
- ❑ La informació que s'obté de la intervenció no està subjecta al secret professional atès que té lloc en el context judicial.
- ❑ De cada intervenció s'elabora un informe que dona resposta a la demanda oficiada, el qual té caràcter facultatiu i no vinculant per a la decisió judicial que es deriva del procediment.

Qui pot sol·licitar l'assessorament tècnic penal?

Jutges i jutgesses, magistrats i magistrades dels jutjats d'instrucció, jutjats penals, seccions penals de les audiències provincials i Ministeri Fiscal (assessorament tècnic oficial).

16.5.2 L'assessorament tècnic en l'Àmbit de Família

L'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de Família el formen professionals de la psicologia i el treball social especialitzats en l'àmbit judicial i en el treball amb famílies.

Treballen pels jutjats de primera instància i de família d'arreu de Catalunya. Realitzen informes que van dirigits als jutges i jutgesses i que serveixen per facilitar una decisió judicial ajustada a les característiques particulars de cada família, sempre en benefici dels menors implicats.

Ofereix un espai on les famílies poden reflexionar sobre les dificultats que implica una reorganització familiar després de la separació. Així mateix, ofereix espais on les famílies poden optimitzar el seu funcionament quant a les relacions familiars i el règim de visites.

L'equip professional planifica la intervenció tècnica d'acord amb el tipus de conflicte que manifesta la família i les preguntes que formula la jutgessa o jutge.

L'eina principal d'aquesta intervenció és l'entrevista psicosocial en el context judicial, tot i que disposen d'altres eines que poden aplicar segons els criteris establerts en els protocols d'actuacions interns.

Totes les intervencions es regeixen pels principis d'imparcialitat, objectivitat i equitat.

Quan les jutgesses o jutges sol·liciten un informe, citen les famílies, les quals decideixen assistir al Servei d'acord amb la seva responsabilitat. En cas de no comparèixer, s'informa al jutjat corresponent.

L'equip professional informa les famílies de les característiques de la intervenció tècnica que es durà a terme.

La informació que s'obté d'aquesta intervenció tècnica no està subjecta al secret professional, atès que té lloc dins d'un context judicial.

Les entrevistes que es duen a terme suposen la participació dels membres de la família que formen part dels procediment judicial i, a criteri tècnic, d'aquells que es considera que són significatius en la vida del menor.

Després s'elabora un informe, amb caràcter facultatiu i no vinculant, que dona resposta a la demanda de la jutgessa o jutge, que és qui pren l'última decisió.

16.6. Oficina d'atenció a la víctima del delict.

Servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes i persones perjudicades per un delict o falta, i punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

Aquestes oficines depenen de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil i tenen com a finalitat oferir a les víctimes informació i suport perquè puguin exercir els drets que els reconeix la legislació vigent, així com una atenció integral per potenciar la recuperació personal i reduir la victimització.

Amb aquest servei es pretén:

- Promoure els drets de les víctimes i potenciar l'aplicació i desenvolupament del marc normatiu.
- Fer de pont entre les víctimes i les instàncies judicials que intervenen en el procés.
- Prestar una atenció integral que eviti la revictimització, minimitzi les seqüeles i potencii la recuperació psicosocial.

Informació i assessorament

- Assessoren sobre els drets des d'abans d'interposar la denúncia fins a la resolució judicial.
- Informació sobre dret d'assistència jurídica gratuïta i el torn d'ofici.
- Assessoren sobre el paper en el procés judicial.
- Informació sobre com sol·licitar una ordre de protecció i del que això significa.
- Informació dels ajuts econòmics als quals pot tenir dret pel fet d'haver patit determinats delictes.
- Informació i oferiment d'atenció integral, tal com preveu la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.
- Acompanyament al llarg de tot el procediment judicial i en particular:
 - Preparació per a l'acte de judici oral.
 - Sol·licitud de les mesures de protecció necessàries que garanteixin la intimitat i seguretat (principalment en agressions sexuals i violència domèstica o de gènere)
 - Assistència, si és necessari, als actes judicials.
 - Informació de les ordres de protecció, contingut i durada de les mesures adoptades, així com de la situació penitenciària de la persona imputada.

Suport emocional i atenció psicològica.

- Ofereixen ajuda per a definir i resoldre amb autonomia la situació personal.
- Ofereixen ajuda en el procés de recuperació, oferint orientació i atenció psicològica per pal·liar les seqüeles del delictes.

Derivació i coordinació amb els serveis de la xarxa comunitària.

Ofereixen ajuda per a contactar amb els serveis de la xarxa social i/o assistencial i recursos especialitzats.

SERVEI D'ACOMPANYAMENT A LES VÍCTIMES DEL DELICTE

El Servei d'Acompanyament a les Víctimes del Delicte en seu judicial del Departament de Justícia té com a objectiu informar, assessorar, donar suport i atendre, tot realitzant, si escau, un treball de contenció i suport emocional, a les víctimes de qualsevol delicte en el moment de l'acte de judici oral i també a les víctimes de violència de gènere en el moment de la compareixença davant dels Jutjats de Violència sobre la Dona.

Aquest servei s'adreça a les persones víctimes d'un delicte de violència de gènere en el moment de la compareixença davant del Jutjat de Violència sobre la Dona (o en els Jutjats d'Instrucció especialitzats)

Aquest servei comporta la presència d'un equip de 46 professionals especialitzats en l'àmbit de la psicologia, la criminologia, l'educació social i el treball social, distribuïts pel territori de Catalunya, que garanteixen la cobertura i la prestació del Servei als 49 partits judicials d'arreu de Catalunya.

Tal i com determina la Llei 4/2015, de 21 d'abril, de l'Estatut de la víctima del Delicte i la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, l'objectiu del servei és oferir acompanyament físic a les víctimes especialment vulnerables o que ho necessitin en el moment del judici, tot donant suport psicològic i emocional abans, durant i després de la vista oral o de la compareixença davant els jutjats de violència sobre la dona, alhora que vetllaran perquè s'apliquin els elements físics de protecció visual, com ara la col·locació de mampares o que la víctima i l'agressor utilitzin circuits alternatius en els jutjats per tal que no es puguin trobar.

L'accés de les víctimes al servei d'acompanyament (SAVD) per aquesta atenció es pot produir per:

- Derivació dels òrgans judicials.
- Derivació de Cossos i Forces de Seguretat (ME, Policia local...)
- Derivació de Serveis especialitzats de la xarxa o de l'àmbit d'execució penal.
- Sol·licitud de la pròpia víctima o del seu/va lletrat/da.
- Detecció de la necessitat per part de les Oficines d'atenció a la víctima del delictes.

Servei d'informació i orientació telemàtica a la víctima del delictes.

El servei d'informació i orientació a persones víctimes d'un delictes (SIOVD) és un servei gratuït que funciona de dilluns a divendres, de 8 a 22 hores. S'hi pot accedir a través del telèfon: 900 12 18 84 i correu electrònic:

infovictimesdelictes.justicia@gencat.cat

L'objectiu d'aquest servei és informar, assessorar, orientar, derivar i, si escau, dur a terme un treball de contenció i suport emocional, les persones que es consideren víctima d'un delictes, tant abans com després del procés penal, tal com determina la Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delictes.

Atén i orienta les demandes d'informació i assessorament de qualsevol persona que hagi estat o se senti víctima d'un delictes, i, si s'escau, les deriva directament a les oficines d'atenció a la víctima del delictes o als equips de justícia restaurativa del Departament de Justícia.

Les persones que accedeixin al servei es poden expressar en diferents llengües, com ara català, castellà, anglès, francès, alemany i àrab.

Sobre què informa:

- Les mesures d'assistència i suport disponibles, ja siguin de caire mèdic, psicològic o material.
- El dret a denunciar i, si escau, del procediment per presentar una denúncia, i del dret a facilitar els elements de prova a les autoritats encarregades de la investigació.
- El procediment per obtenir assessorament i defensa jurídica i, si escau, de les condicions en què es pot obtenir gratuïtament.
- La possibilitat de sol·licitar mesures de protecció.
- Les indemnitzacions a què es pugui tenir dret.
- Els serveis d'interpretació i traducció disponibles.
- Les ajudes i serveis auxiliars per a la comunicació disponibles.
- El procediment que cal seguir perquè la víctima pugui exercir els seus drets si resideix fora de l'Estat espanyol.
- Els recursos que es poden interposar contra les resolucions que es considerin contràries als seus drets.
- Les dades de contacte de l'autoritat encarregada de la tramitació del procediment i de quins són els canals per comunicar-s'hi.
- Els supòsits en els quals es pot obtenir el reemborsament de les despeses judicials.
- El dret que se li notifiquin les resolucions a les quals es refereix l'article 7 de la Llei de l'Estatut de la víctima del delictes, si la víctima ho sol·licita. En concret, se l'informarà del procediment per sol·licitar-ho i se la derivarà a l'oficina d'atenció a la víctima del delictes corresponent.
- Els serveis de l'entorn més propers a què pot acudir: serveis socials, sanitaris, policials i judicials.

16.7 Punt de Trobada

Recurs gratuït del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, destinat a atendre i prevenir, en un lloc neutral i transitori i en presència de personal qualificat, la problemàtica que sorgeix en els processos de conflictivitat familiar i, en concret, en el compliment del règim de visites dels fills i filles establert per als supòsits de separació o divorci dels progenitors o per al supòsit d'exercici de la tutela per part de l'Administració pública, amb la finalitat d'assegurar la protecció del menor.

OBJECTIUS

- Facilitar la trobada dels infants amb el progenitor no custodi o amb altres familiars en un espai adient.
- Afavorir que les visites o el moment del lliurament i la recollida dels infants es desenvolupi en un entorn de protecció.
- Preservar la vinculació dels infants amb els seus progenitors o altres familiars.
- Tractar d'evitar la irrupció de la conflictivitat familiar durant les visites o, en cas que es doni, pal·liar-ne les conseqüències.

DESTINATARIS

- Progenitors implicats en processos de nul·litat, separació o divorci, o bé per ruptura o manca de convivència entre els progenitors, i que presentin dificultats o limitacions en alguna àrea de la capacitat parental, derivades de les circumstàncies familiars o d'alguna problemàtica personal i/o social, que fan recomanable que el compliment del règim de visites es realitzi en un entorn supervisat i neutral.
- Avis i/o àvies (o d'altres familiars) que se'ls atorgui un dret de visita en una resolució judicial cautelar o ferma, i no tinguin la possibilitat de concretar-se en un entorn de caire normalitzat, per les particularitats de la situació, als casos en que els menors estiguin sota la guarda i custòdia de dones en situació de violència masclista i s'hagi acordat judicialment l'allunyament respecte la dona.

17. RECURSOS FORA DEL MUNICIPI

17.1 SIAD. Consell Comarcal del Baix Llobregat

El Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Baix Llobregat (SIAD) és un servei adreçat a totes les dones dels municipis de la comarca que no tenen SIAD local; concretament els municipis de menys 20.000 habitants.

Què ofereix?

- Atenció psicològica
- Assessorament jurídic

Atenció psicològica

El realitza un equip de psicòlogues i s'ofereix de forma confidencial i gratuïta.

Consisteix en una atenció psicològica per tal de superar les situacions de malestar emocional, fomentar l'autoconfiança i proporcionar eines per l'apoderament i millora de les relacions socials.

Altres temes que es poden treballar des d'aquest servei són: superar les dificultats de l'entorn laboral, de les relacions de parella i/o familiars, suport i orientació davant d'una situació de violència familiar o masclista, per superar el malestar davant d'un procés de separació o divorci, entre d'altres.

Assessorament jurídic

El realitza un equip d'advocades i s'ofereix de forma confidencial i gratuïta.

Aquest servei proporciona informació i assessora de qualsevol tema relacionat amb processos civils: separacions i/o divorcis, impagament de pensions d'aliments, guarda i custòdia de fills/filles, règim de visites, divisió dels béns ganancials, entre d'altres.

També, sobre processos penals: denúncia per maltractaments, les conseqüències per al denunciador i per al denunciat, ordres d'allunyament, entre d'altres.

Com accedir-hi?

Mitjançant les àrees d'igualtat i de serveis socials del municipi. Altres professionals del món local també poden derivar.

Punts d'atenció (amb cita prèvia)

17.2 Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE)

El Servei d'Intervenció Especialitzada del Baix Llobregat (SIE) és un servei especialitzat, ambulatori, públic i gratuït, que forma part de la xarxa de recursos de la Generalitat de Catalunya. Funciona de dilluns a divendres de 9:30 a 14 i de 16 a 19:30.

L'àmbit territorial és la comarca del Baix Llobregat i té dues línies d'actuació.

1) oferir a les dones i llurs filles i fills que han patit o pateixen violència masclista atenció integral, informació i recursos, en el seu procés de recuperació i reparació.

2) incidir en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària i col·laborar i donar suport i assessorament als municipis, entitats i professionals implicats.

Compta amb un equip multidisciplinar format per professionals del Treball Social, Educació Social, Psicologia i dret. Concretament està format per dues treballadores socials i una educadora social que habitualment són les professionals que actuen com a referents de les dones durant el seu procés en el SIE, una psicòloga i una jurista. En quant a l'atenció als fills/es el SIE disposa d'un educador social i una psicòloga infantil.

Sota el paraigües de l' intervenció sistèmica es desenvolupa un model d'atenció integral i interdisciplinària adequat a cadascun dels casos, així com de treball en xarxa amb altres serveis i professionals de la comarca.

L'accés al SIE del Baix Llobregat pot ser directe per demanda de la dona, o per derivació de qualsevol altre servei.

En quant al seu protocol d'actuació, i sempre preservant el fet de que les diferents casuístiques generen modificacions en la dinàmica habitual d'intervenció:

1ª FASE: *derivació, acollida i valoració*

Aquesta primera fase aniria des del moment en que el SIE rep la derivació per part d'un altra servei o bé des de que la dona fa la demanda d'atenció.

Un cop arriba la derivació o demanda directa de la dona se li assigna una professional referent que serà la mateixa durant tot el seu procés en el SIE. Per norma és la TS o la ES. Aquest primer procés d' acollida i valoració generalment el fa la professional que ha estat assignada com a referent tot i que quan es detecta que l'àmbit jurídic està molt actiu és freqüent que la jurista també estigui present en alguna de les sessions.

La primera visita que es fa en el Servei és la visita d' acollida per tal de que la dona conegui el servei, conèixer la demanda de la dona i la situació global en la que es troba la dona no només en relació a l'agressor i a la violència sinó també en àmbits com el laboral, jurídic, de xarxa familiar, recursos econòmics... Aquesta valoració pot durar una o varies visites en general entre una i tres visites. Aquesta fase es tanca quan s'elabora conjuntament amb la dona el pla d'intervenció individual a on es

recolliran els objectius a treballar, els professionals que intervindran si s'ha de treballar també amb els fills/es o no...

2ª FASE: intervenció multidisciplinar

Un cop avaluada la situació de la dona i sobretot recollida la seva demanda s'inclouen en el procés la resta de professionals del centre psicòloga, jurista... per tal de donar una atenció integral. En el cas de que hi hagin menors i es consideri que també han de ser atesos la valoració generalment la fa l'educador social referent d'infància i si detecta presència de simptomatologia integrarà també a la psicòloga infantil.

Paral·lelament també es treballa amb altres professionals de la xarxa per tal de donar una mirada el més àmplia i integral possible al cas.

3ª FASE: Alta i seguiment post-alta

Un cop assolits els objectius proposats, finalitzat el procés de recuperació i de millora de la dona i dels fills/es es tanca amb la dona el seu procés en el SIE tot i que en determinats casos i quan així ho considera el professional es pot establir un seguiment post-alta que garanteixi la continuïtat de la recuperació assolida.

Al treballar per àrees d'intervenció i de manera multidisciplinar els tancaments es poden anar donant de manera parcial d'una o més àrees, tancant el professional d'aquella àrea amb la dona la seva part del procés fins arribar al tancament final per part de la referent del cas.

El model d'intervenció es basa en el model sistèmic, sota aquesta mirada les sessions durant l'intervenció poden ser tant individuals com incloent diferents membres de l'unitat familiar, generalment mare i fills/es tot i que en alguns casos també es pot incloure algun membre de la família extensa com avi/a si així ho considera el/la professional.

Paral·lelament també es treballa amb teràpia de grups. Els grups que funcionen de manera estable en el SIE són els grups terapèutics de dones, fills/es, mares i fills/es els grups multifamiliars a on poden intervenir diferents membres de la família i des de fa dos temporades el grup xarxa liderat e integrat per dones que han fet tot el seu procés terapèutic en el SIE i que volen donar continuïtat al vincle que han establert en el grup.

Respecte a la segona línia d'actuació dedicada a la prevenció i la sensibilització es desgrana en diferents grups d'actuacions algunes d'elles funcionen de manera regular i d'altres segon la demanda.

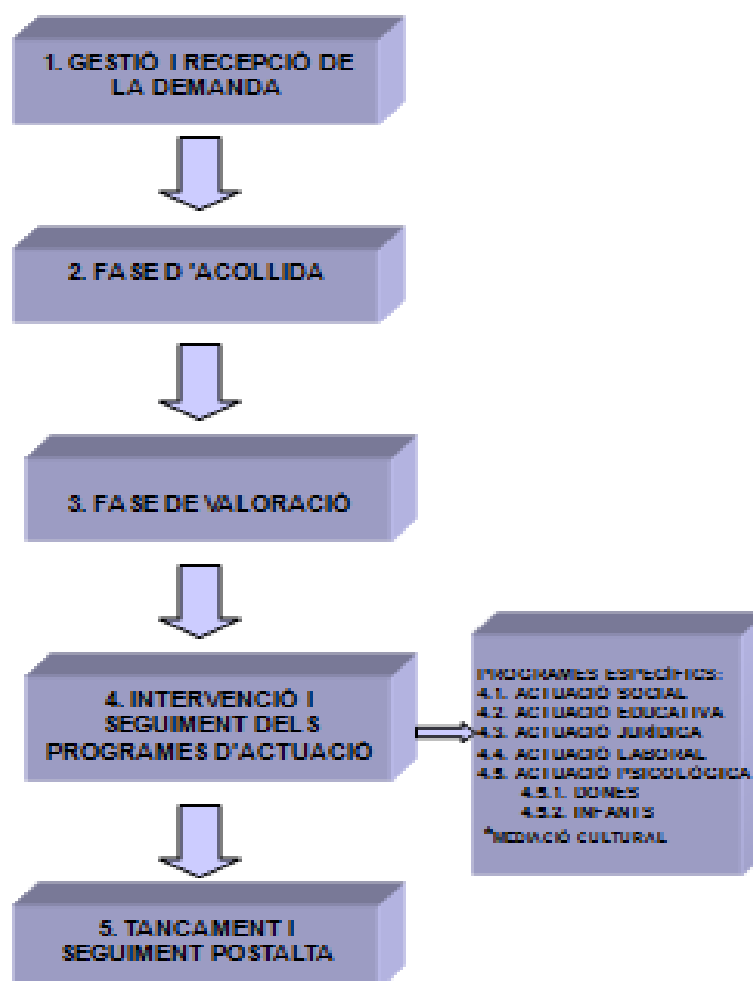
Així doncs, disposem d'un catàleg de formació principalment destinat a professionals de la xarxa i que es poden desenvolupar tant en les instal·lacions del SIE com en els diferents municipis del territori.

Aquest catàleg també disposa de formació a la carta, des del que els ajuntaments poden fer una demanda concreta de formació d'aquells temes que els hi pugui interessar.

També disposem de tallers de prevenció destinats a instituts de secundària a on es treballa sobretot el buylling i la seva relació amb la violència masclista.

Durant l'any ens sumem a altres demandes i iniciatives que poden venir des dels municipis o bé des d'altres serveis de la xarxa ja siguin xerrades, participació en actes i activitats, revisió o creació de protocols...

CIRCUIT D'ATENCIÓ A LA DONA I ALS FILLS I FILLES AL SIE

*L'actuació en mediació es pondrà en l'any de tot el procés d'intervenció

17.3 SAR Baix Llobregat

Els Serveis d'Acolliment i Recuperació per a dones en situació de violència masclista en l'àmbit de la parella, i les seves filles i fills dependents, s'entenen com uns serveis especialitzats, residencials i temporals, que ofereixen acolliment i atenció integral per possibilitar el procés de recuperació i reparació, a les dones i a les seves filles i fills a càrrec, que requereixen un espai de protecció a causa de la situació de risc motivada per la violència masclista, tot vetllant per la seva autonomia.

Parlem de dones que no disposen de recursos personals i/o econòmics per fer front a aquesta situació, o tot i tenir-los, necessiten un entorn de protecció i seguretat per la situació de risc en la que es troben. El Servei proporciona atenció integral social, educativa i psicològica en una vessant de suport i contenció a les dones i les seves filles i fills, posant al seu abast els mitjans necessaris per a que puguin refer la seva vida lluny del vincle amb l'agressor.

El Servei es presta les 24 hores del dia els 365 dies de l'any.

L'objectiu de protecció que ha de garantir el servei d'acolliment obliga a tenir present, en tot moment, la necessària confidencialitat de la seva ubicació, així com de les dades de les persones que hi conviuen. Les bones relacions amb el veïnat i amb la comunitat on s'ubica el Servei esdevé un element imprescindible.

17.4 Centre d'urgències i emergències socials de Barcelona. CUESB

El Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona ofereix un servei d'atenció psicosocial permanent, que atén qualsevol situació d'urgència i d'emergència social a la ciutat, durant les 24 hores dels dia, els 365 dies de l'any.

L'equip està format per psicòlegs, treballadors socials i tècnics, especialitzats en l'atenció en crisi. Atenció a persones en situació de crisi social greu, com es el cas de les dones víctimes de violència de gènere.

En situacions d'emergència social, atenem les persones afectades proporcionant-los l'ajuda necessària per a que puguin tornar a la normalitat, el més aviat possible. Aquesta ajuda pot ser cobrint les seves necessitats bàsiques (menjar, allotjament, roba, medicació...), o bé proporcionant suport psicològic i acompanyament. Actuem en coordinació amb altres serveis: Bombers, Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, Servei d'Emergències Mèdiques – 061, etc.

18. SERVEI D'INTERVENCIÓ EN CRISI GREUS

En casos de crisi greus (o extremes) generades en l'àmbit de la violència masclista, cal oferir a la pròpia dona i al seu entorn més immediat, especialment filles i fills, un recolzament ràpid i eficaç per tal de recuperar un dany psicològic irrecuperable. A la vegada, la comunitat on s'ha produït la crisi també queda afectada per l'impacte de la situació de violència i això és especialment greu si el resultat és de mort i si ha tingut lloc en petits nuclis urbans on el grau de coneixença i de relació entre les persones és més evident.

Amb la voluntat de garantir una atenció immediata i especialitzada a les persones directament afectades per un acte greu de violència masclista i facilitar, així mateix, el treball comunitari de prevenció d'aquest problema, l'Institut Català de les Dones posa a disposició de tots els ens locals de Catalunya aquest servei, el qual hauria de ser activitat de forma complementària a les actuacions iniciades pels recursos més propers.

En què consisteix aquesta intervenció?

La intervenció consisteix en una assistència psicològica immediata i d'una durada limitada. Les i els professionals es desplacen fins al lloc de l'incident en el termini de temps més breu possible, atès que aquest factor és determinant en aquestes situacions.

L'objectiu és mobilitzar els recursos de les persones afectades per influir positivament en el funcionament psicològic durant el període de crisi, de dol i de patiment extrem.

A qui va adreçada?

- A les dones víctimes d'actes greus de violència masclista.
- A les filles i fills. I a l'entorn familiar de la víctima.
- A les i als professionals implicats en l'ajuda a aquestes víctimes

Què permet la intervenció?

- Atenuar l'esdeveniment estressant i alleugerir l'impacte immediat mitjançant una primera ajuda emocional.
- Limitar els trastorns psicològics a mitjà llarg termini, especialment la patologia de l'estrès posttraumàtic.
- Enfortir els recursos naturals de les persones per fer front al que ha succeït, activant les seves capacitats manifestes i latents.

Quines altres intervencions inclou?

Aquest servei també inclou l'oferiment de xerrades i altres intervencions comunitàries amb entitats i associacions del municipi o comarca, per actuar en la prevenció de la violència masclista a través de la sensibilització social.

Com funciona el servei?

- Està destinat a alleugerir el dolor i el patiment de les filles i fills altres familiars, així com el de les persones professionals que han estat implicades en l'ajuda a la víctima.
- Està enfocat a facilitar un procés de reparació de les conseqüències traumàtiques del que ha succeït.
- Ofereix suport i recursos professionals immediats a fi i efecte de facilitar la resolució de la crisi de la forma més constructiva possible.

Totes les intervencions es desenvolupen en coordinació amb els recursos professionals que ja existeixen a la localitat de les persones afectades, és a dir, en col·laboració amb l'ajuntament i/o el consell comarcal corresponent.

Cada intervenció inclou una avaluació de les necessitats de derivació del cas als serveis corresponents i es realitza un acompanyament a mitjà termini, en cas que calgui.

L'equip del servei està format per psicòlogues i psicòlegs experts en situacions de crisi i en mètodes de reparació de les seqüeles greus del a violència en les víctimes i el seu entorn familiar i social.

Qui pot demanar el servei?

Qualsevol ajuntament i consell comarcal, previ consentiment de la dona agredida o del seu entorn familiar.

Com es pot demanar el servei?

A través de la línia d'atenció a les dones en situació de violència 900 900 120.

19. INTERVENCIÓ AMB HOMES QUE EXERCEIXEN VIOLÈNCIA

L'objectiu principal es facilitar la derivació dels homes que sol·licitin ajut als serveis especialitzats, tanmateix com afavorir la seguretat de la víctima.

-Serveis d'atenció a homes (SAH) Homes, majors de 18 anys. Que viuen o treballen a Barcelona. c/ Garcilaso, 23-27. Telf: 933 491 610

-Conexus c/ Consell de Cent, 419, 08009 .Barcelona. Telf 93 217 16 46

-Fundació IRES c/ Àlaba, 61, 08005. Barcelona. Telf 93 486 47 50

-Fundació AGI c/ Pau Claris, 138, 08009. Barcelona. Telf 93 488 08 45

- Homes Igualitaris c/ Vilamarí, 31, baixos. Barcelona. Telf 93 42468 70

- Associació Benestar i Desenvolupament c/Quevedo, 2. Barcelona. Telf 93 289 05 30

ANNEXES

1. DIRECTORI DE SERVEIS

Al municipi

CIRD (Punt d'informació i atenció a dones). C. Sant Francesc Xavier, 1
Tel. 93 3713350 (ext 190)

Servei d'Orientació Jurídica. C. Sant Francesc Xavier, 1 Tel. 93 3713350
(ext 190)

Servei d'Orientació Psicològica C. Sant Francesc Xavier, 1.Tel. 93 3713350
(ext 190)

Serveis Socials

- Can Vidalet. Rambla Verge de la Mercè, 1, Centre Sociocultural Molí Cadí.
Edifici Molí Tel. 93 371 02 66
- Centre i La Plana, Centre Municipal Puig Coca,. Petit Parc de l'Amistat, s/n.
Tel.933720416

Tel. Cita prèvia: 900300082

Centres d'Atenció Primària

CAP Lluís Millet, c/ Lluís Millet, núm. 2 Tel. 93 470 29 29
CAP Can Vidalet, plaça Bòvila, s/n Tel. 93 473 15 69

Programa d'Atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)

CAP Lluís Millet,c/ Lluís Millet, núm. 2 Tel.93 470 29 29
CAP Can Vidalet, plaça Bòvila, s/n Tel. 93 473 15 69
ASSIR 8 de Març. Mossèn Jaume Soler, 8.Cornellà de Llobregat. Tèl. 93 375 20 43

CSMA. c/ Verge de la Mercè ,1 . Edifici Molí . Tel. 934 735 612

Educació. (Espai Baronda) c/ de la Riba, 36

Servei d'Ocupació. Centre Municipal Puig Coca. Petit Parc de l'Amistat, s/n.
Tel. 93 372 04 16

Polícia Local c/ Manuel de Falla, 24 , Esplugues Tel.93 371 66 66 / 112

Comissaria Mossos d'Esquadra c/ Laureà Miró, s/n, Esplugues.
Tel. 93 413 99 00 / 112

Jutjats de 1ª Instància i Instrucció. c/ Tomás Bretón, 32-34

. Núm. 1 Tel. 93 371 49 66

. Núm. 2 Tel. 93 473 64 52

. Núm. 3 (Jutjat de VIDO) Tel. 93.553.85.90

Línia d'atenció a dones en situació de violència 900 900120

Emergències 112

INFORMACIO A LA CIUTADANIA: Tel. 900 30 00 82

Associació de Dones EL GALL. c/ Josep Argemí, 48-52, Tel. 93.473.10.40.

Associació de Dones EL TALLER. Rambla Verge de la Mercè, 1. Can Vidalet.
Tel. 93.3710266

Associació de Dones LA PLANA. C/ Bruc, 40. Tel. 93.473.65.12

Fora del municipi

CSMIJ . c/ Mossèn Andreu , núm. 13, 2on Cornella de Llobregat.
Tel. 934 714 560

CENTRE D'URGÈNCIES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA (CUAP)

ABS Sant Ildefons. Tel. 93 471 20 24. Av. República Argentina, s/n. Planta baixa.
Cornellà .

HOSPITAL DE SANT JOAN DE DEU. Ctra. d'Esplugues, s/n. Tel. 93 280 40 00

HOSPITAL DE BELLVITGE Servei d'urgències. Feixa Llarga, s/n Tel. 93 335 90 11

HOSPITAL MOISÈS BROGGI. c/ Jacint Verdaguer, 90. 08970. Sant Joan Despí.
Tel: 93 553 12 00

SIAD Baix Llobregat .Ctra. Reial/ Parc de Torreblanca, N-340. 08980. Sant Feliu de
Llobregat. Tel 935 572 420

SIE. Servei d'intervenció especialitzada del Baix Llobregat. c/ Pou de Sant Pere,
8, baixos. 08980. Sant Feliu de Llobregat. Tel 93 685 99 34

OAVD. Oficina d'atenció a la víctima del delicte Gran Via Les Corts Catalanes,
111, 5è Ciutat de la Justícia 08075 Barcelona. Tel 93 554 87 00

Col·legi de l'Advocacia de Sant Feliu de Llobregat. c/ Creus, 8,1r 2^a
Tel. 93 666 15 07. Servei d'orientació jurídica, c/ Dalt, 10.Tel.93 666 46 00

INSTITUT CATALÀ DE LES DONES

Línia d'atenció a les dones en situació de violència. 24 hores. Tel 900 900 120

Servei d'atenció psicològica

Servei d'assessorament jurídic.

2. Formulari d'informació i consentiment a la usuària en el Centre d'Informació i Recursos per a Dones (CIRD)

_____ amb DNI/NIE/passaport _____ dins del marc dels serveis del CIRD de l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat lliurarà dades personals necessàries per a la prestació dels serveis requerits. Per aquest motiu i d'acord amb Reglament (UE) 2016/679 de 27 d'abril de 2016 relatiu al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades vostè autoritza expressament que:

- Les seves dades siguin tractades per portar a terme i gestionar els serveis del CIRD que ha sol·licitat així com els que la seva situació requereixi. El Responsable de Tractament és l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat.

A la informació del seu expedient només hi tindran accés professionals del CIRD, i es comunicaran les seves dades, únicament, a les administracions i entitats competents, de conformitat amb les disposicions legals i reglamentàries aplicables. Si es tracta de violència masclista les seves dades podran ser tractades per la Xarxa del protocol local d'atenció a les dones en situació de violència masclista d'acord la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

El servei pot obtenir informació i dades d'altres procedències - principalment Serveis derivadors, cossos de seguretat o centres de salut - a fi i efecte de prestar el servei, el tractament de dades amb aquests orígens es realitza sempre d'acord amb la legislació vigent.

En cas que la prestació de serveis ho requereixi es podran comunicar les meves dades únicament si es compta amb la meua autorització expressa prèvia, o bé sigui exigida per la legislació vigent o per garantir la meua salut, integritat i drets.

- Per a obtenir més informació del tractament pot consultar la política de privacitat de la web de l'Ajuntament o adreçar-se al CIRD.
- Per accedir, rectificar, suprimir o exercitar la resta dels seus drets en qualsevol moment pot adreçar-se per escrit al Punt d'Atenció Ciutadana (PAC) de l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, plaça Santa Magdalena 24 o Rambla Verge de la Mercè, 1 (08950) Esplugues de Llobregat o bé exercir el seu dret a través del Portal de la Ciutadania.

L'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat ha adoptat les mesures necessàries per garantir la confidencialitat i intimitat de les seves dades.

La sotasignada té dret de sol·licitar la revocació d'aquest consentiment en qualsevol moment.

La sotasignada autoritza expressament el tractament de les dades personals de la seva filla/del seu fill/tutelat/tutelada menor _____ amb la finalitat de portar a terme les actuacions necessàries dels serveis del CIRD.

Data

Signatura

3.-REFERÈNCIES ESTADISTIQUES

Per consultar les dades actualitzades es poden consultar diferents bases de dades:

-Línia 900 900 120 d'atenció a les dones en situació de violència masclista
http://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/estadistiques/index.html

-Departament d'Interior

http://interior.gencat.cat/ca/arees_dactuacio/seuretat/violencia-masclista-i-domestica/estadistica-sobre-violencia-masclista-i-domestica/

-Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat

<http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/portalEstadistico/home.htm>

-Estadística judicial

<http://www.poderjudicial.es/cgpi/ca/Temes/Violencia-domestica-i-de-Genere/L-Observatori-contra-la-violencia-domestica-i-de-genere/>

- Observatori del Consell Comarcal del Baix Llobregat

http://www.elbaixllobregat.net/analisi/indexN.asp?id_menu=566

- Observatori Català de la Justícia en Violència Masclista

<http://cejfe.gencat.cat/ca/observatori/>

-Feminicidio.net

<https://feminicidio.net/>

4.- FITXA RECOLLIDA DE DADES

SERVEI QUE OMPLE EL REGISTRE

DATA D'ATENCIÓ

DERIVADA DE

DERIVO A

DATA DE NAIX

BARRI DE RESIDENCIA

ESTAT CIVIL

CONVIU AMB

NOMBRE DE FILLS

EDATS DELS FILLS

NIVELL D'ESTUDIS

PAIS D'ORIGEN

RELACIO AMB L'AGRESSOR

TIPUS DE MALTRACTAMENT

INICI DEL MALTRACTAMENT

VALORACIÓ DEL RISC

5.- DOCUMENTACIÓ ACREDITACIÓ SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

SOL·LICITUD DE MODEL COMÚ ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT DEL PREVIST EN EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom:
Cognoms:
Data de naixement:
NIF/NIE/passaport:
Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

- ☐ En nom propi
- ☐ En representació de

Nom:
Cognoms:
Data de naixement:
NIF/NIE/passaport:
Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

2. SITUACIÓ DE LA SOL·LICITANT

Es troba vinculada a algun dels següents recursos:

- ☐ Oficines d'Informació i Atenció de l'Institut Català de les Dones
- ☐ Serveis Socials
- ☐ Recursos públics d'acollida residencial de la Direcció General per a l'eradicació de les violències masclistes (SSLL, SAR, SAAU)
- ☐ Serveis d'Intervenció Especialitzada (SIE).
- ☐ Serveis d'Informació i Atenció a les dones (SIAD).
- ☐ Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte.
- ☐ Recursos públics d'acollida i entitats subvencionades per la Generalitat de Catalunya per a l'atenció a dones víctimes de violència de gènere.

Situació judicial en la que es troba:

- ☐ En procés de presa de decisió per denunciar.
- ☐ Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- ☐ Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.

- ☐ Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absolutòria o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- ☐ Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- ☐ Antecedents de denúncia i retirada de la mateixa.

3. EFECTES PELS QUALS SOL·LICITA L'ACREDITACIÓ

- ☐ Drets laborals (Especificar) _____
- ☐ Drets de la seguretat Social (Especificar) _____
- ☐ Altres (Especificar) _____

3. DOCUMENTACIÓ A APORTAR

- ☐ Còpia del DNI/NIE/PASSAPORT
- ☐ Còpia de la Sentència, Interlocutòria o resolució judicial, en els casos en que les penes imposades no estiguin en vigor o que les mesures no estiguin en vigor

4. PROTECCIÓ DE DADES

Informació bàsica sobre protecció de dades del tractament: Acreditació de la situació de violència de gènere.

Responsable del tractament: Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes.

Finalitat: expedir l'acreditació de la situació de violència de gènere.

Drets de les persones interessades: podeu exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició al tractament i sol·licitud de limitació de les dades davant el responsable del tractament, mitjançant un escrit en paper adreçat a la Direcció General per a l'Erradicació de les Violències Masclistes (carrer de Calàbria, 147, 08015 Barcelona), o en format electrònic mitjançant la petició genèrica disponible a [Tràmits gencat](#). També podeu presentar una [reclamació](#) davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Informació addicional del tractament: per a més informació del tractament, podeu consultar l'apartat [Informació detallada dels tractaments](#).

Amb la vostra signatura, autoritzeu explícitament la unitat responsable per al tractament de categories especials de dades amb les finalitats indicades.

Declaro que abans de signar la sol·licitud he llegit la informació bàsica sobre protecció de dades que consta en l'apartat de "Comunicació del Departament a la persona sol·licitant".

Lloc i data

Signatura

**INFORMACIÓ A LA VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE DELS DRETS
RECONEGUTS EN LA LLEI ORGÀNICA 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE, DE
MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE I
ALTRES NORMES APLICABLES**

A les (Inseriu hora) del dia (Inseriu, el dia, el mes i l'any), a (Inseriu localitat), i en virtut del previst a l'article 18 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, s'informa (Inseriu el nom els cognoms de la víctima), amb DNI/NIE/PASSAPORT (Inseriu el DNI/NIE/passaport), dels drets que es poden reconèixer les víctimes de violència de gènere, d'acord amb l'esmentada Llei Orgànica i altres normes que siguin aplicables:

1. Dret a la informació i a l'assessorament jurídic.

Té dret a rebre plena informació i assessorament adequat a la seva situació personal, a través dels serveis, organismes o oficines que disposin les Administracions Públiques. Aquesta informació comprèn les mesures recollides a la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre (podeu consultar la versió catalana d'aquesta Llei al [Portal Jurídic de Catalunya](#)) relatives a la seva protecció i seguretat, i els drets i ajuts previstos en la mateixa, així com el referent al lloc de prestació dels serveis d'atenció, emergència, suport i recuperació integral.

El servei 016 d'informació i d'assessorament jurídic és un servei estatal gratuït i confidencial que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicosocial immediata en totes les formes de violència contra les dones incloses al Conveni d'Istanbul, inclosa, per tant, la violència de gènere de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre. El servei és accessible a través de tres canals: per un número de telèfon curt: 016; per correu electrònic: 016-online@igualdad.gob.es; per whatsapp: número 600 000 016, exclusiu per a whatsapp perquè no admet trucades de telèfon.

El telèfon de la Línia d'Atenció contra la Violència Masclista a Catalunya és el 900 900 120, actiu 24 hores i 365 dies a l'any.

La informació sobre els serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al seu domicili es pot consultar a la secció [Violències Masclistes](#) de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

2. Dret a l'assistència jurídica.

En virtut de l'article 20 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre i de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, les dones víctimes de violència de gènere tenen de dret a l'assistència jurídica gratuïta, amb independència de l'existència de recursos per litigar, que se'ls deixarà immediatament, en aquells processos judicials i procediments administratius que tinguin causa directa o indirecta en la violència patida. Aquest dret assistirà també els drethavents en cas de mort de la víctima, sempre que no fossin participants en els fets.

A l'efecte de la concessió del benefici de justícia gratuïta, la condició de víctima s'adquirirà quan es formuli denúncia o querella, o s'iniciï el procediment penal, i es mantindrà mentre romangui en vigor el procediment penal o quan, després del seu acabament, es dicti

sentència condemnatòria. El benefici de justícia gratuïta es perd en cas de sentència absolutòria ferma o arxiu ferm del procediment penal, sense l'obligació d'abonar el cost de les prestacions gaudides gratuïtament fins aquell moment.

3. Dret a l'assistència social integral.

En virtut de l'article 19 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les víctimes tenen dret l'assistència social integral que inclou serveis socials d'atenció, d'emergència, de suport i acollida i de recuperació integral, que han de respondre als principis d'atenció permanent, actuació urgent, especialització de prestacions i multidisciplinarietat professional. La finalitat d'aquests serveis és donar cobertura a les necessitats derivades de la situació de violència, restaurar la situació en què es trobava la víctima abans de patir-la o, almenys, pal·liar els seus efectes.

A través dels mateixos es fa possible que les dones:

- Tinguin assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets.
- Coneguin els serveis als quals poden dirigir-se per obtenir assistència material, mèdica, psicològica i social.
- Accedeixin als recursos d'allotjament (emergència, acollida temporal, centres tutelats, etc.) en els quals està garantida la seva seguretat i cobertes les seves necessitats bàsiques.
- Recuperin la seva salut física i/o psicològica.
- Aconsegueixin la seva formació, inserció o reinserció laboral, i rebin suport psicosocial al llarg de tot l'itinerari de recuperació integral amb la finalitat d'evitar la doble victimització.

L'organització dels serveis per fer efectiu aquest dret correspon a les Comunitats Autònomes i Ciutats de Ceuta i Melilla.

A Catalunya aquests serveis els ofereix la Generalitat (vegeu la secció Violències Masclistes de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes).

4. Drets laborals i de la Seguretat Social.

En virtut de l'article 21 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, del Text Refós de la Llei de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, del Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social, aprovat per Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, les dones víctimes de violència de gènere treballadores per compte aliena o per compte propi tenen els següents drets en funció de la modalitat de treball que es realitzi, per compte d'altri o per compte propi:

- Dret a la reducció de la jornada de treball amb disminució proporcional del salari o a la reordenació del temps de treball, a través de l'adaptació de l'horari, de l'aplicació de l'horari flexible o d'altres formes d'ordenació del temps de treball que s'utilitzin en l'empresa, perquè la dona faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- Dret a la mobilitat geogràfica quan es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball a la localitat on venia prestant els seus serveis, per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.

- Dret a la suspensió del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere, amb reserva del lloc de treball.
- Dret a l'extinció del contracte de treball per decisió de la treballadora que es vegi obligada a abandonar definitivament el seu lloc de treball com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Dret a realitzar el seu treball total o parcialment a distància o a deixar de fer-ho si aquest fos el sistema establert.
- Les absències o faltes de puntualitat al treball motivades per la situació física o psicològica derivada de violència de gènere, acreditada pels serveis socials d'atenció o serveis de Salut, segons procedeixi, es consideraran justificades.
- Nul·litat de la decisió extintiva del contracte en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Nul·litat de l'acomiadament disciplinari en el supòsit de les treballadores víctimes de violència de gènere per l'exercici dels drets de reducció o reordenació del seu temps de treball, de mobilitat geogràfica, de canvi de centre de treball o de suspensió de la relació laboral en els termes i condicions reconeguts a l'Estatut dels Treballadors.
- Dret a la pensió de jubilació anticipada per causa no imputable a la treballadora quan les dones extingeixin el seu contracte de treball com a conseqüència de ser víctimes de violència de gènere, i reuneixin els requisits exigits.
- Dret a la pensió de viduitat en els supòsits de separació, divorci o nul·litat matrimonial de les dones víctimes de violència de gènere que, encara que no siguin creditors de la pensió compensatòria, acreditin els requisits exigits.
- Per a tenir dret a la prestació d'atur, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora per compte aliena es troba en situació legal d'atur quan extingeixi o suspengui el seu contracte de treball de manera voluntària com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.
- Per a tenir dret a la protecció per cessament d'activitat, a més de reunir els requisits exigits, es considera que la treballadora autònoma es troba en situació legal de cessament d'activitat, quan cessi en l'exercici de la seva activitat, de manera temporal o definitiva, a causa de la violència de gènere.

5. Dret a la percepció d'ajuts socials.

D'acord amb l'article 27 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, les dones víctimes de violència de gènere que reuneixin els següents requisits tenen dret a un ajut econòmic:

- No tenir rendes que, en còmput mensual, superin el 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Tenir especials dificultats per obtenir una ocupació, atesa la seva edat, falta de preparació general o especialitzada o les seves circumstàncies socials, el que s'acredita mitjançant l'informe emès pel Servei Públic d'Ocupació corresponent.

D'acord amb el Reial Decret 1369/2006, de 24 de novembre, pel qual es regula el programa de Renda Activa d'Inserció per a aturats amb especials necessitats econòmiques i dificultat per trobar feina, les dones víctimes de violència de gènere que compleixi els següents requisits pot tenir dret a aquest ajut econòmic:

- Estar inscrita com a demandant d'ocupació, però no se li exigeix portar 12 mesos inscrita ininterrompudament com a demandant d'ocupació.
- No conviure amb el seu agressor.
- Ésser menor de 65 anys, però no se li exigeix tenir 45 o més anys d'edat.
- No tenir rendes pròpies, de qualsevol naturalesa, superiors en còmput mensual al 75 per cent del salari mínim interprofessional vigent, exclosa la part proporcional de dues pagues extraordinàries.
- Pot ser beneficiària d'un nou programa de renda activa d'inserció, encara que hagués estat beneficiària d'un altre programa dins dels 365 dies anteriors a la data de la sol·licitud.

D'acord amb l'article 47 de la Llei 5/2008, del 24 d'abril del dret a els dons a erradicar les violències masclistes, les dones que com conseqüència de les formes de violència masclista especificades en aquesta llei, pateixin lesions seqüeles lesions corporals o danys en la seva salut física o psíquica de caràcter greu, tenen de dret a percebre una indemnització de pagament únic, si reuneixen els següents requisits:

- Residir o treballar a Catalunya
- Aportar una sentència definitiva que acrediti que ha estat víctima de qualsevol de les formes de violència masclista especificades en la Llei 5/2008 i que li ha generat seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica.
- Si la sentència no concreta l'abast de la seqüeles haurà d'aportar abast de les seqüeles: Informe forense, Informe mèdic o d'alta mèdica de la xarxa pública de salut o informe de Servei Especialitzat en violències masclistes.

6. Accés a l'habitatge i residències públiques per a majors.

Les dones víctimes de violència de gènere tenen dret a protecció preferent en l'accés a l'habitatge:

- Possibilitat d'acollir-se a la suspensió dels llançaments sobre habitatges habituals, acordats en un procés judicial o extrajudicial d'execució hipotecària.
- Possibilitat d'accedir al Fons Social d'Habitatges de Lloguer de l'Institut de Majors i Serveis Socials.
- Tenen la consideració de «sector preferent» als efectes dels ajuts previstos en el Pla Estatal d'Habitatge (entre altres, Programa de subsidiació de préstecs convinguts, Programa d'ajuda al lloguer d'habitatge, Programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual
- Programa d'ajuts a les víctimes de violència de gènere, per facilitar-los una solució habitacional immediata. Les Comunitats Autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla posaran a disposició de la persona beneficiària un habitatge de titularitat pública, o que hagi estat cedida per al seu ús a una administració pública, encara que mantingui la titularitat

privada, adequada a les seves circumstàncies en termes de mida, serveis i localització, per ser ocupada en règim de lloguer, de cessió d'ús, o en qualsevol règim d'ocupació temporal admès en dret. Quan no es disposi d'aquest tipus d'habitatge, l'ajuda podrà aplicar-se sobre un habitatge adequat, de titularitat privada o sobre qualsevol allotjament o dotació residencial susceptible de ser ocupada per les persones beneficiàries, en els mateixos règims.

7. Dret a denunciar i a sol·licitar una ordre de protecció.

En virtut dels articles 259 i següents de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones tenen dret a denunciar les situacions de violència de gènere sofertes per posar en coneixement de les autoritats corresponents la comissió de fets que poden ser constitutius d'un delicte.

D'acord amb l'article 544 ter de la Llei d'Enjudiciament Criminal, les dones víctimes de violència de gènere poden sol·licitar que s'adopti una ordre de protecció. L'ordre de protecció és una resolució judicial que dicta l'òrgan judicial competent en els casos en què, existint indicis fundats de la comissió d'un delicte, aprecia l'existència d'una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció de mesures de protecció durant la tramitació del procés penal. L'ordre de protecció contempla en una única resolució mesures cautelars de naturalesa penal i civil a favor de la dona víctima de violència de gènere i, si s'escau, dels seus fills i filles.

Per obtenir l'atenció i orientació concreta i detallada sobre els serveis i drets esmentats cal dirigir-se als serveis d'atenció i informació a les violències masclistes més propers al domicili, que es poden consultar a la secció [Violències Masclistes](#) de l'apartat Àmbits d'actuació del web del Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya.

He estat informada dels drets reconeguts en la legislació aplicable i dels serveis, atenció i orientació que presten els organismes públics de Catalunya i se m'ha lliurat una còpia d'aquesta informació en el lloc i data assenyalats.

(signatura / rúbrica de la persona que ha estat informada / la víctima)

**INFORME PER A LA VALORACIÓ DE LA CONCESSIÓ DEL MODEL COMÚ
ACREDITATIU DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN
COMPLIMENT DEL PREVIST EN EL PARÀGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE
LA L.O 1/2004, DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ INTEGRAL
CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE.**

1. DADES DE LA SOL·LICITANT

Nom:
Cognoms:
Data de naixement:
NIF/NIE/passaport:
Adreça:
Telèfon:
Correu electrònic:

2. DADES DEL SERVEI

Denominació:
Professional referent:

3. DATES DE LA VALORACIÓ

4. SITUACIÓ JUDICIAL EN QUE ES TROBA LA SOL·LICITANT

- ☐ En procés de presa de decisió per denunciar.
- ☐ Procediment judicial arxivat o amb sobreseïment.
- ☐ Denúncia i procediment penal en fase d'instrucció.
- ☐ Sentència condemnatòria ferma amb penes ja extingides o ordre de protecció ja inactiva, per sentència absolutòria o qualsevol altra causa que no declari provada l'existència de la violència.
- ☐ Denegació de l'ordre de protecció, però amb diligències penals obertes.
- ☐ Antecedents de denúncia i retirada de la mateixa.
- ☐ En fase de ruptura de la relació amb el presumpte agressor.
- ☐ En cas de que es tracti de relació conjugal, en tràmits per obtenir divorci/separació.
- ☐ Si es tenen fills o filles menors en comú, si existeixen mesures relatives a la guarda, custòdia, règim de visites i aliments.

Observacions o ampliacions:

5. VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA

5.1. Durada

- ☐ Menys d'1 any
- ☐ Entre 1 i 2 anys
- ☐ Entre 2 i 5 anys
- ☐ Entre 5 i 10 anys
- ☐ Més de 10 anys

5.2. Formes de les violències

- ☐ Física
- ☐ Psicològica
- ☐ Sexual
- ☐ Altres:

Observacions o ampliacions:

5.3. Gravetat de la violència soferta existència de violència verbal, ambiental i agressions físiques; progressió en la violència.

5.4. Seqüeles psicològiques derivades de la situació de violència de gènere, com, per exemple: existència de simptomatologia relacionada amb baixa autoestima; possible simptomatologia depressiva; ansietat; estrès posttraumàtic; problemes de la son, sentiment de culpa; reexperimentació (veure simptomatologia en el Protocol Comú per a l'actuació sanitària davant de la Violència de Gènere aprovat pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut el 2012).

5. 5. Situacions especials de vulnerabilitat, per les que està travessant la dona i que puguin dificultar el procés de recuperació.

- ☐ Edat
- ☐ Discapacitat
- ☐ Problemes de salut
- ☐ Embaràs

- ☐ Dona migrant
- ☐ Desconeixement dels idiomes
- ☐ Altres

5.6. Antecedents de violència de gènere amb altres parelles.

5.7. Si la sol·licitant és o ha estat usuària de serveis assistencials es valorarà la consecució d'objectius socials traçats en actitud d'intervenció i la seva participació en el mateix.

5.8. Quant a la relació de parella o ex parella:

5.8.1 Dinàmica d'interacció que ha existit amb la seva parella o ex parella (relació asimètrica de poder, existència de control, relació caracteritzada per imposició, maltractament verbal).

5.8.2 El maltractament econòmic, entès com la privació intencionada i no justificada legalment de recursos per al benestar físic o psicològic de la víctima i de les seves filles i fills, així com la discriminació en la disposició dels recursos compartits en l'àmbit familiar o de parella.

5. 8.3 Quant a l'esfera d'independència de la sol·licitant: existència de dependència econòmica i/o emocional (per aïllament o dependència relacional), manca o insuficiència de recursos, feta servir o a l'atur, dificultats d'inserir-se laboralment.

5.8.4 Si ha pogut treballar lliurement durant la seva relació o ha trobat en la seva exparella barreres.

5.8.5 El grau de formació que té la sol·licitant i si ha pogut optar a una millora de la seva formació o qualificació durant la seva relació de parella.

6. VALORACIÓ FINAL

Amb la informació recollida al present informe s'acredita que la Sra. _____ és víctima de violència de gènere als efectes del lliurament de l'acreditació de la situació de violència de gènere, adoptat en compliment del previst en el paràgraf segon de l'article 23 de la LO 1/2004, de 28 de desembre de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

SIGNATURA I DATA

Només serà necessària l'emissió de l'informe si una vegada analitzats aquests aspectes l'equip valora que la sol·licitant és víctima de violència de gènere i sobre aquesta base s'emetrà l'acreditació administrativa.

**MODEL COMÚ PER A L'ACREDITACIÓ DE LA SITUACIÓ DE
VIOLÈNCIA DE GÈNERE, ADOPTAT EN COMPLIMENT DEL
PREVIST EN EL PARAGRAF SEGON DE L'ARTICLE 23 DE LA L.O.
1/2004 DE 28 DE DESEMBRE DE MESURES DE PROTECCIÓ
INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE**

(Inseriu el nom i cognoms de qui signa) en qualitat de (Inseriu el càrrec) de (Inseriu el nom de l'organisme, serveis socials, serveis especialitzats o serveis d'acolliment destinats a víctimes de violència de gènere) de (Generalitat de Catalunya o ens local), inclòs a aquest efecte en el llistat adoptat per Acord de la Conferència Sectorial d'Igualtat celebrada el dia 11 de novembre de 2021 i per això, amb capacitat per a acreditar situacions de violència de gènere a l'empara del qual es preveu en l'article 23 de la Llei orgànica 1/2004 de 28 de desembre de Mesures de Protecció Integral contra de la Violència de Gènere.

ACREDITO

Que la Sra. amb DNI/NIE..... té la condició de víctima de violència de gènere, a l'efecte dels drets, recursos i serveis reconeguts a (Inseriu la normativa que sigui aplicable, per exemple Drets laborals i prestacions de la Seguretat Social regulats en el Capítol II del Títol II de la Llei Orgànica 1/2004 de 28 de desembre de mesures de protecció integral enfront de la violència de gènere), i de conformitat amb l'article 23 d'aquesta Llei.

I, perquè consti, signo aquesta acreditació, només a l'efecte que sigui presentada davant (Inseriu el nom de l'organisme o dependència davant el qual es presenta la sol·licitud de dret o prestació) per a la sol·licitud de (Inseriu el dret o prestació) s'expedeix la present acreditació, en el lloc i data indicats.

(Inseriu localitat) a (Inseriu el dia, el mes i l'any)

Signatura i segell de l'entitat acreditant

6.- VALORACIÓ DEL RISC

CIRCUIT BARCELONA
CONTRA LA VIOLENCIA
VERS LES DONES

RVD-BCN

Protocol de valoració del risc de violència de parella contra la dona

Núm. d'expedient / Núm. d'història: _____ Data de la valoració: / /

Nom i cognoms de la dona: _____

DNI / NIE / Passaport: _____

Data de naixement: / /

Història de conducta violenta de la parella o exparella

	SÍ	NO	ES DESCONeix
1 Agressions o violència física i/o sexual en els últims 18 mesos cap a la dona o cap a parelles anteriors.	☐	☐	☐
2 Agressions o violència vers terceres persones siguin familiars (fills/filles o d'altres) o no.	☐	☐	☐
3 Agressions a la dona quan estava embarassada.	☐	☐	☐
4 Antecedents policials/judicials de violència vers la parella/exparella (parella actual o altres parelles en episodis anteriors).	☐	☐	☐
5 L'agressor ha trencat mesures judicials de protecció de la dona.	☐	☐	☐

Amenaces i/o abusos greus contra la dona

	SÍ	NO	ES DESCONeix
6 La dona ha rebut amenaces greus i creïbles, i/o amb ús d'armes respecte la seva integritat física.	☐	☐	☐
7 La dona ha patit un abús emocional i verbal greu en els últims 6 mesos.	☐	☐	☐

Circumstàncies agreujants

	SÍ	NO	ES DESCONeix
8 La dona comunica al presumpte agressor la voluntat de separar-se o fa menys de sis mesos que s'ha produït la separació.	☐	☐	☐
9 Increment en els últims sis mesos en la freqüència o gravetat dels episodis de violència.	☐	☐	☐
10 El presumpte agressor abusa de drogues i/o alcohol.	☐	☐	☐
11 Diagnòstic o història de trastorn mental sever del presumpte agressor.	☐	☐	☐
12 Tinença o fàcil accés a armes per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
13 Intents o idees de suïcidi per part del presumpte agressor.	☐	☐	☐
14 Control extrem dels actes de la dona per gelosia o similar.	☐	☐	☐

Factors de vulnerabilitat de la dona

	SÍ	NO	ES DESCONeix
15 Aïllament social i/o manca de recursos personals de la dona, i/o la dona justifica la violència exercida del presumpte agressor, i/o presència de fills/filles menors i/o dependents de la dona.	☐	☐	☐

Percepció de la situació de risc per part de la dona

	SÍ	NO	ES DESCONeix
16 La dona creu que el presumpte agressor és capaç de matar-la personalment o a través de terceres persones.	☐	☐	☐

SUMA DE RESPOTES AFIRMATIVES / VALORACIÓ DEL RISC		TOTAL ES DESCONeix	
RISC BAIX (d'1 a 7 respostes afirmatives)			
RISC MITJÀ (de 8 a 9 respostes afirmatives)			
RISC ALT (de 10 a 16 respostes afirmatives)			

L'RVD-BCN és útil si es disposa d'informació de 7 o més factors de risc. En cas contrari es recomana no fer valoracions definitives fins a completar el nombre mínim de factors de risc esmentats.

En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència es farà constar l'autoria.

29

Altres factors clau per valorar el risc que viu aquesta dona i que es troben a faltar a la llista anterior (enumerar però no puntuar)

Està embarassada en el moment de fer aquesta valoració. ☐

Hi ha indicis que la parella o exparella té intenció de matar-la. ☐

Altres (especificar-los):

-
-
-

VALORACIÓ DEL RISC PER PART DEL O DE LA PROFESSIONAL

La valoració del risc per part del o de la professional es fa a partir dels apartats anteriors (puntuació obtinguda, quantitat de factors de risc sense informació i presència d'altres factors de risc importants per aquesta valoració).

RISC BAIX ☐

RISC MITJÀ ☐

RISC ALT ☐

Observacions d'interès

ACTUACIÓ EN FUNCIÓ DE LA VALORACIÓ DEL RISC ACTUALMENT EXISTENT

CIRCUMSTÀNCIES PREVISIBLES QUE PODEN AUGMENTAR EL NIVELL DE RISC EN EL FUTUR (ALERTA)

(Per exemple: l'agressor surt de la presó, l'agressor torna del país d'origen o d'altres destinacions, etc.)

Professional que fa la valoració:

Nom i cognoms o núm. d'identificació:

Adreça electrònica:

Telèfon/s:

Fax:

DNI / NIE / Passaport:

Adreça:

7. INDICADORS DE VIOLÈNCIA

A tots els àmbits de la vida quotidiana podem trobar indicadors de violència contra les dones: a la llar, al carrer i als espais públics, a les relacions familiars, a les relacions socials... Aquesta violència es relaciona amb la sexualitat, la formació, l'àmbit laboral, la imatge i la vàlua personal, l'economia, els antecedents de parella... Caldria tenir present alguns ítems d'identificació:

A la llar

- ✓ Resol els conflictes amb hostilitat, intimidant o sent agressiu.
- ✓ T'amenaça i intimida com a mitjà de control o abús (amenaces de pallisses, de matar-te, diu calúmnies de tu, et restringeix la llibertat, revela secrets teus, et deixa sense amics o diners, t'abandona, t'indueix a suïcidar-te).
- ✓ Trenca coses en atacs d'ira, moltes vegades objectes significatius per a tu o amb un contingut simbòlic (la foto de la boda, records, joies...).
- ✓ Ignora o ridiculitza els teus sentiments, creences i opinions.
- ✓ Contínuament et critica, insulta, humilia o crida.
- ✓ Maltracta els animals domèstics.
- ✓ Fa conductes expressament per molestar-te (posa el volum de la televisió molt alt quan dorms, dóna cops de porta...).
- ✓ Desconnecta o espatlla els aparells perquè no els puguis utilitzar quan ell no hi és (telèfon, televisió...).
- ✓ Embruta i desendrega allò que acabes d'ordenar.
- ✓ Acostuma a culpar-te pels seus errors i no admet la responsabilitat de les seves accions.
- ✓ Té reaccions violentes si considera que no tens cura de la llar o si l'ambient familiar no és del seu gust.

Al carrer i als espais públics

- ✓ Et persegueix o et vigila.
- ✓ Et posa en evidència davant de persones desconegudes.
- ✓ Es mostra obertament interessat per altres dones davant teu.
- ✓ Munta "espectacles" o et deixa plantada.
- ✓ T'escriu, colpeja o maltracta físicament.
- ✓ Justifica la violència d'altres homes, quan un observador sensat la desaprovaria.

Relacions familiars

- ✓ Castiga o priva d'atencions els fills quan s'enfada.
- ✓ Amenança amb prendre't els fills.
- ✓ Intenta implicar els teus familiars o les teves amistats en una campanya per recuperar la relació, en cas de separació.
- ✓ Et limita les visites als teus familiars.
- ✓ Es nega a participar i que tu participis en les celebracions familiars (esdeveniments com casaments, aniversaris, festes familiars...).
- ✓ Desqualifica les accions i opinions de la teva família.

- ✓ Et menysprea davant la família i els fills.

Relacions socials

- ✓ T'humilia, es burla de tu o t'avergonyeix davant les amistats.
- ✓ Rebutja mantenir relacions socials en la teva companyia.
- ✓ T'allunya del teu cercle d'amistats.
- ✓ Creu que les persones que t'envolten estan en contra seu i que t'animen a deixar-lo.
- ✓ Es gelós de qualsevol persona o activitat que li prengui a ell el control sobre tu, i et demana explicacions de tot allò que fas.
- ✓ Boicoteja les trobades socials (reunions d'amistats, aniversaris...).
- ✓ Es fa la víctima davant els altres declarant que tu el maltractes o que la convivència amb tu suposa un gran esforç.

Sexualitat

- ✓ T'exigeix tenir relacions sense tenir en compte els teus desigs.
- ✓ No respecta ni satisfà les teves necessitats o gustos.
- ✓ No accepta negatives o pren represàlies si no mantens relacions sexuals.
- ✓ T'insulta o menysprea durant l'acte sexual.
- ✓ T'obliga a realitzar actes que per a tu són humiliants.
- ✓ Et compara amb altres dones.
- ✓ T'obliga a mantenir relacions davant altres persones.
- ✓ T'obliga a veure o copiar models de pornografia.
- ✓ T'utilitza com a descàrrega sexual hostil després d'un contratemps.
- ✓ Ridiculitza o insulta les dones com a grup.

Formació

- ✓ No et permet accedir a una formació.
- ✓ T'obliga a abandonar els teus estudis.
- ✓ Et priva del temps de dedicació necessària per estudiar.
- ✓ Menysprea, ridiculitza i posa en dubte els teus coneixements.
- ✓ Es mostra gelós dels teus companys.

Àmbit laboral

- ✓ No et permet treballar.
- ✓ T'obliga a carregar amb el pes econòmic de la família i la llar.
- ✓ Controla la relació amb els companys de feina masculins.
- ✓ T'espera a la sortida de la feina i controla el teu horari.
- ✓ Et truca o visita a la feina constantment per tal de controlar-te.
- ✓ Provoca que t'acomiadin.
- ✓

Imatge i vàlua personal

- ✓ T'impedeix vestir al teu gust o t'obliga a portar determinades peces de roba.
- ✓ T'obliga a portar una determinada imatge personal amb la qual et sents incòmoda.

- ✓ Et diu que una bona part de la teva vàlua o identitat es deriva del fet que ell és el teu marit / amant / promès.
- ✓ Menysprea o desqualifica els teus èxits personals.
- ✓ Compara contínuament la teva imatge amb la d'altres dones.
- ✓ T'obliga a sotmetre't a tractaments o operacions estètiques amb les quals no estàs d'acord.

Economia

- ✓ Utilitza els diners per controlar les teves activitats, les teves compres i la teva conducta.
- ✓ Et limita el maneig dels diners.
- ✓ Es reserva les dades bancàries.
- ✓ No dóna explicacions sobre els seus ingressos i despeses.
- ✓ Nega diners per a necessitats vitals (medicaments, menjar...).
- ✓ Es juga els diners familiars.
- ✓ No permet que gestionis els teus béns o guanys o se n'apodera il·legalment.
- ✓ Ven les teves pertinences sense el teu consentiment.
- ✓ T'obliga a fer gestions econòmiques sense que hi estiguis d'acord (sol·licitar préstecs, ajuts, endeutar-te amb familiars).
- ✓ Et revisa el moneder i els documents bancaris contínuament, sense el teu permís.
- ✓ Et desqualifica com a administradora de la llar.
- ✓ En cas de divorci, no compleix les pensions alimentàries.

Antecedents de la parella

- ✓ Al començament de la relació et va pressionar per tal d'accelerar el compromís, viure junts o casar-vos.
- ✓ Ha maltractat altres persones anteriorment (familiars, altres dones...).
- ✓ Pren alcohol o drogues amb efectes facilitadors de la violència (pèrdues de memòria, accessos d'ira, profunda suspicàcia, actes de crueltat...).
- ✓ Assegura que l'alcohol o les drogues són la causa del seu comportament violent (amb excuses com "no era jo qui va fer-ho").
- ✓ Ha estat arrestat anteriorment per fets com amenaces, coaccions, maltractaments o delictes de lesions.
- ✓ Hi ha hagut més d'un incident de conducta violenta.
- ✓ Pateix canvis sobtats en el seu estat d'ànim o bé acostuma a estar depressiu.
- ✓ Va viure de nen en un ambient de violència.
- ✓ No accepta el rebuig.
- ✓ Treu importància als incidents d'abús i violència.
- ✓ Li agrada sentir-se poderós i dominador i, de vegades, utilitza armes per imposar por als altres.
- ✓ És una persona rígida en la seva manera de pensar i no vol adquirir cap compromís que li suposi canviar.
- ✓ Utilitza els "privilegis de ser home" com una justificació de la seva conducta.

8.- PLA DE SEGURETAT PER A LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Quan conviu amb la parella

Per augmentar la seguretat en les relacions de parella:

- ☐ Tenir a mà números de telèfon importants per a mi i per als meus fills o filles.
- ☐ Puc explicar als meus veïns o veïnes el que em passa i demanar-los que truquin a la policia si escolten sorolls estranys a casa meva.
- ☐ Si me'n vaig, puc anar a (fer llista de llocs).....
- ☐ Puc deixar diners extra, còpia de les claus, roba i còpia de documents importants a:.....
- ☐ Si me'n vaig m'emportaré:
- ☐ Per a la meva seguretat i independència: portaré monedes per fer trucades en qualsevol moment, obriré el meu propi compte d'estalvis, prepararé la ruta per al dia que me'n vagi amb els meus fills o filles i revisaré el meu pla de seguretat per tenir-ho tot al dia

Llista de coses per guardar o fer-ne còpia

- ☐ Carnet d'identitat – Passaport – Carnet de la seguretat social – Certificats de naixement
- ☐ Permisos de treball o residència, si s'escau – Documents de divorci, ordres d'allunyament
- ☐ Permisos de treball o residència, si s'escau – Documents de divorci, ordres d'allunyament
- ☐ Certificats mèdics, receptes i medicines – Certificats d'educació – Contractes de lloguer, factures
- ☐ Diners, cartilles de bancs, targetes de crèdit, talonaris
- ☐ Claus: de casa, cotxe, oficina – Carnet de conduir, assegurança del cotxe – Llibre d'adreces, agenda – Fotos, joies, joguines preferides dels infants- Roba de recanvi altres objectes indispensables

Números de telèfon importants

- ☐ Policia
- ☐ Telèfon d'ajut
- ☐ Amics / amigues
- ☐ Veïns / veïnes

Quan ja no conviu amb la parella

- ☐ Puc canviar el pany de la porta (quan hi hagi sentència o mesures cautelars), instal·lar una porta de seguretat i una alarma, detectors de fum i llum.
- ☐ Informaré i que el meu company ja no viu amb mi i els demanaré que truquin a la policia si el veuen a prop de casa, de mi o dels meus fills o filles.

☐ Diré a les persones que tenen cura dels meus fills qui té permís per recollir-los.
Les persones que tenen permís són:

.....

☐ Puc explicar a en el treball quina és la meva situació i demanar-li que controli les trucades que rebo.

☐ Evitaré botigues, bancs i que utilitzava habitualment amb o sense la meva parella.

☐ Obtindré una ordre d'allunyament del jutjat de, que sempre portaré a sobre i en deixaré una còpia a

☐ Si em sento decaiguda i torno a caure en una relació abusiva trucaré a perquè em doni suport i força per relacionar-me amb altres persones.

Llista de coses per guardar o fer-ne còpia.

☐ Carnet d'identitat

☐ Passaport

☐ Carnet de la seguretat social

☐ Certificats de naixement

☐ Permisos de treball o residència, si s'escau

☐ Documents de divorci, ordres d'allunyament

☐ Certificats mèdics, receptes i medicines – Certificats d'educació – Contractes de lloguer, factures

☐ Diners, cartilles de bancs, targes de crèdit, talonaris

☐ Claus: de casa, cotxe, oficina, carnet de conduït, assegurança del cotxe, llibre d'adreces, agenda, fotos, joies, joguines preferides dels infants, roba de recanvi, altres objectes indispensables, carregador telèfon.

Números de telèfon importants

☐ Policia

☐ Telèfon d'ajut

☐ Amics/amigues

☐ Veïns/veïnes

9.- FITXA DERIVACIÓ CIRD

Servei que deriva el cas:

Nom del Servei:

Adreça:

Telèfon:

Nom del/la professional:

Càrrec:

Telèfon de contacte:

Correu electrònic:

Dades usuària:

Nom i cognoms:

Data naixement:

Telèfon contacte:

Té fills/es menors d'edat?

Derivació:

Motiu de derivació:

Demanda de la professional:

Valoració del professional:

Intervencions realitzades:

9.- FULL DERIVACIÓ AL SIE

Nom del Municipi: Data: Nom del Servei: Adreça: Telèfon: Professional Nom del/la professional: Càrrec: Telèfon de contacte: Correu electrònic:
<u>Dades personals usuària:</u> Nom: Edat: Adreça: Telèfon de contacte: DNI / NIE: Nº i edat fills/es:
RESUM DE LA SITUACIÓ/HISTÒRIA DE LA USUÀRIA
INTERVENCIONS REALITZADES
DEMANDA De la usuària: Del/la professional: Atenció que sol·licita: ☐ psicològica ☐ jurídica ☐ social ☐ educativa ☐ laboral

OBSERVACIONS Acompanyada de fills/es menors, edats: Altres:
Informació important: un cop acceptada la idoneïtat del cas us ho comunicarem i ens posarem en contacte amb la dona per tal de donar-li cita al nostre Servei.
INFORMACIÓ CONFIDENCIAL: <i>Aquest document pot contenir dades personals que afectin la intimitat de les persones i, per tant, només el destinatari està autoritzat a fer-ne ús. La Llei Orgànica 15/1999 preveu sancions penals en cas d'utilització no autoritzada de les dades de caràcter personals.</i>

10.- GLOSSARI DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

A

ABÚS: Mofar-se o perjudicar alguna persona que ens ha donat afecte i/o confiança. Un denominador comú de totes les formes d'abús són el poder i l'autoritat. L'abús es dóna quan una persona més forta i poderosa aprofita l'avantatge que té sobre una altra persona no tan forta o poderosa. La relació d'abús implica imposició i inducció ja sigui en l'aspecte físic, en l'emocional, en el sexual o en el moral.

ABÚS EN LA PARELLA: Conjunt de lesions físiques i/o psíquiques resultants de les agressions reiterades d'una persona vers la seva parella a la qual està o ha estat unit afectivament.

ACCIÓ POSITIVA: Estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats de les dones mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.

ADDICCIÓ: Dependència de la persona a un producte o a una conducta de la qual no pot o no és capaç d'alliberar-se encara que la perjudiqui

AGRESSIÓ: Conjunt de patrons d'activitat que poden manifestar-se amb intensitat variable, incloent des de la baralla física fins als gestos o expressions verbals. És un atac a un altre per causar danys a la víctima. Pot ser física o psíquica. Suposa emprar intencionadament la violència per fer mal a una altra persona.

AGRESSIÓ SEXUAL: Tota relació no consentida, aconseguida per violació i intimidació. : ús de la violència física i sexual exercida sobre les dones majors d'edat o menors d'edat, determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar el poder i abusar-ne. L'agressió es considera una violació si hi ha un accés corporal per via vaginal, anal o bucal o introducció de membres corporals o objectes per les mateixes.

AMENAÇA: Acció de donar a entendre a algú l'intenció de fer-li mal o anunciar un perill, un càstig, etc., si fa allò concret.

ANDROCENTRISME: Conjunt de valors dominants basats en una percepció centrada en normes masculines.

ANSIETAT/ANGOIXA: L'ansietat o angouxa és una emoció que apareix per fer front a una situació que la persona percep com una amenaça per a la seva seguretat, o la dels seus, i intenta reduir les conseqüències negatives que pot produir. Es

caracteritza pel desconcert, la incertesa i la por, acompanyats de símptomes com ara: palpitations, pal·lidesa, dificultat respiratòria suor, tremolors, etc.

ASSERTIVITAT: Actitud d'autoafirmació i defensa dels nostres drets personals, que inclou l'expressió dels nostres sentiments, preferències, necessitats i opinions de forma adequada; respectant, al mateix temps, les dels demés.

AUTOESTIMA: És el sentiment subjectiu del propi jo que acompanya a la valoració global que una persona fa d'ell mateixa. Implica una actitud positiva que consisteix en habitar-se a pensar, sentir i actuar de la forma més sana i satisfactòria possible, tenint en compte el moment present i el futur.

ASSETJAMENT PER RAÓ DE SEXE: Comportament no desitjat, relacionat amb el sexe d'una persona, en ocasions com l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, la feina o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

ASSETJAMENT LABORAL: L'assetjament o mobbing laboral és un comportament o conducta abusiva dirigida a degradar psicològicament a la persona treballadora, minvant-li l'autoestima i la moral mitjançant una fustigació i una situació de violència psicològica continuada. Aquesta violència arriba a produir una lesió de la dignitat i de la integritat.

ASSETJAMENT SEXUAL: Qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat i en contra de la pròpia voluntat, d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

ASSETJAMENT PSICOLÒGIC: Forma de violència que inclou moltes modalitats d'agressió intel·lectual i moral i que consisteix en hostilitat reiterada, que pot ser verbal o no verbal, que perjudica directament o indirecta l'estabilitat emocional de la persona que la pateix.

ATENCIÓ: Atenció: accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments necessaris perquè pugui resoldre la situació.

ATENCIÓ A LA VÍCTIMA: Servei d'informació i orientació a persones víctimes d'un delictes. L'objectiu d'aquest servei és informar, assessorar, orientar, derivar i, si escau, dur a terme un treball de contenció i suport emocional a les persones que es consideren víctima d'un delictes, tant abans com després del procés penal.

B

BRETXA SALARIAL: Diferència entre el salari laboral mitjà dels homes i de les dones.

C

COEDUCACIÓ: És l'acció educativa fonamentada en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu sexe potenciant així l'igualtat real d'oportunitats. Proporciona tant a l'alumnat, com al professorat i a tota la comunitat educativa, estratègies que poden modificar les relacions de poder, d'abús i de limitacions estereotipades per a cada gènere, esdevenint veritables agents de transformació.

CONCILIACIÓ DE LA VIDA PERSONAL I LABORAL: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social, i de poder desenvolupar-se en els diferents àmbits. Exemple: flexibilitat de la jornada laboral, com ara tenir la possibilitat de combinar feina a distància (teletreball) i feina presencial. Una manera de treballar que facilita una gestió del temps adaptada a les necessitats individuals.

CONFLICTE: És una situació de desacord o no concordança entre dues o més idees, actituds o comportaments, d'una persona (conflicte intern) o de diferents persones o grups.

CONTROL: Domini sobre alguna cosa o alguna persona amb intenció de modificar algun aspecte o conducta de la persona dominada.

CORRESPONSABILITAT: Consisteix en la distribució equitativa de responsabilitats domèstiques entre les persones membres de la llar.

CULPA: És una emoció normal que experimentem quan hem actuat de manera incorrecta o hem dit alguna cosa que ha fet mal a un altre. Genera remordiments i apareix el penediment pel que s'ha fet, deixat de fer o s'ha dit. Pel fet de sentir-nos culpables reconeixem que no hem actuat d'una manera correcta i busquem la reparació d'aquesta actuació. D'altra banda també pot ser una emoció induïda utilitzada com a xantatge emocional, creant submissió i dominació de la persona en qüestió.

D

DEMANDA EXPLÍCITA: Situacions en què la persona reconeix que alguna cosa no va bé i és conscient que pateix algun tipus d'abús o, demana ajuda obertament. És una situació de violència explícita i confirmada.

DEMANDA IMPLÍCITA: Davant d'una situació determinada hi ha sospita que la persona es trobi en situació de violència, abús o vulnerabilitat però aquesta no ho reconeix o no ho explícita obertament.

DENÚNCIA: Document en què es deixa constància d'un fet sancionable, que serveix per a notificar-ho a l'autor del fet i a l'autoritat.

DEPENDÈNCIA EMOCIONAL: Dependència interpersonal o relació genuïna i, definida com a dimensió disfuncional d'un tret de personalitat, que consisteix en la necessitat extrema d'afectivitat que una persona sent envers a la seva parella.
Desigualtat de tracte: manca d'igualtat en el tracte entre diversos col·lectius de manera arbitrària i sistemàtica, tot afavorint un col·lectiu per damunt dels altres..

DETECCIÓ: Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible el problema de la violència masclista, tant si apareix de manera precoç com si es tracta d'una violència crònica. La detecció permet conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir per evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

DISCRIMINACIÓ: Consisteix en l' infravaloració d'una persona o col·lectiu per part d'un altre col·lectiu. La discriminació no és solament el fet de diferenciar sinó de donar un tracte d'inferioritat. Pot estar motivada per factors molt diversos com per exemple l'origen ètnic, el gènere, les creences culturals i religioses, la posició social o econòmica, la salut física i mental, etc.

DOBLE PRESENCIA: suma de la jornada laboral remunerada i una jornada dedicada principalment a les tasques de la llar i a la cura de persones dependents que conviuen en horari i que són portades a terme, majoritàriament, en més o menys mesura, segons la classe social i el suport familiar, per les dones.

E

EMPODERAMENT : El terme prové del anglès “Empowerment” i la seva traducció és apoderament. Porta implícit tot un procés de capacitació cap a l'emancipació. En un primer terme, aquest concepte va ser utilitzat per a referir-se al augment de la participació de les dones en els processos de presa de decisions i accés al poder però actualment aquesta expressió també té la dimensió de la presa de consciència del poder que individualment i col·lectiu tenen les dones i que, alhora té a veure amb la recuperació de la pròpia dignitat de les dones com a persones.

ESTEREOTIPS DE GÈNERE: Expectatives compartides socialment respecte a les idees, creences i opinions sobre com han de ser i de comportar-se tant els homes com les dones, que han sobreviscut al llarg dels anys i actuen com si es tractés d'una profecia que s'autocompleix.

EQUITAT DE GÈNERE: És un principi ètic i de justícia social fonamental per a la convivència entre homes i dones. El seu objectiu és proporcionar un tracte que faciliti la igualtat d'oportunitats a totes les persones independentment del seu sexe. Es diferencia de la igualtat perquè cerca garantir les condicions d'igualtat d'oportunitats per a tothom, siguin quines siguin les diferències.

F

FEMINISME: Moviment social i polític que promou, defensa i lluita per la igualtat de drets i deures entre homes i dones amb la finalitat d'eradicar tota la discriminació social per motius de gènere. El valor que guia aquest moviment social és l' igualtat entre sexes i no la superioritat d'un respecte al altre.

G

GÈNERE: Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i comportamentals a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre homes i dones.

H

HABILITATS SOCIALS: Conjunt de conductes observables, però també de pensaments i emocions, que ens ajuden a mantenir relacions interpersonals satisfactòries, i a procurar que els demés respectin els nostres drets i no ens impedeixin aconseguir els nostres objectius.

I

IGUALTAT DE GÈNERE: Condició de ser iguals homes i dones en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments, aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.

INDEFENSIÓ: Situació o estat de la persona que no té defensa, ajuda o protecció que necessita.

INDEFENSIÓ APRESA: Es dona quan una persona és exposada a una situació aversiva incontrolable, a perills físics i no s'adverteix o ajuda a evitar-los. Provoca una sensació d'absència de control sobre les conseqüències de la pròpia conducta, derivada d'una experiència continuada de fracàs i afecta l'autoconcepte i l'autoestima.

INTEL·LIGÈNCIA EMOCIONAL: Habilitat per comprendre i abordar les pròpies emocions i les de qui ens rodeja, de la forma més convenient i satisfactòria. Es basa en la capacitat per comunicar-nos eficaçment amb nosaltres mateixos i amb els demés.

IRA: És una emoció primària negativa que es desencadena davant de situacions que són valorades com a injustes o que atempten contra els valors morals i la

llibertat personal; situacions que exerceixen un control extern o coacció sobre el nostre comportament, persones que ens afecten amb abusos verbals o físics, i situacions en les quals considerem que es produeixen tractaments injustos i el bloqueig de metes.

M

MASCLISME: Actitud de prepotència dels homes respecte a les dones. Es tracta d'un conjunt de pràctiques i comportaments que resulten ofensius contra el gènere femení. Conjunt d'actituds i comportaments que atribueixen superioritat a l'home i que rebaixen la dignitat de les dones per raó de sexe i sense cap altra justificació.

MATRIMONIS FORÇATS: Aquell que es produeix sense el consentiment vàlid de com a mínim un dels contraents per l' intervenció de terceres persones de l'entorn familiar (sovint els progenitors), que s'atorguen la facultat de decisió i pressionen perquè aquesta pràctica es produeixi.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA: Compren tots els procediments que, de forma intencional i per motius no mèdics, alteren o lesionen els òrgans genitals femenins. Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui una eliminació total o parcial dels genitals femenins o en produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

MICRO MASCLISME: Tot comportament interpersonal, comentaris verbals i actituds exercides tant per homes com per dones que contribueixen a la dominació i violència contra les dones en la vida quotidiana. Pràctiques subtils que reflecteixen i fomenten la desigualtat entre homes i dones i que són legitimades generalment per l'entorn social.

N

NOVES MASCULINITATS ALTERNATIVES: Les noves masculinitats o masculinitats alternatives són totes aquelles que es mostren diferent al model de masculinitat tradicional hegemònica a les societats androcèntriques i patriarcals.

P

PACTE SOCIAL ENTRE HOMES I DONES: Proposta que reivindica un nou contracte social entre dones i homes que comporti un repartiment i una participació igualitària en el treball productiu, el treball reproductiu i el poder social.

PATRIARCAT: Forma d'organització política, econòmica, religiosa i social basada en la idea d' autoritat i lideratge de l'home, en la qual hi ha predomini dels homes sobre les dones, del marit sobre la muller, del pare sobre la mare i els fills i filles, i de la línia de descendència paterna sobre la materna.

PERSPECTIVA DE GÈNERE: Intenta aconseguir la igualtat d'oportunitats real i efectiva entre dones i homes en la societat, prenent en consideració de manera sistemàtica les diferències entre homes i dones en qualsevol activitat o àmbit, qüestionant el valor i els rols socialment atribuïts a cada sexe. Analitza sistemàticament les estructures i mecanismes que contribueixen a perpetuar aquestes relacions de desigualtat entre dones i homes per tal d'introduir canvis cap a una major equitat.

PLA D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES: conjunt d'estratègies destinades a assolir la igualtat real entre dones i homes, eliminant els estereotips, les actituds i els obstacles en qualsevol àmbit.

POLÍTIQUES DE GÈNERE: Busquen reconstruir els imaginaris col·lectius i individuals sobre la realitat, i contribuir a generar els canvis necessaris entre la població que permetin aconseguir una igualtat real i efectiva entre dones i homes, en tots els àmbits de la seva vida.

POR: És una emoció primària negativa que s'activa per la percepció d'un perill present e imminent. És un senyal emocional d'advertència que s'aproxima a un dany físic o psicològic. La por també implica inseguretat respecte la pròpia capacitat per suportar o abordar una situació d'amenaça. L'intensitat de la resposta emocional de por depèn de l'incertesa sobre els resultats. La por és una de les emocions més intenses i desagradables. Genera aprensió, desassossec i malestar. La seva característica principal és la sensació de tensió nerviosa, de preocupació i recel per la pròpia seguretat o per la salut seguit de la sensació de pèrdua de control. Genera tendència a l'acció comportamental evitativa.

PRECARIETAT ECONÒMICA: Consisteix en la situació de carestia de rendes econòmiques o de riquesa en general, pròpia d'un grup de convivència per satisfer les necessitats personals i les requerides per a una integració socialment acceptable.

PREVENCIÓ: Conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència del fenomen de la violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.

PROMOCIÓ A LA NO VIOLÈNCIA DE GÈNERE: Accions educatives per a la promoció de l'igualtat i la prevenció de la violència de gènere. Promou l'adquisició de coneixements i el desenvolupament d'actituds i conductes envers d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre ambdós sexes, així com la conscienciació i el desenvolupament d'una actitud analítica front la violència de gènere.

R

RÀBIA: La ràbia és un estat emocional primari que varia en intensitat i qualitat des de lleu passant per l'irritació i l'enuig, arribant fins la còlera i la ira. Aquesta resposta

energitzar i modifica al nostre organisme mobilitzant els propis recursos segons la situació ambiental en la que haguem de respondre. Instintivament, la ràbia es dona davant d'estímuls que l'organisme interpreta com una amenaça per a la supervivència psíquica o física, o per salvar obstacles que dificulten la satisfacció d'una necessitat.

RECUPERACIÓ: Etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència, en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda. Reparació: mesures preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.) que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

RESILIÈNCIA: Capacitat que té una persona o un grup per recuperar-se front a les adversitats per seguir projectant el futur.

RESPONSABILITAT: Capacitat de respondre d'alguna cosa, de garantir l'acompliment d'una tasca, el compliment d'un deure, de donar-ne raó, etc.

ROL DE GÈNERE: El model de comportament, normes, funcions, expectatives i espais socials que, en una societat determinada, s'assigna a les persones de manera diferenciada segons siguin homes o dones.

S

SENSIBILITZACIÓ: El conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives que tenen per objectiu generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'eradicació de la violència masclista.

SEXE: Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base de les quals s'estableix la distinció entre homes i dones.

SEXISME: Una conducta sexista consisteix a valorar les persones segons el seu sexe. Es fonamenta en una cultura que diferencia els sexes i els jerarquitzar, discriminant negativament les nenes i les dones. Les conductes sexistes són difícils de detectar perquè encara ara estan molt arrelades en la societat i es donen "de manera natural" en la vida quotidiana. Evidenciar-les i treballar per eradicar-les no és fàcil. El primer pas en aquesta tasca és la identificació. Es pot donar sexisme a nivell individual o com a pràctica social, sexisme encobert, que es posa de manifest amb la sobreprotecció, o sexisme hostil i violent, el més fàcilment identificable.

T

TOLERAR: Actitud respectuosa cap a les opinions, sentiments o els actes d'altres persones encara que no coincideixin amb els propis.

TOLERÀNCIA ZERO: Rebuig absolut a qualsevol manifestació de violència vers les dones .

TRAUMA: És el resultat de l'exposició a un esdeveniment estressant inevitable, que sobrepassa les mecanismes d'afrontament de la persona. Quan això ocorre, les persones es senten massa sobrepassades per les seves emocions, de tal manera que els records no poden transformar-se en experiències narratives neutres i el procés d'assimilació resulta més llarg i costós, arribant a interferir en la vida de la persona qui ho pateix.

TRANSVERSALITZACIÓ DE GÈNERE: Estratègia a llarg termini que incorpora la perspectiva de gènere i la igualtat d'oportunitats de les dones en totes les polítiques i actuacions d'un govern. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes.

V

VÍCTIMA: Tota aquella persona que individual o col·lectivament hagi patit algun dany, incloent lesions físiques o mentals, patiment emocional, pèrdua financera o un detriment substancial de drets fonamental com conseqüències d'accions u omissions que no constitueixin una violació del dret penal nacional però que no violin normes internacionalment reconegudes referents als drets humans.

VICTIMITZACIÓ: Procés d'utilització de la violència física i/o psicològica en un individu per causar dolor o lesions.

VICTIMITZACIÓ PRIMÀRIA: Procés pel que una persona pateix de manera directa o indirecta, danys físics, econòmics, psicològics o socials derivats d'un fet delictiu o esdeveniment traumàtic.

VICTIMITZACIÓ SECUNDÀRIA: Inadequada atenció que rep la víctima per part del sistema penal, i institucions de la salut, degut a les repetides situacions per les quals ha de passar després d'haver estat afectada per maltractament i que la perjudiquen psicològicament i emocionalment de manera més profunda i traumàtica.

VIOLÈNCIA: Acte d'abús d'una persona cap a una altra. Tot acte que comporta un atemptat per a la vida, la integritat física i psíquica o la llibertat d'una persona, o que compromet greument el desenvolupament de la seva personalitat.

VIOLÈNCIA MASCLISTE: Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

VIOLÈNCIA FÍSICA: Comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

VIOLÈNCIA SEXUAL: Comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

VIOLÈNCIA ECONÒMICA: Consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

VIOLÈNCIA DOMÈSTICA: És aquella que fa referència als actes de maltractament físic, psíquic, sexual i/o d'altres tractes vexatoris que es realitzen per part d'una determinada persona sobre un o més membres del seu nucli familiar i/o de convivència. El concepte de violència domèstica està determinat pel lloc on succeeixen els fets delictius, en el si de la família o espai domèstic com és la llar.

VIOLÈNCIA SIMBÒLICA: Mecanismes d'imposició i de manteniment de poder que operen i emanen de les estructures i les disposicions socials asimètriques i que es manifesten a través dels actes de simbolització per a ser reconeguts com a tals mecanismes. Aquesta violència és inseparable de l'idea de poder simbòlic.

VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA I VERBAL: Comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliacions, vexacions, exigència, obediència o submissió coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

GLOSSARI D'ABREVIATURES

ABS: Àrea Bàsica de Salut

ASSIR: Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva

CAP: Centre d'Atenció Primària

CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults

CSMIJ: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil

DGAIA: Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAIA: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència

EAP: Equip d'Assessorament i Orientació Psicopedagògica

EATP: Equip d'assessorament tècnic de família

EATP: Equip d'assessorament tècnic penal

ES: Educadora social

EVAMI: Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència UDEPMI: Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil

ICA: Il·lustre Col·legi de l'Advocacia

MMEE: Mossos d'Esquadra

OAVD: Oficina d'Atenció a la Víctima del Delicte

SAR: Servei d'acolliment i recuperació.

SIAD: Servei d'Informació i Atenció a les dones

SIE: Servei d'intervenció especialitzada

SOJ: Servei d'Orientació Jurídica

TF: Treballador/a familiar